

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
N O . 0 2 1 6 7

FETER SIMKHES SHPASERAYEN

Litman Geltman

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ל י ת מ א נ

פעטער סימבעם שפאסעריעז

קינדרער מיינסעס

ארויסגעגעבן פון מעכابער

בּוּעַנְאָסָאִירָעָס 1 6 3 9 1

Printed in Argentine

SCHPASERAEN FUN FETER SIMJE

(Bromas del tío Simje)

CUENTOS INFANTILES

Por LITMAN

BUENOS AIRES

1 9 3 6

Talleres Gráficos "Cultura" — Sarmiento 2157, Buenos Aires.

פָעַטָּעַר סִימְכָּע שְׁפָאַסְעָרְיוֹעַן

מיין פָעַטָּעַר סִימְכָּע האט מיך ליב, מיין פָעַטָּעַר סִימְכָּע ברעננט
מיר אלעמאָל שְׁפִילְעַכְלָעַך און נאשוווארג און ער שטיפט מיט מיר,
דערציזילט מיר מײַמעלעך און לרונט מיך אויס לַידְעַלְעַך.
איַך, האָכ דעם פָעַטָּעַר סִימְכָּע אויך ליב. אָז ער קומט, ווערט
מיר פְּרִיאַלְעַך און איַך זויל דַּאֲמַלְסָט נָאָר טָאנְצָן, לַוִּיפָּן, שְׁפָרִינְגָּעַן
און שְׁרִיּוּן, גְּלָאָט אָזֶוּי שְׁרִיּוּן און קוּוִיטְשָׁעַן פָּוּן פְּרִיאַיד.
נעכטן, איַז דער פָעַטָּעַר סִימְכָּע בא אָנוּנו גְּעוּוֹן און מיך גְּעוּוֹן-
מעוֹן אָשְׁעָפָס און אָמְגָעַלְאָפָן מיך פָּאַרְקְוִיפָּן, שְׁרִיּוּנְדִּיקָּן:
— ווער קוּיפְּט אָז עַקְלָן מְלָאָן!
— ווי מְיֻיעָר? — האט די מאָמע גַּעַפְּרָעַנְתָּם.
— אָדְרִיעָר — האט דער פָעַטָּעַר סִימְכָּע גְּעוֹאָנְטָם.
— ווי מעַקְעָד?
— אָשְׁטִיקָּה לעַקְעָד.
— ווי שאַזְּן?
— אין הַיְגָנְטָן אָפָאַטְשָׁן...
די מאָמע וויל גְּעַבְנָן אָפָאַטְשָׁן אָבָעָר פָעַטָּעַר סִימְכָּע לְאֹזֶט נִישָׁט,
ער לוּיפְּט אָזָעָק מיט מיר אָפָ די פְּלִיעִיצָּעָם און זָגָנָט:
— נִשְׁתַּחַט בא סִימְכָּען! איַך לָאָז מיין אַינְגָעַלְעַן נִשְׁתַּחַט פָאַטְשָׁן.
דערנָאָך האט פָעַטָּעַר סִימְכָּע מיך גְּעוּנוּמָעָן אָפָן שְׁוִים און אַנְגָּעָן-
חוּבָן צִילָן מִינְגָעָן פִּינְגָעַלְעַך.

- נישט איזנס, נישט צוויי, נישט דריי, נישט פיר, נישט פינט.
און באלאד געפרענט:
- שא! אינגעלא, דו וויסט קטש וויפל פינגערלעך דו האסטע?
— אוואדע, זאג איך, וויס איך, איך האב פינט פינגערלעך אין
יעדר האנט.
- גוט, אבער פארוועס האסטע נאר פינט פינגערלעך אין א
האנט, וויסטו אויך?
- איך קילער און זאג:
— אלע מענטשן האבן פינט פינגער אין א האנט.
פעטער סימכע צעלאכט זיך.
- ווער האט עם דיר גיעזנט, נארעלעך? דו האסטע פינט פינגער
אין א האנט, וויל דו בייז אלט פינט פינט און או דו וועסט אלט
זיין זעם יאָר, וועסטו האבן זעם פינגערלעך אין יעדר האנט;
און או דו וועסט אלט זיין צען יאָר, וועסטו האבן צו צען פינגער
אין יעדר האנט.
- איך לאָר. איך ווים, אוּ פעטער סימכע מאכט זיך א געלעכטער
און נums און צייל איבער זיינע פינגער און דער האנט און זאג:
- דע, פעטער, האסטע דאָר אויך פינט פינגער אין א האנט און
דער טאטע אויך, די מאמע אויך!
- דאס איז דערפהה, זאנט ער, ווּס איך און דער טאטע און
די מאמע זיינען אויך נישט אלט מער ווי פינט יאָר.
- איך האב אווי געלאכט, אוּ די מאמע איז אווש צונעלאפֿן א
דערשראָקענע.
- ווּס איז, איזו לאכט מען?
איך האב איד דערציילט ווּס דער פעטער האט גיעזנט, און
זיז האט אויך געלאכט. אבער פעטער סימכע האט נישט געלאכט,
ער האט געמאכט זיינער און ערנט פאנעס און גיעזנט:
- ווּס, גלויבסט נישט, אוּ איך און די מאמע זיינען אלט
פינט יאָר?
- אוואדע, זאג איך, גלויב איך נישט.

— אויב איז, פארוואם זאג איז דיר: פאטש איז א "פינפל",
הא? וויל דו ביוט אלט פינפ יאל און האסט פינפ פינגער. איז דו
וועסט אלט זיין ועקס יאל, וועסט האבן ועקס פינגער איז איז
וועל דיר דעםאלסט זאגן: פאטש איז א "זוקסטל".
מיין פעטער האט געוואלט נאך עפער זאגן, אבער עם איז
אנגעקומען מיין כאווערל לויוזער דער רווייטער און ער האט א זאג
געטונ:

— שא! דו וויסט פארוואם לוייזעל האט רווייטער האר.

— פארוואם?

— וויל ער קעט זיך מיט א רווייט קעמל.

— איז פארוואם האב איז שווארצע האר?

— וויל דו קעמסט זיך מיט א שווארץ קעמל.

— איז די אלטער מענטשן וואס האבן וויסט האר קעמען זיך
מיט א ווים קעמל?

— אוואדי — זאגט פעטער סימכע איז מאכט באלאד אפנ ארט
א לידעלע:

— האר שווארצע,

האר רווייטער,

יינגעלייע קלוגער,

יינגעלייע שויטע:

א געלעכטערל אהוין,

א געלעכטערל אהער,

לאך-זשע, מיין יינגעלייע,

לאך-זשע וואס מער.

פַּעֲטָעֵר סִימְכָּעֵם דִּירְיוֹשִׁבְלָעֵס

געבעטן איז בא אונדו געווען פַּעֲטָעֵר סִימְכָּעֵם אוֹן ער האט מיר גערבראכט אסאך קאראמעעלעס אוֹן געפרענט:

— זאג מיר נאָר, יונגעעלע, דו וויסט כאטש וואָו אַיך האָב די קאראמעעלעס גענומען?

— אַוּוָאָדָע — זאג אַיך — ווַיִּם אַיך. דו האָסְטָט זַי געקייפט אין אַקרָּם.

צָעַלְאָכְטָמָן זַיְךְ פַּעֲטָעֵר סִימְכָּעֵם.

— מעשונג עמיינע סָאנְטָסָו ווָאָס חַיְּסָטָה, אַיך ווּלְלַיְּזַיְּזַיְּפָן אַין אַקרָּם קאראמעעלעס אוֹן אוַיסְגַּעַבָּן גַּעַלְתָּ?

— וואָו זַשְׁעַ הַאָסְטָט זַי גענומען?

— אָפְּ פְּלָאָסְטָע אַנְסָע. אַיך בֵּין דָּאָרְטָן פָּאָרְבִּיגְעָנְגָּאָנְגָּעָן אוֹן געווען אַכְּוִים מיט קאראמעעלעס, האָב אַיך אַנְגָּרְדִּין אַבְּיָם.

לאָךְ אַיך.

— נאָרְסָט מִיךְ אָפְּ, פַּעֲטָעֵר, קאראמעעלעס ווָאָקָסָן אָפְּ אַכְּוִים
— וואָו דָעַן ווָאָקָסָן קאראמעעלעס, אָפְּ אַהְנְגָּלָאָסְטָה? צַי אָפְּ אַ
לְמַעְרְנָעַ-סְלָוֶף?

— קאראמעעלעס מאָכְטָמָן מעַן אין אַפְּאָרְיךְ.
פַּעֲטָעֵר סִימְכָּעֵם האָט זַי אַזְּיַי צָעַלְאָכְטָמָן. אוֹ אלְעַ אַין שְׂטוּב
זַיְּנָעַן זַיְּרַע צָעַנוּפְּגַעַלְאָפָן אוֹן ער האָט אלְעַמְּעַן דָּעַרְצִיְּלָטָן:
— הַעֲרָט נָאָר, ווָאָס דָּאָס נָאָרְיָישָׁ יְוָנְגָּעָלָעָזָנָט: קאראמעעלעס
מאָכְטָמָן מעַן אין אַפְּאָרְיךְ!.. ער ווּעַט שְׂווִין בָּאָלְדָּזָגָן, אוֹ גַעַנְדוֹ אַין
קַאְטְשָׁקָעָם מאָכְטָמָן מעַן אַוְיךְ אַין אַפְּאָרְיךְ.
— אַיךְ בֵּין שְׂווִין — זאג אַיך — אַסאָךְ מַאל גַעַוְעַן אָפְּ פְּלָאָסְטָע
אַנְסָע אַין נָאָךְ קִיְּנְמָאָל דָאָרְטָן נִישְׁטָן גַעַוְעַן קִיְּזַיְּן מִיט קַאָרָאָ
מַעְלָעָם.

— דאס איז דערפהאר, ווואס די קאראמעלעם וואקסן נאך בא-
נאכט, וווען קיינער זעם נישט... א כוין דעם, דארפסטו וויסן, אי
פלאמע אונס איז דאך מײַן פלאמע און קיינער טאָר דארטן נישט
רייסן קיינ קאראמעלעם א כוין מיר.

— וויאס הייסט, דיין פלאמע?

— דו וויאסט נישט? אלע פלאמעס און פאָרְקָן אֵין שטאט ווינגעַ
דאך מײַנְגַע, אֲפִילְעַ דער וואָלְד אַזְנַפְּלָאָן פֿאַלְעַרְטָאָס אַזְנַפְּלָאָן דאך אויך מײַנְגַע,
נאָר אוֹזְיַה ווי אויך האָב אִים נישט וואָו צו האָלְטָן, האָב אויך אִים
דאָרטָן אוּוּקְגַעְשְׁטָעלְט. אֲבָעָר לְאַמְּיךָ נאָר קְרִינְגָּן אַגְּרַעְמָעָר דִּירָעָ
וועסְטוּ זָעָן, ווי אויך ווועל אלע פלאמעס אַזְנַפְּלָאָן גַּעַרְטַּנְגַּעַר נישט לאָן
שְׁתִּינְיָן אָפְּנָן גַּםְּסָ, אוֹ אִיר זָלְטָן מִיר דָאָרטָן צַעְטָרְעָטָן דאס גַּראָן.
פעטהר סִימְכָּעַ האָט מִיר נאָר גַּעַוְאָלְטָן עַפְּעַמְּ דִּעְרְצִיְּלָן, אֲבָעָר
מיַר האָבָן דָּעַרְחָעָרְט אַגְּרַיְוִישָׁן אַזְנַפְּלָאָן אַפְּנָן הַזְּיפָּה ווָאוּ מִיר האָבָן
גַּעַוְעָן פְּלִיעָן אַז עַרְאָפְּלָאָן.

— דו זעט דעם ערַאָפְּלָאָן, האָ? — האָט פֿעַטְעַר סִימְכָּעַ גַּעַ-
זָאנְט — דאס איז מײַן ערַאָפְּלָאָן, אויך האָב אִים אַרְיוּפְּגַעְשִׁיקָּט אַזְנַ
דָּעָר הוֹיך צו צַעְטְּרִיבָּן די ווֹאָלְקָנָס אַזְנַ הִימְלָ.

— פֿעַטְעַר — פְּרָעָג אויך — האָסְט אַז אַיְינְגָּנָעָם ערַאָפְּלָאָן?

— אַיְינְגָּנָעָם — אויך האָב אַסְאָךְ ערַאָפְּלָאָן!

— טָקָעָ?

— אַזְנַפְּלָאָן דִּירְיוֹשִׁיבָּלָעָן האָב אויך אוֹזְיַה.

צָעָלָאָךְ אויך זָוָה.

— אַזְנַפְּלָאָן אַזְנַפְּלָאָן דִּירְיוֹשִׁיבָּל גַּרְעַסְעָר ווי אַ
הַאָלְסְטוּ אִים?

— אַוְוָאָדָע — זָאנְט ער — אַזְנַפְּלָאָן דִּירְיוֹשִׁיבָּל גַּרְעַסְעָר ווי אַ
שְׁטוּב אַזְנַפְּלָאָן אויך האָלְט זָוָה דָּעַרְבָּעָר אלע באָמִיר אַונְטָעָרְן בעט.

— אַזְנַפְּלָאָן קָעָן אַרְוַנְטָעָר אַונְטָעָר אַבעָט?

— נִיְּנָה ער קָעָן טָקָע נִשְׁתָּמְטָר אַרְוַנְטָעָר אַונְטָעָר בעט אַזְנַפְּלָאָן
פָּאָר טָקָע האָב אויך זָוָה גַּעַמוֹזָט אלע אַפְּרַנְגַּעַמָּן אַזְנַפְּלָאָן אַרְיִינְגְּלִינְגָּן
איַן וועסְטָל קָעַשְׁעָנָע.

פעטער סימכע צעשפיליעט זיך. אט זאגט ער, געמט ער אראים א דיריזיבל און וווײזט מיר, אבער באָלֵד דערמאַנט ער זיך, או ער האַט זיך אַין אַן אַנדער וועסTEL-קעשענע.

איך לאָך דער מטאָט און די מאָמע אויך, אבער פֿעטער סימכען פֿאַרדְרִיסְטּ עַמּ:

— אויב אַיר גּוֹיִבְטּ מִיר נִישְׁתָּמָן, — זאגט ער — גּוֹי אַיך שְׂוִין אָון ברענג אַ דיריזיבל.

אבער באָלֵד בְּלִיְבְּטּ ער שְׁתִיּוֹן.

— זע נֶאֱר, זע, איך האָב פֿאַרגעַסּן, איך האָב דָּאָךְ אלֻ מִינְעַז דִּירִיזְיְבְּלָעַן צַובְּאַרְגְּטּ.

— וועמען האָסְטוֹ זיך צַעְבָּאַרְגְּטּ?

— נֶעֱכְּטָן, אַיְזָה גּוֹוֹעַן באָ מִיר צַוְּגָאָסְטּ דָּעַר עַנְגְּלִישְׁעַר מִילְעַד, האַט ער נִישְׁתָּמָן קִין צָעַן סְעַנְטּ אָפְּן טְרוֹאָמוֹויִי אַהֲיִם צְוֹפְּאָרָן, האָב אַיך אַיְסּוּ גַּעֲבָּרְגְּטּ מִין דִירִיזְיְבְּלָעַז?

— אָון וועמען האָסְטוֹ גַּעֲבָּרְגְּטּ די אַיבְּעַרְיוֹקָעּ דִּירִיזְיְבְּלָעַז? זאגט דָּאָךְ, אוֹדוֹ האָסְטוֹ אַסְּאָךְ דִירִיזְיְבְּלָעַז?

— אַ צְוֹוִיְיטּן דִירִיזְיְבְּלָל, ווַיְדַעַר, האָב אַיך אַוּוּקְגַּעְלִיגְן מִינְעַד אַשְׁכִּינְעַז, ווְסָם האַט גַּעֲדָאָרְפּטּ צְוֹפְּאָרָן אַיְן מַעֲרָקָאָדָעּ עַפְעַם אַיְינְעַז קוֹיפְּן אָון זיך האַט אַיְסּוּ מִיר נֶאֱר נִישְׁתָּמָן אַפְּגַּעְבָּרְאָכְטּ.

— אָון אַ דְּרִיטְן דִירִיזְיְבְּלָל?

פעטער סימכע טוֹט זיך אַ רִיבְּ בְּאָמְ שְׁטָעָרְן.

— שא וועמען האָב אַיך גַּעֲבָּרְגְּטּ דָעַם דְּרִיטְן דִירִיזְיְבְּלָל? זע נֶאֱר, זע, זיך האָב שְׂוִין פֿאַרגְּעַסּן...

אָון פֿעטער סימכע האַט מִיר פֿאַרְזִיכְעַרטּ, אוֹ שְׁפַעְטָה, ווּזְעַד ווּט זיך דַּעֲרָמָאנְעַן, וועמען ער האַט גַּעֲבָּרְגְּטּ דָעַם דְּרִיטְן דִירִיזְיְבְּלָל, וועט ער מִיר שְׂוִין צוֹוִיסְן טוֹן דּוֹדָךְ אַ טְּעַלְעַנְדָּרָאָמָעּ.

די ליעוֹאנַע האָט פֿאַרְבְּלָאַנדּוֹשֶׁעַט

געקומווען איז אײַנְמָאָל פערטער סימכע אַ בִּיּוּזֶר, אַ כְּמוֹגָנֶעֶר
און אַ טְרוֹווּיְרִיךְעָד אָזֵן זַיְךְ אַוּוּקְגַּעֲזַעַט שְׂוּוֹיְגְּנַדִּיק אִין אַ וַיְנַקְּלָה
און גַּעֲקוֹקָט אָפָּן סְוּפִיט.

— וּוְאַם אַיז גַּעַשְׁעַן, פֻּעַטְעָרֶה? — פְּרָעָג אַיךְ אַים.
— גַּאֲרְגִּישֶׁת.

— וּוְאַוְאַזְזַר דַּעַר גַּוְתַּה אָוּוֹנְטָה?

— אַיךְ חָאָב אַים פֿאַרְבְּלָאַרְן אָפָּן וּוְעָג.

— אַכְּבָּעָר וּוְאַם בִּיּוֹטוֹ אַזְוִי טְרוֹווּיְרִיךְ?
פערטער סימכע ענטפערט נישט.

קריך אַיךְ אַרוּפַּע. צַו אַים אָפָּן שְׁוּם, רַיִם אַים פֿאַר דִּי לְאַצְּנָן,
ער זָל מִיר זָנָן, וּוְאַם עָר אַיז אַזְוִי בִּיּוֹז, שְׁטוּפָט עָר מִיךְ אַוּעָק.
— גַּיִּי, אַיךְ בִּין בְּרוּיְגָנוּ מִיטַּדְּר.

— אַכְּבָּעָר פֿאַרְבְּוֹאַס?

— דוֹ הַאֲסָטָמַט מִיךְ אַפְּגַּעַנְאָרֶט — זָנָגָט עָר.
— מִיטַּדְּרָמָּה?

— דוֹ הַאֲסָטָמַט מִיר גַּעַזְאָנְט, אוֹדוֹ הַיִּסְטָמַט שְׁלוּיְמָעָלָעַ אָזֵן צּוּם
סָאָפַּע וּעְרָא אַיךְ גַּעַוְאָוִיר, אוֹ אָזֵן אַנְדָּעָר יִנְגַּעַלְעַ הַיִּסְטָמַט גַּאֲרַשְׁלְוִיְמָעָלָעַ.

צְעַלְאָךְ אַיךְ זַיְךְ אָזֵן זָנָן:
— וּוְאַם רַעַדְסָטוֹן, פערטער, אַוְאָדָע הַיִּים אַיךְ שְׁלוּיְמָעָלָע, פְּרָעָג
מיין טָאָטָן, מיין מאָמָעָן.

— אַכְּבָּעָר קִיּוֹן צְוּוִיְשׁוּטְשְׁלְוִיְמָעָלָעַ קַעַנְעָנוּ דַּאֲךְ נִישְׁטָמַט זַיְן.
און בָּאָלְדָה הוֹיכְבָּט אָזֵן מיין פערטער שְׁמִינְכְּלָעָן אָזֵן זָנָגָט:
— שָׁאָ עֲפַשְׁעָר הַאָט מִיר אַמְּאָל יְעַנְצִי יִנְגַּעַלְעַ אַפְּגַּעַנְאָרֶט אָזֵן
ער הַיִּסְטָמַט גַּאֲרְנִישֶׁת שְׁלוּיְמָעָלָעַ?
פערטער סימכע שְׁטְרָעָקָט מִיר אַים דַּעַם מִינְדָּסְטוֹן פֿינְגָנֶעֶר אָזֵן
זָנָגָט:

— כאווער, פאווער, נאדל טעשל, וואם ווילסטו, בלוט צי
בלעד?

— בלוט.

— לאמר בידיע זיין גוט.

און דער פטעער סימכע חביבט זיך אן שפילן מיט מיר און
זאגט:

— איך וועל שוין יענץ יינגעלאו ווייזן מיך אפצענאָן, או איך
וועל אים פאָקָן, ווארפ איך אים אָצען שטאָקִין מויער אין
קאָפָ אָריַין.

— פטעער, זאג איך, דערצַיְלַ מיר עפָעָם אָמייסעלע.

— וואָסָעָר מֵיַסְעָלָעָ? — בַּיּוֹעֶרֶת ער זיך, — אֹזָא יַיְנַגְעָלָעָ
וּאָלָט שׁוֹין מַעֲגָן דַּעַם פַּעַטָּעָר דַּעַרְצַיְלַ אָמייסעלע.

אָבָעָר בָּאָלָד טָוָט ער זיך אָרִיבָָד עַד שְׁטָעָרָן אָוָן צַעְלָאָכָט זִין.

— עַזְנָאָר, זַעַן אָיך הָאָב גָּאָרָר פָּאָרְגָּעָסָן צַוְּלִיב וּוָאָם אָיך בֵּין
גַּעֲקוּמָעָן אַהֲרָן.

און פטעער סימכע נעמַט מיך אָן פָּאָרָן הָאָנָט אָוָן פִּירָט מֵיכָן
אָרוֹיָס אִין הוֹיָפָן.

— זַעַט דַּי לְעוֹזָאנָעָ?

— איך זַעַן.

— זַיְיָ וּוֹיסָן, או וּזְעָן נִישְׁתָּאָיך, אַיְיָ אָרוֹיָס לְעוֹזָאנָעָ.

— וּוָאָם מֵיַינְסָטוּ?

— איך מִיְיָן, או וּזְעָן נִישְׁתָּאָיך, וּוָאָלְסָטוּ אַנְגַּעַקְוָטָדָי לְעַזְעַזְעַן
פּוֹנְקָט וּזְדוֹקָסָט אָן דִּינָעָן אָוּיָרָן.

— וּוָאָם אַיְיָ גַּעַשְׁעַן מִיט אַרְיָה?

— זַי הָאָט דָּאָךְ פָּאָרְבָּלְאַנְדּוֹשָׁעָט אָוָן נִיט גַּעַוּוֹאָסָט וּזְאוּנָה
צּוֹגִיָּן.

און דער פטעער סימכע נעמַט אָוָן דַּעַרְצַיְלַט מִיר אֹזָא מֵיַסְעָן:

— איך גַּיְיָ פְּרִיעָר שְׁפָאַצְיָן וּוֹיִיטָן, וּוֹיִיטָן אִין רַוִּיזְגַּאֲרָטָן, אִין
פָּאָלָעָרָמָא, טַו אָיך אָקוֹק, דַּי לְעוֹזָאנָעָ אַיְיָ דָּאָן בְּלִיְבָּד אָיך שְׁמַיְינָן אָךְ
פָּאָרוֹוֹאַנְדּוֹעָרטָעָר: וּוָאָם טָוָסָטוּ דָּאָן, הא? — פְּרָעָג אָיך אָוָר. — איך

האָב פָּאַרְבָּלְאַנְדּוֹשָׁעַט, זָגַט זֵי מִיר אָוָן וּוַיִּם נִישְׁתַּחֲוֵד וּוַיְהִי מִצְוָגִין.
 אָן אַנְדּוֹרְעָר אָפַּ מִיְּן אַרטַּ, וּזְאַלְטַ אִיר גַּלְאָזָט בְּלַאַנְדּוֹשָׁעַ אָן גַּעַד
 זָגַט: גַּוט אָווִי, זָאַל אַלְעַוְאָנָעַ נִישְׁתַּאֲרוּמְקָרִיכַן בְּאַנְאָכַט אַיִּן דַּי
 גַּאֲכוֹן, הָאָב אַיְּךְ וּזְאַבְּעָר דְּעַרְמָאנְט אַיִּן דִּיר, מִיְּן טִיעָר יַּנְגַּלְעַ
 אָן גַּעַטְרָאַכְּטַ, אָז דַּו וּוּעַסְטַ אַרְוִיסְגִּין אָוָן נִישְׁתַּטְרָעָפַן דַּי לְעַוְאָנָעַ
 אָפַן גַּאֲם, וּוּעַטְהָ, מִיסְטָמָאַמָּעַ, זֵי לְוִיפַּן זָוְכַּן אָן צְגַעְבּוֹנְדַן צֵוַי דָּעַר לְעַ
 וּוָגַע אַשְׁטְרִיקַל אָוָן זֵי אַפְּגַעְפִּירַט צְרוּקַץ דִּיר אַהֲיִים.
 אָוָן דָּעַר פָּעַטָּר סִימְכָּעֶם הָאָט אַקּוּק גַּעַטְוֹן אָפַּ דָּעַר לְעַוְאָנָעַ
 אָוָן אַיְּדַאְתָּאָשַׁע גַּעַטְוֹן מִיטַּ אַפְּגַגְעָרַ:
 — גַּעַדְעַנְקַ, לְעַוְאָנָעַ, נַאֲכָמָאַל אָז דַּו וּוּעַטַּ פָּאַרְבָּלְאַנְדּוֹשָׁעַן,
 וּוּאַל אַיְּדַיְקַ נִישְׁתַּאֲהִימְפִּירַן.
 אַיְּדַחְבָּאָט דְּעַרְנָאַק גַּעַפְרָעַטְמַט מִיְּן טָאָטַן צֵי עַם אַיְּזַעַמָּעַ, אָז
 אַלְעַוְאָנָעַ קַעַן פָּאַרְבָּלְאַנְדּוֹשָׁעַן, הָאָט עַר גַּעַלְאָכַט אָוָן גַּעַזְאָנָט:
 — אַוְעַלְכַּע זָאַכְנָעַן נַאֲר אַיְנְפָאַלְן דַּעַם פָּעַטָּר סִימְכָּעֶם.

צְגַעְנָאָנוֹוָעַט דָּעַם טִינְדַּ

קוּמֶת צְגִינִין פָּעַטָּר סִימְכָּעֶם אָוָן זָגַט, אָז עַר וּוַיִּלְעַרְגְּעַן מִיטַּ
 מִיר שְׁפָאַצְּרִין נַאֲר עַר וּוּיְסַט נִישְׁתַּחֲוֵד וּוֹאַהֲיִן. זָגַט אִים אִים:
 — לְאַמְרֵר גַּיְינַן אַיִּן זָאַלְאַגְּנִישַׁן גַּאֲרַטְן.
 — אַהֲוָן — זָגַט עַר — גַּיִ אַיִּךְ נִישְׁתַּ
 — פָּאַרְוּאָסְ?
 — אַיִּךְ בֵּין בְּרוּגְעַן מִיטַּן לִיבַּ.

- וואס האט ער דיר געטען פאר א שלעכטס?
 — איך בין דארטן אונומעלט געווין און איים געוזאנט: "גוט
 מארגן", האט ער מיר נישט געענטפערט.
 — וועלן מיר גיון זען דעם בער.
 — מיטן בער בין איך אויך ברויגען. הער א האזען! איך פרעג
 איים גאנץ פריינטעלעך וואס ער מאכט, ענטפערט ער מיר נישט ווי
 א מענטש, נאך וואיעט: בויז. זאג איים איים: וואס בווסטן, איך
 פרעג דאך וואס דו מאכט? און ער ווידער דאס זעלבע: בו און בו...
 — וועלן מיר זען דעם העלאפאנט.
 — איים, קען איך גאנרנישט אנקוקן, ער אייז צופיל גרויסחהאלטער.
 איך באגרים איים, דרייט ער אוועק דעם קאפ און ענטפערט מיר נישט.
 — וועלן מיר זען די מאלפיעם, די פײַל.
 — נײַן. זוי זיינען אלע שלעכט דערצוינגענע.
 — וועלן מיר גיון שפאנצירן צו דער פלאושע.
 — וואס ווועסטו דארכט זען?
 — דעם לא פלאטא טיך.
 — נאָרעלע! מיטוואך אייז ער דען דא אינדעראהיהם?
 — וואו דען אייז ער?
 — מיטוואך אייז דער טיך פארנומען.
 — דו מאכט כויזעק.
 — זאל דעם אַנוֹאָקְפָּן אַ כויזעק אָפָּ דער נאָז, ווער עס מאכט
 כויזעק.
 און אַ ווילע אַרום טוֹת זיך פֿעַטְעַד סִימְבָּעַ אַ קְלָאָפָּ אַין שְׁטָעָרֶן
 און זאגטן:
 — זע נאָר, זע, איך האָב דיר גאָר פֿאָרגּעָסן צו דערצ'ילן.
 — וואס?
 — די מייסע וואס אייז געשען מיט אָונְדוּעָר טיך.
 — וואסער מייסע?
 — וואס האט נישט געהערט, וואס עס אייז געשען מיטן
 טיך? מען האט דאָך איים צוֹגְעָנָגָנוּעָט!

— וווער?

— צוויי יינגעלאָך האבן אַנְגַּעַנוּמָעַן פֿוֹלָעַ קַעַשְׁעַנָּעַם וּאַסְעַר
און אוועק אהיכים.

איך לאָך און וויל נישט גֶּלוּבָן, אַכְּבָּעַר פֿעַטְּעַר סִימְכָּעַ פָּאָרוּזָי-
כָּעַרטָּמָן, אָז עַם אַיז עַמְּעַם.

— מעַן האָט אַפְּיַלָּע דֵּי יִנְגְּעַלָּע — זַאנְטָעַר — אַיְינְגְּעַזְעַצְתָּ
און זַוי גַּעֲהִיכִּיסְן אַפְּגַּעַבְּן צְרוּיקָד דָּעַם טִיךְ, אַכְּבָּעַר זַוי לַיְקַעְנָעַן שְׂתִּין
און בֵּין אָן זַאגָּן, אָז סְ'אַיז נִשְׁטַחַ עַמְּעַם, זַוי האָט אַים נִשְׁטַחַ צְוָנָעַ-
נוּמָעַן, זַוי זִינְגָּעַן גַּעַוְעַן — זַאנְטָן זַוי — שְׂטָאָרָק דָּאָרְשָׁטִיךְ, האָט
זַוי גַּעֲגַּעַבְּן אַגְּרוּמָן טְרוּנָק אָן אַוְיסְמַעְטְּרוֹנָקָעַן דָּעַם גַּאנְצָן טִיךְ.

— מִיט אַיז טְרוּנָק קָעַן מעַן אַוְיסְטְּרוּנָקָעַן אָזָא יַאֲם מִיט
וּוְאַסְעַדָּ?

— אַגְּאנְצָן יַאֲם נִשְׁטַחַ, — אַכְּבָּעַר אַהֲלָבָן — יַאֲ.

— וּוֹאוֹ זַשְׁעַ אַיז אַהֲיָנְגַּעַקְמוּנָעַן דָּעַר אַנְדְּעַרְעַר הַהֲלָבָרָד יַאֲם?

— אַיְינְגְּעַלָּע האָט אַרְיִינְגְּעַוְוָאָרְפָּן אַשְׂוּעַבְּעַלָּע פֿיְיעַר אָן
אַים פָּאָרְכְּבָּעַטָּן.

איך לאָך, איך ווֹוִים אָז פֿעַטְּעַר סִימְכָּעַ שְׁפָאָסְטָן אָן זַאגָּן:

— אוֹיבָאָזָוִי, לְאַמְּרִיר גַּיְינָן אַיז קִינָּא.

— אַיְן קִינָּא וּוּאַלְמָט אַיז אַפְּיַלָּע זַי גַּעַנְגַּעַן, אַיז אַכְּבָּעַר דֵּי
מִיסְעַ וּוּאַסְטְּקָאָרְלִיטָאָס טְשָׁאָפְּלָן שְׁפִילָּטָה הַיְיָנָט נִשְׁטַחַ.

— פָּאָרוּוָאָס שְׁפִילָּטָה עַר נִשְׁטַחַ?

— עַר אַיז הַיְיָנָט פָּאָרְקִילָּט.

— וּוּעָלָן מִיד וּוֹן לְאַוְרָעָלָן אָן הַאֲרְדִּין.

— האָסְטָן דָּאָך גַּעַזְעַן נְעַכְתָּן וּוֹי זַיְינְגַּעַן גַּעַפְּאָלָן אָן זַיךְ צָעַ-
הַאָקָט דֵּי גַּעַזְעַן, אַיז וּוֹי אַזְוִי קַעַנְגַּעַן זַי הַיְיָנָט שְׁפִילָּן?

— וּוֹאוֹ זַשְׁעַ גַּיְינָן מִיד?

— לְאַמְּרִיר גַּיְינָן אַיז בָּאָטָאָנִישָׁן גַּאָרְטָן. גַּאָרָטָן, איך וּוּעָלָן
מִיד פֿרְיַעַר אַנְפְּרָעָן, צִי דָּעַר בָּאָטָאָנִישָׁעַר גַּאָרְטָן גַּעַפְּינָט זַיךְ נָאָךְ
אַפְּנָן זַעֲלָבָן אָרָטָן. עַפְּשָׁעַר האָט עַר זַיךְ שְׂוִין אַוְיסְמַעְטְּזִוְינָן?

און פטער סימכע נוית צו צום טעלעפאנ און שרוייט: אללא!
מייטן באטאנישן גארטן? וואוינט נאך אפנ זעלבן ארט? זיער גומ.
און פטער סימכע נעטט מיד און פארן האנט און זאגט:
— קומ, דער באטאנישער גארטן ווארט אפ אונדז.

פטער סימכע געבורטסטען

פטער סימכע איז געקומען און מיר דעדציילט, או מארגן איז
זיין געבורטסטען. ער ווירט פינט יאָר אלט.
קוק איך אים און לאָך.
— זויפל יאָר, פטער, ביוטו היינט אלט?
— פיר יאָר, — זאגט ער.
לאָך איך.
— א גרויסער מענטש דארפ אלט זיין מער ווי פיר יאָר.
זאגט ער:
— יאָ, איך בין אלט געווען זעקט, האָב איך צוּווַי יאָר פֿאָרְלָאָרְן.
— ווי אָזּוֹי קען מען פֿאָרְלִין יאָרְן?
— וואָס הײַסט ווי אָזּוֹי ווי אָזּוֹי פֿאָרְלִיט מען אָ זִינְגְּרָעָה?
בלישטיפט? אָ מעסערל? מען ליגט עס אָדִין אַין אָ צעריסענע
קעשענע, פֿאלט עס אָרוּים.
און פטער סימכע וויזט מיר די קעשענע זיינע און זאגט:
— איך האָב די יאָרְן מײַינָע געהאלטן אַט דָא אַין דער קעשענע,
זיינע זוי אָרוּיסגעפֿאָלֶן.
— ווען זשע, פטער, איז דיין געבורטסטען?
— מאָרגּן.

- ווֹאָם אֵוּ מַאֲרָגָן, מִיטּוֹאָךְ?
פָּעַטְעָרְ סִימְכָּעְ צַעֲלָבָטְ זַיְךְ:
— נַאֲרָעַלְעָן! ווֹאָם קָעָן מַעַן וַיְסַן ווֹאָם מַאֲרָגָן וַעַטְ זַיְעָן?
— זַאגּ מִיר, פָּעַטְעָרְ.
— ווֹאָם רַעַדְסְטוֹן! מַעַן וַיְיסַטְ נַאֲרָה, אָז הַיְינַטְ אֵוּ דִינְמְטִיךְ,
אֲכָבָעְ צַיְ מַאֲרָגָן אֵוּ מִיטּוֹאָךְ וַיְיסַטְ מַעַן נַאֲרָךְ נִיטְ, פָּונְקָטְ וַיְיַעַטְ
וַיְיַסְטְ נַאֲרָךְ נִישְׁטָם, צַיְ מַאֲרָגָן וַעַטְ שִׁינְגָּעָן דֵי זָוָן, אֲדָעָה, עַם וַעַטְ
זַיְן כְּמַאֲרָנָעָן.
אֲבָעָרְ בָּאַלְדְ זַאנְטְ עָרְ:
— שָׁאָן וַיְיסַטְ ווֹאָם, אֵיךְ וּוֹעֵל אֲנְפָרְעָנָן דָוְרָכְן טַעַלְעָפָאָן בָּא
מִיְינָעָם אֲכָוּעָה, וַעַטְ עָרְ מִיר שָׂוִין זַאנְן.
— פָּנוֹנוֹאָנָעָן וַיְיסַטְ דִּיןְ כְּאַוּעָה?
— עָרְ וְאוֹיִינְטְ אָפָן וְעַקְסָטְוֹן שְׁטָאָקְ, נִיְיטְ עָרְ אַרוֹפְ אָפָן דָאָךְ
אוֹן קוֹקָטְ אַרְאָפְ וַיְיַיטְ, וַיְיַיטְ, וַעַטְ עָרְ, צַיְ עַם קוֹמָטְ דָעְרְ מִיטּוֹאָךְ,
צַיְ דָעְרְ דָאַנְרְשְׁטִיךְ.
אוֹן עָרְ גִּיְיטְ צַוְ צָוָם טַעַלְעָפָאָן-דָעְרְלָ אָוֹן הוַיְכָטְ אָן דִּידְזָן:
— אַלְאָן לִיְזְעָרְ? ווֹאָם אֵוּ מַאֲרָגָן? מִיטּוֹאָךְ, דָאַנְרְשְׁטִיךְ, צַיְ
פְּרִיְיטִיךְ? — אַ דָּאנְקְ.
אוֹן פָּעַטְעָרְ סִימְכָּעְ רַוְפְטְ מַיךְ צַוְ אוֹן רַוְיַטְמָטְ מִיר אַיְין אַסָּאָרְ
אַיְן אַוְיעָרְ.
— מַאֲרָגָן אֵוּ טָאָקָעְ מִיטּוֹאָךְ, נַאֲרָגְ גַּעַדְעָנָקְ, זַאלְסָטְ קִיְינָעָם
נִישְׁטְ דָעַרְצִיְילְן.

די זון איז מיט מיר ברזינגען געוואָרָן

יענע וואָך, בין איך געווען קראָאנַק און דער דאָקטער בראָקטער
האָט מיר געההִיסֶן שטעלֶן באָנקעֶם, מאָכָן קאָמְפְּרָעָסֶן און נעמָעָן
אוּעָלְכָעַ פֿרָאַשְׁקָעָם מִיטַּ אַ גַּעֲטָרָאָנַק.

די פֿרָאַשְׁקָעָם מִיטַּן גַּעֲטָרָאָנַק זַיְנָעָן גַּעֲוָעָן בִּיטָּעָר אָוֹן איך האָב
זַיְ נִישְׁטָן גַּעֲוָאָלֶטֶן נִעְמָעָן. האָט די מאָמָע גַּעֲרוֹפָן דָּעַם פֿעָטָעָר
סִימְכָּע אָוֹן ער האָט גַּעֲנוּמָעָן אֵין חָאנַט דָּאָם פֿוֹדָעָלֶעֶן מִיטַּ די
פֿרָאַשְׁקָעָם אָוֹן דָּעַם גַּעֲטָרָאָנַק אָוֹן זַיְךְ צַלְאָכָט.

— וּוֹאָס לְאַכְּמָטוֹ? — פֿרָעָנְט אַיְם די מאָמָע.

ער בּוֹינְגָט זַיְךְ אֵין אַיבָּעָר מִיר אָוֹן זַאְגָּט:

— דִּין מאָמָע וּוַיְסָט נִישְׁטָמָן...

— וּוֹאָס וּוַיְסָט זַיְ נִישְׁטָמָן?

— זָאָל זַי אַוּעָקָגְנִין, וּוּל אַיךְ דִּיר זָאָגָן.

די מאָמָע בּוֹיִת אַוְעָקָע אָוֹן פֿעָטָעָר סִימְכָּע דָּעָרְצִיְּלָט מִיר, אָוֹ
איַן דָּעַם פֿוֹדָעָלֶעֶן פֿרָאַשְׁקָעָם אָוֹן אַין פֿלְעָשָׁל גַּעֲטָרָאָנַק זַיְנָעָן דָּאָ
אוּעָלְכָעַ קּוֹוִיטְלָעֶךְ אָפְּ פֿרָעָמִים, אָוֹן אוֹ מָעַן נִעְמָט אַויִּס די פֿרָאַשְׁקָעָם
קּעַם מִיטַּן גַּעֲטָרָאָנַק גַּיטְמָעָן אֵין אַפְּטִיכִיךְ פָּאָר די קּוֹוִיטְלָעֶךְ
שְׁפִּילְצִיְּגָן.

— וּוֹעֵן דִּין מאָמָע וּוַיְסָט, נִעְמָט זַי אֵין די פֿרָאַשְׁקָעָם מִיטַּן
גַּעֲטָרָאָנַק.

אוֹן פֿעָטָעָר סִימְכָּע נִעְמָט אָוֹן צַעְמִישְׁטָמָן אַפְּרָאַשְׁעָק אֵין וּוּאַמְּעָר
אוֹן גַּיטְמָע אֵין אָוֹן בָּאָלְד גַּיטְמָע ער מִיר אוֹיךְ אַ לְעָפָל גַּעֲטָרָאָנַק.

דָּעַר גַּעֲטָרָאָנַק אֵין נָאָךְ בִּיטָּעָר וּוֹי דָּעַר פֿרָאַשְׁקָעָם, אַבעָר אַיךְ
נָעַם אַיְם אֵין אָוֹן טָו אָפְּ גִּיר אַ שְׁלִינְגָּרָאָפֶן.

— צָוָם גַּעֲזָונְטָן! — זַאְגָּט פֿעָטָעָר סִימְכָּע אָוֹן רַוְּפָט אַריִין דָּעַר
מאָמָעָן.

— מעַנְיאָרָא! — זַאְגָּט ער — איך שטָעַל דָּא אַוְעָקָע אַפְּרָאַשְׁקָעָם

מייטן געטראנגק, אכבר, לעמאנעשעם. אויר זאלט מיר אים נישט אויסטרינגןען.

און באָלד בוינט ער זיך איין צו מיר און זאגט מיר אין אויער.

— דו גיב אכטונג, או קיינער זאָל נישט קיין זופ טוּן פִּין פְּלַעַשֵּׁל, וויל וווען דיין מאַמע וויסט, וועגן די קוֹויטַלֶּעֶר...

פעטער סימבע איזו שווין נישט אוועקגענאנגען און געליבן געבן מיר א גאנצָן טאג. מיר דערציילט מייסעלעך און איינגעגעבן אלעמאָל די רעפּוּעַם.

— דו וויסט — זאגט ער צו מיר — איך קען מאָבן, או די פראַשְׁקָעַם זאָלן נישט זיין ביטער.

— ווי אזו?

— ווועט באָלד זען.

פעטער סימבע געטט די פראַשְׁקָעַם און טומ אַשְׁנָאָל מייטן — פֿינְגְּעַר אַיבָּעָרְן פֿוֹדָעַלְעַ אָון זאגט:

• בִּיטְעָרְנִישׁ פֿוֹן גַּעֲכָתָן,

בִּיטְעָרְנִישׁ פֿוֹן הַיִּינְטָן,

שְׁלוּמְעַלְעַ אַיזוּ בְּרוּגְינָעַן

און האָט דִּיךְ פִּינְטָן,

אנטְלִיףְּ פֿוֹן דָּעַם פְּרַאַשְׁקָעַם,

אוועק פֿוֹן גַּעֲטָרָאָנְקָן

איך ברעד דִּיר די בִּינְגְּעַר

און באָלד וווערטוּוּ קְרָאָנְקָן.

אין אונט האָט מיר פֿעטער סימבע גַּעֲשְׁטָעַלְטָן באָנקעַם אָון גַּעֲמָאָכָט קָאָמְפָרְעָמָן אָון מִיר בעַיְמַע מַיִּיסְעַ דָּרְצִיְּלַטְטָן, או די שִׁיכְבָּעַיְמָן לְעַד מִינְעָן ווּאָס שְׁמִינְיָעָן הַינְּטוּרָן בעַטְטָן, ווּיְגַעַן.

— ווּאָס ווּיְגַעַן זַיְיָ? — פְּרַעְגָּ אֵיךְ.

— ווּאָס הַיִּסְטָן! דו ווּיְסָטָן נִישְׁטָה? זַיְיָ ווּילְעַן נִישְׁטָה — זַאָנָן זַיְיָ —

לייגן אָין שְׁטוּבָן, אַונְטָעָרָן בעַטְטָן, זַיְיָ ווּילְעַן אַרְוִוִּים אָפָּן גָּאָם, זַיְיָ דָּוְרָכִי.

שְׁפָאַצְּרָוּן אָון כָּאָפָּן אַבְּיָסְלָ פְּרִישָׁעָן לוֹפְּטָן.

— אָון נִשְׁטָה נָאָר די שְׁיכְבָּלָעָר דִּיְוָעָן ווּיְגַעַן, עַם ווּיְגַעַן אָוִיךְ

דיינע בלוקעלעך און הייעעלעך, עם ווינגען דיינע זעהלעך, דיין ביציקלעט, דיין אויטאמאכט, און אפלווע דיאן בליערן סאלדאטל. אלע זוינגען זוי בייז אפ דיר, פארוואס דז ביזט קראנק און זאגן, און עם איז זוי אומעטיך, קינגר שפיטל זיך נישט מיט זוי און זוי סטראשען, אzo אויב דז וווערט נישט באלאד געונט, געמען זוי און גיינע אליאן אדרוים אפנ גאט זיך שפילן.

פעטער סימכע האט אינציקויז אראפגענומען פון מיין פלייצע די באנקען און מיר אנגעויז אפ מיין היטעלע זעם איז גע-האנגען אפ דער וואנט.

— זע נאר! — דיין היטעלע איז אויך ברויגען... עם האט אויך נאך זעם געווינט און געגאנט מיט טרען. עם וויל אויך שפאנץין און ארוםלויפן אפנ גאט!...

און פעטער סימכע דערציילט, אzo היינט איז א גאנצן טאג דער הימל געוווען במארכען די זון האט זיך נישט געוויז און אלע דערפאר, זעם אויך בין קראנק און זיך נישט מיט ווועמען צו שפילן זיך.

— וועסט זען — האט ער געזנט — אzo די לעוואנען מיט די שטערן וועלן היינט אויך נישט קומען. זיי וויסן, אzo דו בית נישט געזנט, זיצן זוי אין שטוב און פוילן זיך ארויסצונגין שפאנץין...

פעטער סימכע ניט מיר ווידער איז די פראשען מיטן גע-טראנק, דעקט מיך איז און זאגט:

— דו, שלאף. איך ג'וי אוועק איבערידן מיט דער זון, מיט דער לעוואנען און מיט די שטערן, אzo זיין זאלן נישט זיין ברויגען אע דיר און קומען מארגן איז נאם אריין.

— זאלסט וויסן, זאנט ער, אzo איך וועל זוי צוואגן, אzo דו וועסט שיין זיין מארגן געונט און לעמאנעשעם, זע, איז זאל נישט בליבן קיין ליגנער.

ווען איך וועל געזנט ווערט

דאקטער בראקטער איזו היינט געוווען בא מיר און געזנט, איז
מיר איזו שווין בעסער, נאר איך דארף נאך ליגן אייניקע טען איז בעט,
— און וואס איזו מיקיעיך עסן? — האט אים די מאמע געפרעגט,
— איך מענט אים נאר געבן לייכטן זאכן.
— און די רעצעפטן?

— די רעצעפטן מענט איך שווין אוועקשטעלן.
ווען דער דאקטער איזו ארוים, איזו ארײַנְגָּעַלְאָפָּן א פָּאַרְסָאָפָּעַטָּעַר
פעטער סימכע, געכאנט די פָּלְעַשְׁלָעַךְ פָּן טיש, זי ארויסגעווארפָּן,
און געזנט מיט א ניגן:

פאר דעם געטראנק
וועלכער איזו געוווען זוייער,
דארף מען דעם אַפְּטִיכְיָקָעֵר
אנדרײַעַן אַן אויעָר.
פאר די פָּרְאַשְׁקָעָם
וועלכָּעַ זַיְנָעַן גַּעֲוֹעַן בִּיטָּעָר,
דארף מען דעם דאקטער
שְׂמִיכָּן מִיט רִיטָּעָר
און פָּאָר די באָנְקָעָם
וועלכָּעַ זַיְנָעַן דִּיר נִישְׁתָּחַט גַּעֲפָעָלָן
דארף מען דעם פָּעַשְׁעַר סִימְכָּעַן
די מִיְּמַעַּדְעַצְיָילָן.

דערנאך האט מיר פָּעַשְׁעַר סִימְכָּעַם דערציאַלְט, אַז די זונ איז
היינט שטאָרָק אָוּמְרוֹאֵיך: זי קומט אָרוֹים אָפָּה דָּרְגָּעָה גִּיט אָ קוֹק
אָפָּה דָּעַר גָּאָס אָון פָּאָרְשְׁוּוֹנְדָּט: שְׂיִינְט אָוִיפָּה אָון פָּאָרְגִּיט אָון אלְזָ
דערפהָה, זוֹיְל אַיך בֵּין קְרָאנָק אָון זי האט נִישְׁתָּחַט מִיט וּוּמְעַן צָו
שְׁפִילָן זֶיך.

ווען פטער סימכע איז אועק, האב איך אונגעהייבן דופן דער מאמען און איר געבעטן זי זאל מיר געבן עסן, אמאך עסן.
— וואס ווילסטו עסן? — חאט מיר די מאמע געפרענט.
— איך וויל ברויט, אמאך ברויט.
— קיין ברויט טארסטו נאך נישט עסן — חאט די מאמע געזאגט.

איך האב אונגעהייבן ווינגען און שרהייען:

— ברויט! איך וויל ברויט!

די מאמע חאט נישט געוואסט, וואס צו טוּן און זי איז אועק און גערופן פטער סימכען און ער חאט געזאגט:
— גוט. אויב ער וויל ברויט, וועל איך גיין צום בעקער און אים זאגן, או ער זאל וויל אונחויבן באקן.

— איך וויל שוין?

— נארעלע! — חאט פטער סימכע געזאגט — דו וויסט נישט, או די בעקערם באקן שוין נישט א וואך צייט?
— פארוואט?

— זי האבן געהרט, או דו ביזט קראנק און דו עסט נישט קיין ברויט האבן זי אונגעהרט צו באקן.

און פטער סימכע חאט זיך אונידער געעצעט געבן מיר און גע זאגט, או מארגן, ברעננט ער מיר א ברויט אזי גרוים ווי דער טיש, און אויך וועל אויפעטן דעם ברויט, וועל איך ווערן אזי שטארק, או ווען איך וועל געבן א בלאי, וועט ווערן א שטודען און עס וועלן אונחויבן פלייען אין דער לופטן טראמויעין, באגען און אויטאכטן; וועל איך געבן נאך א בלאי, וועלן זיך אויפחוייבן אין דער הויר פלאסעם מיט בוימער, און מענטשן וועלן זיך דערשרען און פרעגן: ווער חאט געמאקט אזה שטודעס? וועט מען זאגן: שלוימעעלע! ער חאט אויפגעגעטען א ברויט גרוים ווי דער טיש. וועלן די דזוקע מענטשן קומען צו דיר, און זיך בעטן: זי א גוטער, בלאי נישט, וויל דו וועסט אונדו נאך פארבלאון אין עס וועלט און מיר וועלן נישט וויסן ווי אהיכימצונין.

און און פָּעַטָּר סִימְכָּע הַוִּבְטָן אָן רֵיְדָן אָן דָּעַרְצִילֶן, פָּאַרְגָּעַב
אַיר שְׂוִין, אַז אַיר בֵּין הַוְּנָגְעָרִיךְ אָן לְגַן אָן הַעֲרָא אָוִים אַיִּין שְׁפָאַם
נָאָכוֹן אַנְדָּרָן.

— וּוּסְמַט שְׁלֹוִימָעַלְעַ — זָגַט עַר — אַז דָו וּוּסְמַט גַּעַזְוָנַט
וּוּרָן, קַוְּיָף אַיךְ דִּיר אַ פָּלָאַסְעַ מִיטַּ בּוּמְעָרָה אָפַּ וּוּלְבָעַעַם וּוּלְבָעַעַם
וּוּאַקְסָן פִּינְגָן, קַאַרְאַמְּעַלְעַם אָן לַוְּפָטְ-בָּאַלְאָנוֹן. אָן אַז דָו וּוּסְמַט
וּוּלְזַן אַ קַּאַרְאַמְּעַלְעַם, וּוּסְמַטְוּ נָאָר דָאָרְפָּן אַ טְּרוּיְסָלְטָן אַ בּוּם אָז
עַם וּוּלְזַן פְּלִיעָן קַאַרְאַמְּעַלְעַם גַּלְיִיךְ אַיִּין מַוְּיל אַרְיָין.

— וּוּאוֹ וּוּלְ אַיךְ זַי הַאלְטָן דִי פְּלָאַסְעַ?

— וּוּסְמַט זַי הַאלְטָן אַיִּין הַוִּיפְטָא אַדְעָר אַיִּין דָרְוִיְקָן. נָאָר אַיִּין זַהַר
וּוּסְמַטְוּ דָאָרְפָּן אַיְנוֹגְנָעָן הַאֲבָן, אַז יַעֲדָע נָאָכָט. אַיְדָעַר דָו וּוּסְמַט
גַּיְינַן שְׁלָאָפָן, וּוּסְמַטְוּ מַזְוַן דִי בּוּמְעָרָה אַרְיִינְגְּנָעָמָן אַיִּין שְׁטוּב אַרְיָין.
קַעְדָּיִ מַעַן זַאַל זַי דִיר נִישְׁתָּמָט צּוֹגָאַנוּוּנָעָן.

— אָן אַ שִּׁיפְטָא, זָגַט עַר. וּוּטַע עַר מִיר אַיךְ קַוְּיָף, אַ גְּרוּיְסַע
שִׁיפְטָא זַי דִי "גַעַפְטָוְנִיא" אָן אַיךְ וּוּלְ אַיְגָמָלְ אַוְיְפְשָׁטִיְין פְּרָי
אָן אַרְיוֹגָנִיִּין אָפָן גָּאמָן. וּוּטַע דִי שִׁיפְטָא שְׁמַיִּין פָּאָר דָעַר טִיר אָן
זַוְאָרְטָן אַפְּ מִיר.

— פָּעַטָּר — פְּרָעָג אַיךְ — אַ שִׁיפְטָא קָעָן דָעַן פָּאָרְטָן אַפְּ דָעַר
טְּרִיקָעְנִישָׁ?

— בָּא מִיר וּוּטַע זַי שְׂוִין קָעָנָעָן.

— זַי אַזְוִי וּוּלְ אַיךְ אַזְוִי גְּרוּיְסַע שִׁיפְטָא קָעָנָעָן בָּאַנְאָכָט אַרְיָין.
נָעָמָן אַיִּין שְׁטוּב אַרְיָין?

— וּוּסְמַטְוּ זַי נִישְׁתָּמָט אַרְיִינְגְּנָעָמָן — זָגַט עַר.

— קָעָנָעָן דָאָךְ קָוְמָעָן גָּאנָאָוִוִּים אָן זַי צּוֹגָאַנוּוּנָעָן?

— וּוּסְמַטְוּ זַי בָּאַנְאָכָט צּוּבִינְדָן מִיטַּ אַ פָּאַדְעַם צַו אַ בּוּם.

— קָעָן מַעַן זַי דָאָךְ אַפְּבִינְדָן?

— וּוּטַע מַעַן אַוְעַקְשְׁתָעַלְן נָעָבָן אַיר אַ וּוּזְשִׁילָאָנָט אַיךְ נִישְׁתָּמָט צּוֹגָאַנוּוּנָעָן.
גַּעַבָּן, נָאָר קַעְדָּיִ, מַעַן זַאַל דָעַם וּוּזְשִׁילָאָנָט אַיךְ נִישְׁתָּמָט צּוֹגָאַנוּוּנָעָן.
וּוּטַע מַעַן אַים אַיךְ מַזְוַן צּוּבִינְדָן צּוֹם בּוּם.

אט אועלכע מײַמעלעָר דערציזילט פֿעטער סימכע בֵּין שפֿעט
בָּאנָאכֶט אָזֶן וּוֹעֶן אַיךְ וּוֹעֶר אַנְטְּשָׁלָאָפֶן, דּוֹכֶט זִיךְ מִיר, אוֹ פָּאָר מִין
טִיר שְׂטִיִּית טָאָקָע אָזָא גְּרוּסָע שִׁיפֶן אָזֶן אַיךְ בֵּין אַקְּפִּיטָאָן אָזֶן פִּידֶן
ויָאָגַּנְצָן טָאָג אַרְוֹם פָּוֹן אַיִּין דָּרָג גָּאָס צָוָם אַנְדָּעָן.

מיַט דָּעָר זָוֵן אַף אֲ שְׁפָאָצִיר

נעכְּטָן אַיְוָן גָּעוּעָן אֲשִׁינְגָּעָר טָאָג, אֲ וּוֹאָרִימָעָה, מיַט אַסְּאָר זָוֵן.
אוֹן פֿעַטְעָר סִימְכָּע אַיְוָן גָּעֻקְּמָעָן אָזֶן גָּעוֹזָגָטָה, אוֹ אַיְוָן אָזָא טָאָג דָּאָרָפָן
אַלְעָ קִינְדָּעָר וּוֹיָן אָפָּן גָּאָפָּן.

— פָּאָרְוּאָסָם? — פֿרְעָג אַיךְ אִים.

— וּוֹיְל, וּוֹעֶן דִּי זָוֵן זָעַט, אוֹ דִי קִינְדָּעָרְלָעָר זִיְּנָעָן נִישְׁטָא אָפָּן
גָּאָפָּן, גִּיטָּה זִי אַיךְ אַרְיָין אַיְן שְׁטוּב.

— פֿעַטְעָר סִימְכָּע — פֿרְעָג אַיךְ — דִי זָוֵן חָצָט אֲ שְׁטוּב?

— אַוּוֹאָדָע — זָגָט עָר.

— פָּוֹן וּוֹאָנָעָן וּוֹיְסָטָו?

פֿעַטְעָר סִימְכָּע צָעַלָּאָכֶט זִיךְ.

— אַיךְ בֵּין דָּאָךְ אַלְיָוָן גָּעוּעָן בָּא אַיךְ אַיְן שְׁטוּב.

— וּוֹעֶן?

— נעכְּטָן.

— צְוַלְּיב וּוֹאָסָם?

— צְוַלְּיב וּוֹאָסָם וּוֹיָל אַיךְ דִּיר נִשְׁטָא זָגָט.

— זָגָט מִיר.

— עַמְּסָא אַיְוָן אַמָּאָד.

— אַיךְ וּוֹעֶל קִינְגָּעָם גִּישְׁטָא דָּעַרְצִילָן.

— גוט. איך וועל דיר זאגן. איך חאָב היינט געוואָלט גוינ מיט דיר שפֿאַצְּרָן, בין איך גענגאנגען צוֹ דער זון בעטן, או זי זאל אונדוֹ בָּאַנְגְּלִיּוֹן.

— וואָס זְשַׁע הָאָט זַי גַּעֲזָנְטָה?

— וואָס זְאָל זַי זָאגַן. זעטט דָּאָה, או זַי אַיז גַּעֲקָמוּן. און פֿעַטְּעָר סִימְכּוּן נָעַמְתָּ אָנוֹ טָוָת מִיר אָן דָּאָס מָאַנְטָעֵלָעַ, קָעַמְתָּ מִיר צַוְּ דִי הָאָר אָנוֹ זָאגַן:

— גַּיכְּעָד! דַּי זָוָן וּוֹאָרֶט אָפַּ אַונְדוֹ אַין דָּרוּיסָן. מִיר גַּעֲזַעְגַּעַן זַיְךְ אָנוֹ גַּיְעַן אַרוּסָן אַין דָּרוּיסָן אָנוֹ פֿעַטְּעָר סִימְכּוּן חַוִּיבָת אָוִיפְּ דָּעַם קָאָפְּ צַוְּ דָּעַר זָוָן אָנוֹ זָאגַן:

— אָטְהָאָסְטוּ אִים. קָוָמָ!

אַין דָּרוּיסָן אַיז לִיכְטִיק אָנוֹ וּוֹאָרֶעֶם אָנוֹ אָפַּן גַּאֲמַן לְוִיפְּן אַרוּסָן אַמְּאָר קִינְדָּעָרְלָעַךְ אָנוֹ שְׁפִילָן זָוָה. זַיְךְ וּעַעַן מִיר אָנוֹ פְּרָעָן:

— וּוֹאוֹ גַּיְסָטוֹ שְׁלוֹמִים עַלְעַלְעָה?

— אַיךְ גַּיְיָ אָפַּ דָּעַר פֿלָאָסָעָ שְׁפֿאַצְּרָן.

— אלְיוֹן?

— מִיטְמַיְּן פֿעַטְּעָר סִימְכּוּן.

— אָנוֹ מִיטְמַיְּן דָּעַר זָוָן — לִיְגַּתְּ צַוְּ דָּעַר פֿעַטְּעָר.

— יָא — זָאגַן אַיךְ — דַּי זָוָן גַּיְטָ אַיךְ מִיטְמַיְּן אַונְדוֹ מִיטְשְׁפֿאַצְּרָן.

— דַּי קִינְדָּעָרְלָעַךְ לְאָבָן אָנוֹ פֿעַטְּעָר סִימְכּוּן זָאגַן:

— לְאָכְטָה, לְאָכְטָה, קִינְדָּעָרְלָעַה, אַיךְ וּוּעַט בָּאָלְדָה הָאָבָן אַ פִּיגָּה, נִישְׁתַּחַת קִיּוֹן זָוָן.

אָנוֹ עָר וּוֹיִוְתָּ מִיר, וּוֹיְדֵי זָוָן גַּיְטָ מִיטְמַיְּן אָנוֹ, שְׁמִיכְלָטָן:

— אַיִי, וּוּעַט זַיְךְ בָּאָלְדָה פָּאָרְדְּרִיסָן, וּוֹאָסָמִיר נָעַמְעָן מִיטְמַיְּן דַּי זָוָן...

— פֿעַטְּעָר — פְּרָעָן אַיךְ — דַּי זָוָן וּוֹאוּנָטָ אלְיוֹן?

— נִיּוֹן — זָאגַט עָר — זַיְךְ וּוֹאוּנָטָ צְוֹזָאָמָעָן מִיטְמַיְּן דָּעַר לְעוּוָאנָעָן.

— אָנוֹ דַּו הָאָסְטָ גַּעֲזָעָן דַּי לְעוּוָאנָעָן אַוְיךְ?

— יָא. זַיְךְ גַּעַשְׁלָאָפָּן, קָעְדָּיְזָיְזָי זְאָל קָעְנָעָן אַוְיְפְּזָיְזָן בָּאָנָאָכָּטָה.

אָנוֹ עָר דָּעַרְצִיּוֹלָטָן מִיר, אוֹ דַּי זָוָן מִיטְמַיְּן דָּעַר לְעוּוָאנָעָן הָאָבָן נִישְׁתַּחַת

מַעַר וּוֹי אַיִן בָּעַטְּלָה, אַיִן בָּאַטְּאָגָה שְׁלָאָפְּטָ אָפַּן בָּעַטְּ דַּי לְעוּוָאנָעָן אָנוֹ

די ווּן שפֿאצִירט אַרְומָ אָפָן חִימֵל אָוּן באָנָאכֶט שְׁלָגֶט די ווּן אָפָן
בעטֵל אָוּן די לְעֻוֹאָנָעָ שְׁפֿאצִירט אַרְומָ.
— אָוּן ווּאָסָטָוּן זַיְ אַיְן די כְּמַארְגָּעָ טָעָם, ווּן זַיְ וִיצְנָן בַּיּוֹדָעָ
איַן שְׁטוּבָ?

— ווּאָסָטָוּן זַיְ טָוּן — זַגְּטָ עַר — זַיְ וּוֹאַשְׁן זַיְ אָוּן פּוֹצְנָן
זַיְ אָוּן שְׁאַקְלָעָן אָוִים די פּעַרְעָנָעָם, אַדְעָר זַיְ שְׁפִילָן אַיְן אֲשָׁהָן,
צַיְ אַיְן אֲדָמִינָעָ.

— אָוּן פּעַטְעָר סִימְכָעָ קְוִיכָט אָפָ דָעָר ווּן אָוּן זַיְפְּצָט אָפָ.
— דָזָן וּוַיְיסְטָ, אַיְךְ הַכְּבָ אַנוּמָעָלָט גְּעוּוֹאָלָט פָּאָרָן קִיְין רְאֹזָרְיָעָ
איַזְ מִיר גְּעוּוֹן אֲשָׁאָד די ווּן.

— אַיְן רְאֹזָרְיָעָ אַיְ נִישְׁתָּאָט קִיְין זַיְן?
— אַוּוֹאָדָעָ נִישְׁתָּאָט — זַגְּטָ פּעַטְעָר סִימְכָעָ — עַם אַיְן דָזָן
שְׁטִיקָל ווּן, מִיט אַיְן שְׁטִיקָל לְעֻוֹאָנָעָ, וּוֹאַיְגָעָן זַיְ בַּיּוֹדָעָ אַיְן בּוּעָנָסָם
איַירָעָם.

— אָוּן בָּאַלְדָן גִּטְעָתָ עַר צָוָן:
— אָט דָעַרְפָּאָר — זַגְּטָ פּעַטְעָר סִימְכָעָ — אַיְן דָזָן בּוּעָנָסָם
איַירָעָם אֹזָא גְּרוּיְסָע שְׁטָאָטָ: וּוֹיְלָ אַלְעָ מְעַנְטָשָׂן פָּוּן דָעָר רְעַפְּבָלִיק
וּוֹיְלָן נָאָר וּוֹאַיְגָעָן אַיְן דָעָר וּלְכָבָר שְׁטָאָטָ, וּוֹאָ עַם וּוֹאַיְגָטָ די ווּן
מִיט דָעָר לְעֻוֹאָנָעָ.

— אָוּן פּעַטְעָר סִימְכָעָ זַגְּטָ:
— עַם אַיְן נָאָר אֲנָעָם, ווּאָסָטָ נִישְׁתָּאָט אַלְעָ מְעַנְטָשָׂן וּוֹיְסָן וּוֹעָנָן
דָעָר ווּן אָוּן דָעָר לְעֻוֹאָנָעָ, זַגְּלָן זַיְ זַיְ נָאָר דָעַרְוִיסָן, וּוֹעָטָ די גָּאנָאָט
וּוֹלָטָ קּוּמָעָן צּוּלְיִוְפָּן אַחֲעָ, קִיְין בּוּעָנָסָם איַירָעָם.

אַ רְעֵנָן אַפְּ פָּאַסְטִּין

איינמאָל, אין אַ הייסָן טָאגָן, קָומָטַ פֿעַטְעָרֶר סִימְכּוּן אַונְ פֿרְעָגָן

מִיךְ:

— נָה, הָאַסְטִין דַעֲרָה אַלְטָן?

— וּוֹאָסְטִין דַעֲרָה אַלְטָן? — פֿרְעָגָן אַיךְ אַים.

— דָאָסְטִין וּוֹאָסְטִין אַיךְ הָאָבָדְרִיךְ צְוָגָעַשְׂיקָתְךָ?

— וּוֹאָסְטִין חָאַסְטָנוּ מִירְ צְוָגָעַשְׂיקָתְךָ?

— דוֹ וּוֹיְסְטִין גָּאָרְנִישָׁתְךָ? אַיךְ הָאָבָדְרִיךְ דַעֲרָה צְוָגָעַשְׂיקָתְךָ אַ רְעֵנָן

אַפְּ פָּאַסְטִין.

לָאָדָר אַיךְ.

— וּוֹי אָזְוִי קָעָן מַעַן שִׁיקָּן אַ רְעֵנָן אַפְּ פָּאַסְטִין?

— וּוֹאָסְטִין חִיְּסָטְוּ וּוֹי אָזְוִי, מַעַן נָעַמְתָּ אַ רְעֵנָן אַונְ מַעַן לִיְוָגָט אַים

אַרְיָין אַינְ אַ קָּאָנוּוּעָרטָן, מִשְׁרִיבָתְךָ אַוְפָּה דַעֲם אַדְרָעָם, מִקְלָעָפְטָן אַוְפָּה

אַמְּאָרָקָעָן מַעַן וּוֹאָרְפָּט אַים אַרְיָין אַינְ פָּאַסְטִיקָעָטָן.

— דוֹ לְאַכְסָטִין, פֿעַטְעָרֶר!

— וּוֹעֵד לְאַכְטָן? אַיךְ בֵּין גָּעָגָנָגָעָן נָעַכְתָּן אַיְן גָּאָמָן אַונְ גָּעוּזָן.

אוּ עַם אַיְזָ שְׁטָאָרָק הַיְּמָן אַונְ דַוְשָׁנָעָ, הָאָבָדְרִיךְ אַיךְ גָּעָטְרָאָכְטָן: אַ רְאָכְמָאָן

נָעַם אַף שְׁלוּוּמָעָלָעָן, עַר לְיִידְתָּן נָעַבְעָדָ פָּוָן דַעֲרָה חַיָּעָ אַונְ פָּוָן דַעֲרָה

דַוְשָׁנָעָקָוִיט. בֵּין אַיךְ אַרְיָין גָּעָגָנָגָעָן אַינְ אַרְיָין אַונְ דַרְתָּן גָּעָקָוִיט

סְפָעָצִיעָלָ פָּאָר דַעֲרָה אַ גָּוָטָן שְׁטוּרָעָם אַונְ רְעֵנָן, אוּ עַר זָאָל אַבְּיִסְלָן

אַפְּפְרִישָׁן דַי לְוָפְטָן.

אוּ פֿעַטְעָרֶר סִימְכּוּן דַאָרָטָן עַפְפָסְזָן זָוָן.

אוּ אַנְגָּעָהוּבָן דַאָרָטָן עַפְפָסְזָן זָוָן.

— וּוֹאָסְטִין זָוָן, פֿעַטְעָרֶר? — פֿרְעָגָן אַיךְ אַים.

— אַיךְ זָוָן דַעֲם טְעַלְעַפְאָן-נוּמָעָרָ פָּוָן דַעֲרָה צְעַנְטְּרָאָלָ פָּאַסְטִין.

— צָו וּוֹאָסְטִין?

— איך וויל דארטן אנפערעגן, וואס איז די מײַמע, וואס ווי שיקען
דייר נישט דעם רעגן.

אבער באָلد חאָט ער אוועק גערוקט דעם בּוֹך אָונַ געזאגט:
— מיילע, עס איז זוי נישט פֿאַרְיבֵּל צו האָבן. זוי האָבן דארט
אַסְאָך אַרְבָּעַט. היינט — מאָרגּוֹן, וועסטו זיכער דערהָאלְטָן דעם רעגן.
וּי עס זאל נישט זיַּוְן, פֿאַרְפָּאַלְן ווערְן דארטְן, וועט ער זיכער נישט.
— פֿעַטְעַר — פֿרְעַג אַיך — ווען וועט שווין זיַּוְן ווינטער?
— דְּאָם וויסט מען נישט. עס ווענדט זיך אַין וויזשְׁילְאָנט וואָס
שְׂטִוִית דארטְן אָונְטָעָרָן שְׂטָאָט.
— וואָסְטָעָר וויזשְׁילְאָנט?

— דו וויסט נישט? אוּס קומט דער זומער, שטעלט מען
אוועק אַ וויזשְׁילְאָנט אָונְטָעָרָן שְׂטָאָט אָונַ מען זאנְט אַים אָן, אוּ
ער זאל נישט אַרְיַינְלָאָזָן דעם ווינטער. זיצט ער, דער וויזשְׁילְאָנט
גאנֶצע טעג אָונַ נעכְט אַון החיט אָפְּ דִי שְׂטָאָט, אוּ דער ווינטער זאל
זיך נישט אַרְיַינְכָּאָפָּן. אַבער אַוְיַּוְוִי זיך דָּאָך אַיך זיך אַוְיַּה
נָאָר אַ מענטש אָונַ ער דָּאָרְפָּה אַיך אַמְּאָל שְׂלָאָפָּן, אָונַ ווי נָאָר
ער כָּאָפָּט אַ דְּרִימְלָה, גָּנוּעָט זיך דָּעָר ווינטער אַרְיַּין אַין שְׂטָאָט.

— אָונַ אָפְּ יְעַנְעַר ווּיט שְׂטָאָט אַיך קָאָלְטָה?
— אַוְוָאָדָע — זאנְט פֿעַטְעַר סִימְכָּע — דָּעָרְפָּאָר פֿאָרָן דָּאָך
מענטשְׂן זומער אַרוֹים פּוֹן שְׂטָאָט.
אָונַ פֿעַטְעַר סִימְכָּע הָאָט מִיר צְגֻעָאָגָט, אוּ מאָרגּוֹן, וועט ער
צְנוּיִפְּנַעַמָּעָן אלָע ווּאוֹילָע קִינְדָּעָרְלָעָד אָונַ וועט אַרוֹיסְפָּאָרָן מִיט זַיִּה
אָונְטָעָרָן שְׂטָאָט.

— ווּוְהַיִּין?

— צו דער פְּלָאֶושָׁע.

— וואָסְטָעָר פְּלָאֶושָׁע?

— קַיִּין אַלְיוֹוָאָס.

— פֿאַרְוּאָס נישט קַיִּין ווּיסְעַנְטָע לְאַפְּעוֹ?
— איך האָב פִּינְט ווּיסְעַנְטָע לְאַפְּעוֹ. ווען איך באָר זיך דארטְן
איַּז שְׂטָעַנְדִּיק דְּאָם וואָסְטָעָר נָאָם.

— און און אליוואס איז דאס וואטער טרוקן?
 — אוואדע, דארטן איז דאס וואטער טאמעד טרוקן, סיידן, איז
 עס טראפט אמאל מען קומט אהין נאך א רעגן...
 און פטער סימכע האט מיר געהויסן צונרייטן זיך מארגן באולד
 איינדרפרי צו דער רייזע.

פארבייטן די בילעטן

פעטער סימכע איז געקומען באולד איינדרפרי און אנגעקלאפט
 אין טר.
 — דאס וואוינט א יינגעלע, וואס החאט א פטער סימכע? —
 פרענט ער מיין מאמען.
 — יא.
 — ער הייט שליומעלע?
 — סי מעניאר.
 — וואו איז ער?
 — שלויומעלע! — שרײַט מײַן מאמע — עפעם א מענטש
 הויפט דייך.
 — וואס וויל ער? — פרעג איך און מאך זיך ווי איך ווים נישט
 ווער עם איז.
 — דיין פטער האט מיר געשיקט, או איך זאל דייך ברענגען
 צו אים אפ דער פלאושע, נאך, גיכעה, דער טאג שטיטoit נישט.
 — אויב דער טאג שטיטoit נישט, קען איך אים געבן א שטול
 און זאל ער זיך אוווקווען — זאג איך.

פעטער סימכע האט אַנְגָּקּוֹאַלְן. ער האט מיך אַרְוָמְגַעְכָּפֶט
און געגעבן אַקוֹּש.

— דז וואקסט דאר אַפעטער סימכע! — האט ער געוזנט.
און דרויסן האט מיך פעטער סימכע באַקָּאנְט מיט אַסָּאָך
יַוְנְגָּעָלָעָך אָוּן מִירְדָּעָעָך.

— זעסט — זאנט ער — דאס יַוְנְגָּעָלָעָך הייסט בערעלע, וויל
ער עסט נאָר פְּלוּיְמָעָן מיט אַערעלע. און דאס מִידְעָלָעָך הייסט
מענוּכְּעָלָע, וויל זי האט לֵיב מִיסְעָם פָּוָן אַבְּיכָעָלָע. אַיצְצָת יַעֲנָעָם
יַוְנְגָּאַטָּשׁ זַעַסְטוֹז? ער הייסט טִיאָט, וויל ער וואַוְינְט אַין קָאַבָּאַושְׁיְמָאָט.
— אָוּן זי הייסט דאס יַוְנְגָּעָלָעָך — פָּרוּגָט אַקְּלִין מִידְעָלָע
מיט אַבְּלָאָנד קָעְפָּעָלָע.

— דאס יַוְנְגָּעָלָעָך — וויזט פעטער סימכע אָפְּ מִיר — חַיִּיסְט
שְׁלִוְיְמָעָלָע אָוּן ער אַיְזָוּזְעָר אַגְּטָעָר, וויל ער עסט ברויט מיט
פּוֹטָעָר.

פעטער סימכע האט אַונְדוֹ אַלְעָ אַוְיסְגַּעַשְׁטָעַלְט צַוְּ צַוְּיִ אַין אָ
רי אָוּן געוזנט:

— גַּעֲגָנְגָּעָן זָלָ וּוּרָן!

מִיר האָבָּן זִיר גַּעֲלָאָט אַין וּוּגָּן אַרְיוֹן אָוּן פֿעַטְעָר סִימְכָּעָה
מַאֲדִישִׁירָט פְּאָרוּוּס מיט צַוְּיִ גְּרוּסָעָט שְׁעַמְּדָאָדָאָנָעָם.
— קִינְדָּעָר, קָוְקָט אַלְעָ אָפְּ דַּי טְשֻׁמְמָאָדָאָנָעָם — האט ער
גַּעֲזָנָט.

— וּאָסְ זְשָׁע וּוּטְ זַיְן?

— וּוּטְ מִיר לַיְכְּטָעָר זַיְן צַוְּ טְרָאָנָן...

אָפְּ טְרָאָמוּוִי האט פֿעַטְעָר סִימְכָּעָה אַונְדוֹ אַלְעָ אַוְיסְגַּעַעַצְט
אוּן געוזנט:

— אַבָּעָר גַּעֲדָעָנְקָטָה, קִינְדָּעָר, אַיְר זָלָט מִיר דָא נִישְׁתָּאָנָט
שְׁלָאָפְּן וּוּרָן, וויל אַיךְ פִּיר נִישְׁתָּמָט מִיט זִיךְ קִין בְּעַטְעָלָעָד אָוּן קִין
מַאֲמָקָעָם.

דָּעָר קָאַנְדּוֹקְטָאָר אַיְזָוְגָּעְקָוְמָעָן נָאָר בְּיַלְעָטָן אָוּן פֿעַטְעָר סִימְכָּעָה
הַאֲט אִים גַּעֲפָרָעָגָט:

— זאג מיר, מעניאר קאנדוקטהה, דער טראמוני דיינער וויסט
דען וועג צו דער סטאנציע בעלגראנא?

— יא — זאנט דער קאנדוקטהר און לאכט.

— אויב אווי או גוט. ניב מיר אכט בילעטן. אבער נאר מיז
ニישט אפ, ניב מיר פון די בעטטע בילעטן וואמס דו האסט.
אפן וועג קומט ארויף א קאנטראלער און פטער סימכע טוּט
זיך א באפ.

— אווי! ביטער.

— וואמס איז?

— איך האב דא אויגגעמשט די בילעטן און איך ווים נישט
וועלכער אויז שלוימעלען און וועלכער אויז בערעלען; וועלכער בילעטן
אויז מיינער און וועלכער מענובעלען. וואמס וועט איזט זיין?
אלע האבן געלאכט, נאר איזן מענובעלע האט זיך דערשראָקָן
און געזנט:

— אווי, וואמס וועט איזט זיין?

אָפַר דער סטאנציע בעלגראנא האט פטער סימכע גענומען בי-
לעטן פאר אלע און מיר האבן זיך אוועקגעזעט ווארטן אפן צוֹג.
פטער סימכע האט דערוויל געוואָלט אונדז דערציילן א
מיימעלע, אבער עם האט זיך דערהערט א הילכיקער פײַפֿט.

— פטער! די באָן גוּט — זאג איך און שטעל זיך אוויפֿ.

— זיין — זאנט פטער סימכע — די דאָזִיקע באָן געפֿעלט
מיר נישט און איך וועל איר דא נישט לאָן אָפְשַׁטְּעֵלן זיך.
די באָן אויז דורךגעלאָפֿן האָסְטִיק די סטאנציע און אייבערגע-
לאָזט געדיכטע קנוילן רoid.

— ווען איך וויל, או די באָן זאל זיך דא אָפְשַׁטְּעֵן, שטעלט זיך
זיך — זאנט פטער סימכע.

— ווי איזו?

— איך טו איזן קליגנֿיקוּט. איך ליינ אָוּעַק א שטרוי אָפַר די
רעַלְטָן, אויז, טפְּרוּ... מוז זי בלײַבן שטײַין.

ווען מיר זייןען שווין געוועטן אפֿן צוֹג, האט זיך פֿעטער סימכע
געגעבן אַכָּאָפּ פֿאָרָן קָאָפּ.
— אַיך הָאָבּ פֿאָרְגָּעָסְן!
— וְאָסּ אַאֲסָטּוּ פֿאָרְגָּעָסְן?
— אַיך הָאָבּ דָאָךְ נִישְׁתְּ גַעֲזָגֶטּ דָעֵר בָּאָן וְאוֹהָהִין מִיר וּוַיְלָן
פֿאָרָן.
— מַעַן דָאָרָףּ דָעֵר בָּאָן זָאָגָן?
— וּוי דָעָן? דַי בָּאָן אַיְזָעַפּעַם אַנְאוֹוִי צוּ וּוַיְסָפּן וְאוֹהָהִין מִיר
וּוַיְלָן פֿאָרָן?
אַכְבָּר בָּאַלְדּ האָטּ פֿעטער סימכע גַעֲזָגֶטּ.
— מַיְלָעַ אַיך וּוַעַל זִיךְ שְׂיוֹן אָן אַיְצָעַ גַעַבּוּן.
דָעֵר צוֹג האָטּ זיך דָעֲרַגְעַנְטָעַרְתּ צוּ וּוַיְסָעַנְטָעַ לְאָפְעָן אָן פֿעטער
סימכע האָטּ זיך אַרוֹיְסְגַעְבּוּיָן אָן גַעֲזָגֶטּ:
— אַיך פֿאָרּ נִישְׁתְּ קִיּוּן וּוַיְסָעַנְטָעַ לְאָפְעָן.
דָעֵר צוֹג אַיְזָעַפּרְן וּוַיְיַתְּרָרְ.
ווען מיר האָבּן זיך דָעֲרַגְעַנְטָעַרְתּ צוּ אַלְיוֹוָאָם, האָטּ עַר זיך
וּוַיְדָעַר אַרוֹיְסְגַעְבּוּיָן אָן גַעֲזָגֶטּ:
— אָפּ דָעֵר סְטָאנְצִיעַ זַאֲלָסְטוּ שְׁטִיּוֹן בְּלִיבְּן.
דָעֵר צוֹג האָטּ אַיְסּ גַעֲפָאַלְגָּטּ אָן אַיְזָעַפּרְן גַעַבְּלִיבְּן אָן מִיר
זַיְנָעַן אַלְעַ אַפְגַעְשְׁטִיָּגָן אָן אוּוּקּ צוּ דָעֵר פְלָאוּשָׁעּ.

בָּאוֹאַלְצָן דָּעַם יִאַם

א גאנצַן טאג האָבן מיר פֿאַרבּֿראָכְטַן מִיטַּ פָּעַטָּעֶר סִימְבָּעֵס באָם
יאָם: זַיךְ גַּעֲכָדָן, אַרְוָמְגָנְגָלָפָן, גַּעַשְׂטִיפְטַן, גַּעַשְׂפִּילְטַן אַיְן באַחַעַל-
טָעַנְיִישַׁ, גַּעַרְאָכַן טָוְנְעָלָן אַיְן זַאמְהָ, אַבְּעָרָה, אוּ עַם אַיְן גַּעַוְוָרָן פֿאָרָ-
נָאָכְטַן, הָאָטַן זַיךְ פָּעַטָּעֶר סִימְבָּעֵס אַוְיְפְּגָעַשְׂטָעַלְטַן אוּן אַקְּמָאַנְדָּעַוּעַ
געַטְוֹן.

— נַהֲ קִינְדְּעָרְלָעַךְ, שְׁוִין צִוְּיָת אַהֲיוֹמְצּוֹפָרָן.

— אַזְוִי פְּרִי? — האָבן מיר אלְעָגַעַט אַומְצּוֹפְרִידַן.

— עַם אַיְן שְׁוִין נִישְׁתְּפָרִי. דָּעַר יִאַם גַּיְיַת שְׁוִין באַלְדַּשְׁלָאָפָן.

— אוּן פָּעַטָּעֶר סִימְבָּעֵס הָאָטַן אַקְּוֹק גַּעַטְוֹן אַפְּן הַיְמָל אַוְן גַּעַזְגַּטְוֹן:

— דָּכְכַּת זַיךְ, עַם וּוּעַט הַיְנְטִיקָּעַ נָאָכְטַן דָּרְגָּעָנְעָן אַיְן מַעַן וּוּעַט

מוֹן אַרְיִינְגְּנָעָמָן דָּעַם יִאַם אַיְן שְׁטוּב אַרְיִין.

— וּוּאַסְמִי?

— עַד זַאל נִישְׁתְּפָרִי וּוּרְעַן נָאָם.

— וּוּ אַזְוִי נַעַמְתָּ מַעַן אַרְיִין אַיְן שְׁטוּב אַיְאָם?

— מַעַן שְׁעַפְתָּ אִים אַוְים אַיְן עַמְעָרָם אוּן מַעַן טְרָאָגָט דִּי עַמְעָרָם

אַרְיִין אַיְן שְׁטוּב.

— פָּעַטָּעֶר — פְּרָעָג אַיךְ — באָנָאָכְטַן אַיְן נִישְׁטָאָט קִיְּן יִאַם?

— אַוְוָאָדָע נִישְׁתְּפָרִי. אַדְעָרָה, עַד גַּיְיַת אַוְעָק שְׁלָאָפָן, אַדְעָרָה עַד דָּעַקְטַּ-

זַיךְ אַיְן מִיטַּ שְׁוֹוָאַרְצָעַ קַאַלְדָּעָרָעָם אוּן מַעַן זַעַט אִים נִשְׁתְּפָרִי.

פָּעַטָּעֶר סִימְבָּעֵס הָאָטַן צְנוּיְפְּגָעָנוּמָן אלְעָגַעַט זַאְכָן אַוְן זַיךְ אַיְינְגְּנָעַ-

פָּאָקְטַּ אַיְן דִּי טְשֻׁמָּאַדָּאָנוּס אוּן גַּעַזְגַּטְוֹן:

— נַהֲ קִינְדְּעָרְלָעַךְ אַיְן וּוּגַן אַרְיִין:

אַפְּנָן וּוּגַן, טָוָט מִיר פָּעַטָּעֶר סִימְבָּעֵס אַזְגָּן:

— חָעָר נָאָה, שְׁלוֹיְמָעָלָעָה, פֿאָרָדְרָה דָּאָרָף אַיךְ אַוְיךְ נַעַמְתָּ אַ

בָּאַנְכְּבִּילְעָטָה?

— אַוְוָאָדָע, אַיךְ בֵּין דָּאָךְ שְׁוִין אַגְּרוּסָעָר.

— אֲבָעֵר דָו קעננט דָאָר לְוִיפָּן גַּיְהָ, אַיְהָ עַפְשָׁעָר וּוּסְמָטוֹ נַאֲכָל.
לְוִיפָּן דַּי בָּאָן?

— אַיךְ ווֹילְן נִישְׁטָט.

— וּזְקָם אַרְטַּדְיָה, אַיךְ ווֹילְן מַאֲקָעַ זָעַן וּוּרְעַר עַמְּ לְוִיפָּט גַּכְעָה
דוֹ, צַיְדַּי בָּאָן?
פָּעַטָּעָר פִּימְכָעָה הַאָטָה גַּעֲזָעָן, אוֹ אַיךְ חַאְבָּמְוִירָעָה, הַאָטָה עַר זַיְךְ
צַוְּלָאָכְטָה.

— נַאֲרָעָלָעָה, מַיְוִינְסָטָה אַיךְ ווּלְדַיְךְ דָאָר אַיבָּעֶרְלָאָזְוָן?..
אָפָּן בָּאָן הַאָטָה בַּעֲרָעָלָעָה מִיטְטַיְּטָאָן אַגְּנָעָהָוִיכְן דַּרְיָמְלָעָן אָוֹן
פָּעַטָּעָר פִּימְכָעָה הַאָטָה זַיְהָ גַּעֲגָעָבָן אַפָּאָר שְׂנָאָלָן אַיְן דַעַר נַזְזָן.
— וּוּרְעַר עַמְּ שְׁלָאָכְטָה אָפָּן בָּאָן פָּאָרְפָּאָרְטָה גַּלְיִיךְ קַיְיָן יַאֲפָּאָן.
אוֹן עַר הַאָטָה פְּלוֹצִים אַפְּרָעָן גַּעֲתָוֹן:
— קִינְדָּעָרְלָעָה, וּוּרְעַר וּוּיְסָטָה, פָּאָרוֹוָסָם דַי וּוּאָסָעָר אַיְן יַאֲמָן אַיְן
גַּעֲזָלָצָן?

— פָּאָרוֹוָסָם? — חַאְבָּן מִירְן אַלְעָגָעָרְעָנָטָה.
— עַמְּ אַיְהָ אַמְּאָלָה יַיְנְגָעָלָעָה גַּעֲקוּמָעָן צָוָם יַאֲמָן זַיְךְ בָּאָדָן, הַאָטָה
עַר מִיטְנוּעָבָרָאָכְטָה אַסְאָנְדוּיְתָשָׁ מִיטְטַיְּטָה אַשְׁטִיקָל הַעֲרִינָגָה, אַיְן דַעַר
הַעֲרִינָגָה אַרְיוֹנְגַעְפָּאָלָן אַיְן וּוּאָסָעָר. אוֹן פָּוֹן דַעְמָאָלָסָטָה אַיְן דָאָם
וּוּאָסָעָר אַיְן יַאֲמָן גַּעֲזָלָצָן.
— פָּוֹן אַשְׁטִיקָל הַעֲרִינָגָה וּוּרְטָה אֹזָה גַּרְוִיסָּעָר יַאֲמָן גַּעֲזָלָצָן?
— פָּוֹן אַשְׁטִיקָל הַעֲרִינָגָה נִישְׁטָה. אֲבָעֵר עַמְּ אַיְהָ גַּעֲוּוֹן נַאָךְ אַ
מִּיסָּעָ אַיְךְ.

— וּוּאָסָעָר מִיְּסָעָ?
— עַמְּ אַיְהָ גַּעֲוּוֹן אַמְּאָלָה אַיְךְ, וּוּאָסָמָה לִיבָּגָעָהָאָטָה פִּישָׁ
מִיטְטַיְּטָה אַסְאָךְ זַאלָץָה, הַאָטָה עַר אַגְּנָעָזָגָטָה זַיְן וּוּיְבָה, אוֹ זַיְהָ זַאלָץָה
וּוּאָסָמָה מַעְרָה זַאלָץָה אַיְן דַי פִּישָׁ, הַאָטָה אַבָּעָר דָאָם וּוּיְבָה לִיבָּגָעָהָאָטָה
פִּישָׁ מִיטְטַיְּטָה וּוּיְנִיקָה זַאלָץָה, הַאָטָה זַיְהָ אַיְם נִישְׁטָה גַּעֲהָרָתָה. הַאָטָה זַיְהָ אַיְמָנָאָלָה
דַעַר יַיְדָה מַעְיָאָשָׁעוֹ גַעֲוּוֹן אוֹן אַיְהָ אַוּעָקָ צָוָם יַאֲמָן מִיטְטַיְּטָה
טַאָפָה זַאלָץָה אַיְן אַיְם אַרְיוֹנְגַעְשִׁיטָה אַיְן וּוּאָסָעָר, קַעְדָּיִי, דַי פִּישָׁ וּוּאָסָמָה
מַעְןָ וּוּטָה דַעְרָתָן בָּאָפָן זַאלָץָה שְׂוִין זַיְן גַּעֲזָלָצָן.

ווען מאיו געקומען אין שטאט אריין אין שיין באנעלע און
בערעלע געשלאָפּן און פֿעטער סימכע האט זוי געמוות נעמען אָפּ
דער האנט און נאָך טראָגָן די טשעמאָדָאנָען אָוִין.
— אַיר ווַיִּסְטָן, האט ער געזאגט, מען דארפּ זוי בַּיִדְעָ אַרְיִינָן
ליינָג אָין טשעמאָדָאן, ווּעַט ווַיַּן גַּרְגְּנֶעֶר זוי צו טראָגָן.
— מען קעַן נישט אַרְיִינְלִיאָגָן קַיְיַן קִינְדָּעָרְלָעָד אָין טשעמאָדָאן
— האָב אֵיך גַּעֲזָאנְטָן.
— אוֹיב אָוִין, אָין באָרגָט מַיר עַמְּצָעָר נאָך אָפּאָרְהָעָט, מַיט
צַוְּוִי הָעָטָקָע אֵיך נִישְׁתַּחַת אַלְּזָ פֿאַרְנָעָמָעָן.
ווען מַיר ווַיַּנְעַן אָפּגַּעַשְׁתִּיאָגָן פּוֹן באָן, האט פֿעטער סימכע גַּעַ-
נוּמָעָן אָמְנִיבָּום אָון וַיַּצְנִידָק אַיְנוּוֹיִינִיק, האט ער אָונְדוֹ אָגְגָעָאנְטָן.
— גַּעַדְעַנְקָטָן, קִינְדָּעָרְלָעָד, קוּקָט נִשְׁתַּחַת אַרוֹם דָּרְכָן פֿעַנְצָטָעָר.
— פֿאַרְוּוֹאָסָם?
— אֵיך ווַיַּלְּ נִשְׁתַּחַת, אָוּ דָעָר טַרָּאָמוּי זָאָל אֵיך זָעָן.
— פֿאַרְוּוֹאָסָם?
— עַם ווּעַט אִים נאָך פֿאַרְדְּרִיסָן פֿאַרְוּוֹאָס אַיר פֿאָרְטָמָט מַיט אָן
אמְנִיבָּום.
אוּן פֿעטער סימכע דָּעַרְצִילְט, אָוּ דָעָר טַרָּאָמוּי מַיט דָעָר אָנִי
טַרְעַדְעַדְישָׁעָר באָן ווַיַּנְעַן טוּיט בְּרוּגְגָעָ אָון אָוּ די אָונְטַרְעַדְיִישָׁע
בָּאָן ווַיַּלְּ אַוְיך פֿאָרְן אַוְיכָן, אָפּ דָעָר עַרְדָּה, אָכְבָּעָר זַי האָט מַוְיַּרְעָ
פֿאָרְן טַרָּאָמוּי.
אוּן ער האט אָונְדוֹ גַּעַבְעָטָן, אָוּ מַיר זָאָלְן דָעָם גַּוְואָרְדָּא פּוֹן
טַרָּאָמוּי נִשְׁתַּחַת דָּעַרְצִילְן, אָוּ אָונְטָן גַּיִיט אָבָּאָן.
— פֿאַרְוּוֹאָסָם?
— די אָונְטַרְעַדְיִישָׁע באָן ווַיַּלְּ נִשְׁתַּחַת, אָוּ ער זָאָל ווַיַּמְּן, זַי
הָאָט מַוְיַּרְעָ...

פּוֹן אַ פְּלִינְג — אַ חָלְפָאָנֶט

שלויומעלעם טاطע האט איזנמאל גערעדט מיט דער מאמען
ווענן פטער סימכע, האט ער א זאג געטען:
— דו וויסט, דיין ברודער קען מאבן פּוֹן אַ פְּלִינְג אַ חָלְפָאָנֶט.
האט דאס שלויומעלע דערחערט, האט ער אויפגעשטעלט מוייל
און אויערן.

— מאקען! — האט ער געפרענט.

— וואס?

— פטער סימכע קען מאבן פּוֹן אַ פְּלִינְג אַ חָלְפָאָנֶט?
דער טاطע האט געלאכט.

— וואס, דו וויסט נישט דערפּוֹן?
— ניין.

— נו, זאלסטו מאקע וויסן.
דעם טאג, האט שיין שלויומעלע געוווארט אומגעולדיך אפּן
פטער און אלעמאָל געפרענט דער מאמען:
— זאג מיר, עם איז מאקע עמעם, פטער סימכע קען מאבן
פּוֹן אַ פְּלִינְג אַ חָלְפָאָנֶט?
די מאמע האט געלאכט.

— נארישער באכער, וואס וויס איז, או ער וועט קומען
וועסטו איז פרען.

דעם אונט איז פטער סימכע נישט געקומען און שלויומעלע
האט לאנג נישט געקענט אנטשלאָפּן וווען און געלען אין בעט
און געהאלטן אין איזן טראכטן און קלען, ווי אזי דער פטער
סימכע קען באזיזן אוז קונץ און מאבן פּוֹן אַ פְּלִינְג אַ חָלְפָאָנֶט.
אנטשלאָפּן געוווארן איז שלויומעלע שיין חאלבע נאכט און אים
האט זיך געכאלעט, או די שטוב איז פּול מיט פּלִינְג און מאסקיטען
און פטער סימכע טוט אַ קומ אַריין און טוט אַ בלְאָז אַ רעכטן,

א בלֶאו אָפַ לִינְקֵם אָזֶן עַם וּוּעֶרֶת אַ פּוֹלֶעֶשׂ שְׁטוּב מִיטַּה הַעֲלָפָאנְטַן. אַיְין הַעֲלָפָאנְטַן שְׁטוּיִיט אָפַן לְאַמְּפַ, אַ צְוּוֹיְתָעָה, אָפַן בְּלוּמְעַנְטָאַפַּ, אַ דְּרִישָׁעָר, אָפַ דַּעַר פּוֹשְׁקָעַ מִיטַּצְוָעָר אָזֶן אַ פּוּעַטְעָר, גַּדְרָ אָפַן זְיוֹגָרָה. דַּי הַעֲלָפָאנְטַן דְּרִיְעַן מִיטַּה דַּי נְעֻזָּה, מְרוֹתְשָׁעַן. אַבְּעָר פּוּטְעָר סִימְכָעַ חָאַט גְּאַרְנִישְׁתַּ מְוִירָע אָזֶן עַר גַּיְיטַ אַרְוּם אַיְין שְׁטוּב אָזֶן וּזְאוֹן נְאָר עַר דָּעַרְוָעָט אַ פְּלִיגַ, טּוֹמַע עַר אַ בלֶאוֹ אָזֶן מַאֲכָט פּוֹן אַיְם אַ הַעֲלָפָאנְטַן אָזֶן בָּאַלְדַּ אַיְזַן דַּי שְׁטוּב בְּאַדְעַקְטַן מִיטַּה הַעֲלָפָאנְטַן אָזֶן מְעַן זְעַט הַעֲלָפָאנְטַן אָפַ דַּי זְוּעָנָט, הַעֲלָפָאנְטַן אָפַן סּוּפִיטַ, אָפַ דַּעַר פְּאַדְלָאָגָעַ, אָפַן טִישַׁ, אָפַ דַּי שְׁטוֹלָן.

שְׁלוּיְמָעַלָּע וּוַיְלַזְקּוּזְעַן, אַבְּעָר עַר הָאַט נִישְׁתַּ קִיּוֹן פְּלָאָזַן, אַלְעַ שְׁטוֹלָן אָזֶן בְּעַנְקַ זְיוֹנָעַן פְּאַרְנוּמָעַן מִיטַּה הַעֲלָפָאנְטַן אָזֶן עַר שְׁרִיְיטַ — שְׁוִיְין, גְּעַנְגַּה, פּוּטְעָר, וּזְאָסְטְוִיגַ דִּיר אַזְוִי פִּיל הַעֲלָפָאנְטַן? אַבְּעָר פּוּטְעָר סִימְכָעַ לְאַכְּטַ אָזֶן בְּלֶאוֹזַעַן וּוּיְטְעָר אָזֶן שְׁלוּיְמָעַלָּע זְעַט, וּזְיַי דַּי שְׁטוּב וּוּעֶרֶת פּוֹל מִיטַּה טְוִיזְנְטָעָר אָזֶן טְוִיזְגְּטָעָר הַעֲלָפָאנְטַן...

וּזְעַן שְׁלוּיְמָעַלָּע הָאַט זִיךְ אַזְיְגָעַכְאָפְטַ, אַיְזַן עַר גְּעוּזָעַן נָאַס פּוֹן שְׁווֹיִים אָזֶן וּזְעַן דַּי מַאְמַע הָאַט אַיְם גְּעַפְרָעָנַט, וּזְאָסְטְוִיגַ עַר הָאַט אַזְוִי גְּנַעַשְׁרִיןַן אַיְן שְׁלָאָגַ, הָאַט עַר דְּרַעְצְיָולַטַן, וּזְאָס עַמְּ הָאַט זִיךְ אַיְם גְּכַאְלָעַטַן אָזֶן זַי הָאַט שְׁטָאַרְקַ גְּעַלְאָכְטַ — אַט אַ נָּאַרְיְשָׁעַר בְּאַכְעָרַ, נָא דִיר נְאָר אַ מִיְּסָעַ מִיטַּה הַעֲלָפָאנְטַן.

דַּעַם אַזְוֹנָטַ, אַיְזַן פּוּטְעָר סִימְכָעַ גְּעַקְוּמָעַן אָזֶן וּזְיַי נְאָר עַר אַיְזַן אַיבְּרָעַגְטְּרָאַטַן דַּי שְׁוּעָלַ, אַיְזַן אַיְם שְׁלוּיְמָעַלָּע אַנְטְּקָעַנְגָּגְעַלְאָפַן אָזֶן גְּעַפְרָעָנַט:

— פּוּטְעָר סִימְכָעַ, עַמְּ אַיְזַן עַמְּעַם, וּזְאָס דַּעַר טְאַטְעַ הָאַט גְּזַוְּאָגָט?

— אַזְוֹאָס?

— אַזְוֹדוֹ קְעַנְטַ מַאְכָן פּוֹן אַ פְּלִיגַ אַ הַעֲלָפָאנְטַן?

פּוּטְעָר סִימְכָעַ הָאַט גְּעַלְאָכְטַ,

— אַ שְׁיַיְנַעַ פְּרָאָגָעַ! דַּו הָאָסְטַ עַמְּ נִישְׁתַּ גְּעוּזָאָסְטַ?

— ניין.

— אַ כִּידֻשׁ. וְוי קֹמֶט עַמְּ, אוֹ דָוּ זָלְסֶט עַמְּ נִישֶׁט וְוִיסְקָוּ? דָּאַם
וְוִיסְטָ דָּאַךְ שְׂוִין אֲפִילָעַ אַ קִינְד אַין וּוּגַ.

— אַזְוֵי! — הָאַט שְׁלוֹימָעַלְעַ זִיךְ גַּעֲכִידְעַשְׁת — אָזְן דָוּ הָאַסְטָ
שְׂוִין גַּעֲמַכְטָ אַסְטָךְ הָעַלְפָאַנְטָן?

— אַ שְׁיוּלָעַ. דַי צְוַיְוִי הָעַלְפָאַנְטָן פָּוּן אַזְאַלְגְּנוּשָׁן גַּאֲרַטְן הָאַסְטָוּ
גַּעֲזָעָן?

— יָאַ.

— וְוי זַיְנָעַן אַמְּאַל גַּעֲוָעַן פְּלִינְגָן וְוי אַלְעַ פְּלִינְגָן.

— נוֹ?

— הָאָב אַיךְ גַּעֲטָוּן אָפְּ וְוי אַיְוָן בְּלָאָגָן, זַיְנָעַן וְוי גַּעֲוָאָרָן
הָעַלְפָאַנְטָן...

— אַבְּעָר וְוי אַזְוֵי, פַּעֲטָעָר — פְּרַעַגְטָ שְׁלוֹימָעַלְעַ — קָעָן פָּוּן אַ
פְּלִימָג וּוּרָן אַ הָעַלְפָאַנְטָן?

— זַוְילְסֶט וְעַן?

— יָאַ.

— נִיְוִי וְשַׁעַ אַזְנָן טַו מִיר אַ כָּאָפְּ אַ פְּלִינְגָן, זַוְעַמְטוּ בָּאַלְד וְעַן.
שְׁלוֹימָעַלְעַ קָוְקָט זִיךְ אַרְוּם אַיבָּעָר דָּעַר שְׁטוּב אַזְנָן דָּרוֹזָעַט אַפְּ
וְוָאנְטָ אַ פְּלִינְג אַזְנָן וְוִילְ זִיךְ כָּאָפְּנָג, אַבְּעָר פַּעֲטָעָר סִימְכָעַ טָוּט אַיְם אַ
נָּעַם פָּאָר דָּעַר הָאַנְטָן.

— וְוָאָרָטָה, אַיְוָן מִינְטָה, אַזְנָטָה וְוָאָ צָוְ הָאַלְטָן דָּעַם הָעַלְפָאַנְטָ
הָאַסְטָוּ שְׂוִין?

— נִיְנָ.

— אַ הָעַלְפָאַנְטָה, וְוִיסְטָוּ דָּאַהָּ, אַיְוָן גְּרוּדָים אַזְנָן עַר וְוּעַט נִישֶׁט
אַרְיוֹן אַיְן שְׁטוּבָה. אַכְּזָוּן דָּעַם דָּאַרְפָּטָה וְוִיסְפָּן, אַזְנָן דָּעַר דָּאַזְוִיקָעָר
הָעַלְפָאַנְטָה וְוּעַט אַמְּעַטָּה מִיר נַאֲכְלָזְוּפָן אַזְנָן וְוּעַלְן עַמְּ.

— וְוּסְטָוּ אַיְם גַּעֲבָן.

— אַזְנָן דָוּ מִינְטָה אַזְנָהָעַט קָעָן מָעוֹן אַפְּקָוּמָעָן מִיטָּ אַ
שְׁטִוְיכָל בְּרוּתָה מִיטָּ פּוֹטָעָר, צִי מִיטָּ דְּרִיָּ לְעַפְּלָ וּוּפָה אַ הָעַלְפָאַנְטָ
קָעָן אַוְיְפָעָמָן אַ גַּאנְצָעָ בְּעַקְעָרִי מִיטָּ בְּרוּתָה אַפְּ אַמְּאַל.

— איז ווֹאַסְט?

— איז ווֹאַזְשָׁע ווֹעַלְן מֵיר נָעַמָּען אָזְזִי פִּיל גַּעֲלַת צָו בָּאָ
צָאָלָן, חָא?

שְׁלוֹיְמָעָלָע אָזְגָּוָאָרָן טְרוּיְעָרִיק.

— טָאָקָע גַּעֲרָעָכְט — חָאָט עָר גַּעֲזָגְט.

פָעַטְעָר סִימְכָּע חָאָט גַּעֲזָעָן, אוֹ שְׁלוֹיְמָעָלָע אָזְגָּוָאָרָן טְרוּיְעָרִיק, חָאָט

עָר אִים גַּעֲנָמָעָן אָפְּ דָעַר הָאָגָּט אָזְן אִים אַזְגָּעָטָן:

— אַכְבָּעָר נִישְׁתְּגַעַת גַּעֲזָגְט, יְיִנְגָּעָלָע, וּוֹעַן אִיךְ וּוֹעַל אַנְקָלְיָיבָן

אַכְבָּעָל גַּעֲלַת אָזְן קַעַנְגָּעָן דִּינְגָּעָן אַגְּרוֹיְסָע דִּירָע פָּאָרָן הַעַלְפָאָגָט אָזְן

אַפְּקָוִיְפָן פָּאָר אִים אַבְּקָעְרָיִי, וּוּסְטָו זָעָן, וּוּ אִיךְ וּוֹעַל אַיְינָם

אוֹן צְוֹזִי מַאֲכָן פָּוָן אַפְּלִיג אַהַלְפָאָגָט אָזְן אִים דִּיר אַוּוּקְשָׁעָנְקָעָן

אַלְמָס מַאֲטָאָנָע.

דער פארשלאפענער זועכטער

פאראן אָפַּלְאַסְעָ אַזְעַטְאָר, זִימָל, וּזְמָם הָאָט לֵיב אַלְעָ
מָאָל צֹ בָּאָפָּן אַדְרִימָל אָוָן וּוָעַן דֵּי קִינְדָּעָר קוּמָעָן זִיךְ שְׁפִילְן, טְרָעָפָן
זַיְ אִים שְׁלָאָפָּן אָפָּק אַבָּאָנָק אָוָן זַיְ וְאָגָן אִים: אַשְׁיָּוּנָעָם דָּאָנָק, וּוְיָילָן
זַיְ קָעָנָעָן דָּאָן אַרְוּמָלְיוֹפָן פְּרִיָּי, וּוְאָזָי וְוִילְן, אָוָן אֲפִילָע, אָפָּן גְּרָאָזָי
זִיךְ שְׁפִילְן; זַיְ קָעָנָעָן קְלָעַטְעָרָן אָפָּק דֵּי בּוּיְמָעָר אָוָן גְּרָאָבָן זָאָמָד אָוָן
עֶרֶד אָוָן טָוָן אַלְצְדִּינָג אַזְמָגָעַשְׁתָּעַרטָּם.

פאראן אַיְנָגָעָלָע, אַידָּל, הָאָט עָר גַּעֲמָאָכָט וּוָעָגָן זְועַכְטָעָר
אַלְדָּל. זְינָגָט זִיךְ דָּאָם לְיִידְל אָזָוָי:

לְאָמָיר לְזִוְּבוֹן בֵּין הַיָּמִלִּים

אוֹנְדָּזָעָר טִיעָרָן זְועַכְטָעָר זִימָל,

בָּאָר זִיְן שְׁלָאָפָּה אָוָן פָּאָר זִיְן דְרִימָל,

אַיְזָעָר וּוְרָעָט אִין לְאַיְזָא בְּלִימָל.

פאראן אָן אַנְדָּעָר יִנְגָּעָלָע זְוִיזָעָר, הַיּוֹסָט עָר אַיְצָל, מָטוֹת עָר
אָפָּדָעָם זְועַכְטָעָר אַלְעַמָּאָל אָן אַנְדָּעָר שְׁפִיצְלָ: עָר שִׁיט אִים אָן אַ
פּוֹלָעָ קָעַשְׁעַנָּעָ מִיטָּזָאָמָדָה, שְׁטָעַקְטָא אִים אַרְיָיָן פָּעַנְדָּלָעָ אִין דָּעָר
הַיְטָלָ. פָּאָרְשָׁרְיוֹיכְטָ אִים דֵּי פְּלִיאִיצְעָ מִיטָּזָרְיוֹה, אַדָּעָר, עָר לְוַיְפָט
גְּלָאָט צֹ אָוָן זְועַקְטָ אִים אַוִּיפָּת מִיטָּזָגְשָׁרְיוֹיָן
— סְעַנְיָאָר זִימָל! עָם בְּרָעָנָט דָּעָר הַיָּמִלִּים

און עס ברענט דער טינך. שטייט אופ גיבער און ראמטועוועט איידן.
דער וועכטער זימל כאפט זיך אופ און הויבט און שרוייען און
קלא芬 מיטן שטעהן, קעדיי די קינדער אנטצושערען, אבער, אינמייטן
שרוייען, ווערט ער צוריק אנטשלאפען און די קינדער רינגלען אים
ארום אין א רעד און זינגען א ליזל, וואם ס'האט טאקט געמאכט
איידל:

שלאה מיין וועכטערל, מיין שיינעה,
שלאה ווען, איילולוין,
אווי פיל שלאפען קען נישט קוינער,
קוינער, אויסער די,
קענסט אין באלאם איצט פארפערן
קײַן כינע אָפּ שפֿאצִיר,
וואלסט אונדוּ לְעֵבָן טוֹיְוָנְטִי אַרְוָן
און שלאפען אָן אַשיַּׁר.

דער וועכטער וואלט נישט געהרט דאס ליזל און נישט גיעזען
די דראָה, ווען איצץ טוט אים ווידער נישט אָפּ אַ שפֿיצֶל און גִּסְטֶט
אַים אָן אַ קָּעְשָׁעָנָעּ מִיטּ וּוּאַסְטָר אָן שְׂרִירִיט:
— שטייט אופ, שויימער! מען גאנזעט צו די פְּלָאַסְטָ מִיטּ די
בוֹיכָעָר!...

דער וועכטער זימל כאפט זיך אופ פּוֹן דְּרִימֶל אָן הויבט אָן
טריבּוּן די קינדער מיטן שטעהן אָן מִיטּ דֻּעַם ווּוּשִׁילָאנְט זַיִן
שרעקהן, אַבער די קינדער לאָכְן זיך פּוֹן אַים אַוְים אָן זַיִן זינגען
אַים ווּידער אופ אַליַּד, געמאכט פּוֹן באָוּעָר איידן:

שָׁא, שְׁטִילְ, מַאֲכָתְ נִישְׁטָ קִיּוֹן גַּעֲוָאַלְדָּ,

דָּעַרְ וּוּכְטָעַר זַיִן נִוְתְּ שְׁלָאָפְּן בָּאַלְדָּ,

שָׁא, שְׁטִילְ, מַאֲכָתְ נִישְׁטָ קִיּוֹן גַּעֲרוֹדָעָר
אוֹנְדוּעָר זַיִן, שְׁלָאָפְּטָ שְׁוִין וּוּידָעָר...

דער וועכטער וואס איז אָפַּ לִיטִיש געלעכטער

דער וועכטער פון דער פלאסעה, פעטער זימל, האט ליב צו באפֿן
א געשמאָקָן דרייל. אונז ווי נאָר ער זעט זיך צו אָפַּ אַ בָּאנְקָן, געַ
דויערט נישט לאָנגָן, אונז פַּיְלָן פון בויגָן, שליסָן זיך אַים די אוֹגָן
אונז באָלְדָהָרָן די פּוֹינְגָּאָפַּ די בוַיְמָעָר ווי עם שלְאָפְטָן אַונז ברָאָפְטָן
זַיְעֵר שׂוֹיְמָעָר אַונז ווי זַגְּנָן:

— זַעַט נַאֲרָן אָונְדוֹעָר וועכטערן ער שלְאָפְטָן דָּאָךְ גָּאָרְנִישָׁט אָפַּ
קַיְיָן גַּעַלְעַכְטָעָר.

— צַוְיִתְנְגִירִיטָן, גְּרִיטְנְצְוִוִּיטָן! — אַונז דָּאָס אָז וועכטער וואָס
דָּאָרָפַּ אָונְדוֹזָה חִיטָּן!...
איינְמָאָלָן, קְוֻמָּעָן קִינְדָּעָר אָפַּ דָּעָר פְּלָאָסָעָ, זַעַעַן זַיְיָ אָז דָּעָר
וועכטער שלְאָפְטָן, זַגְּנָן זַיְיָ:
— מַעַן ווֹאֶלְטָן דָּאָרְפָּן מִיט אָונְדוֹעָר וועכטער מַאְכָן אַ גַּעַלְעַכְטָעָר.
— וואָסָעָר גַּעַלְעַכְטָעָר?

זַגְּנָט אַיְינָעָרָה:
— לְאָמֵיר אַים אַנְלִיְיָן אַ קְעַשְׁעַנָּע שְׁטִינְגָּעָר.
— נַיְיָן — זַגְּנָט אַ צַּוְיִיטָר — אַיְרָן ווּעָל אַים אָפַּ דָּעָר פְּלִוִיצָעָ
איַסְמָאָלָן אַ לִיטָּעָר.
— לְאָזָט אָפַּ — זַגְּנָט אַיְצָל — אַיְךְ הָאָבָּגָר אַן אַנְדָּעָר שְׁפִיצָלָן.
— וואָסָעָר שְׁפִיצָלָן?
— אַיְרָן זַעַט דָּאָרְטָן אַ ווֹאֶגָּנָן?
— נָוָן?
— אַיְוָן לְאָמֵיר אַהֲיָן דָּעָם וועכטער אַרוּיפְּטָרָאָגָן.
— וואָסָעָר וְשָׁעָר ווֹעַט זַיְוָן?
— בְּרָאָנְפָּן מִיט זַוְּיָּן.

— פֵּאַרְטִּי —

— אונדווער פאמאושיר, ווועט מאכн אן אומזיסטן שפאייזער.
און ניט גערעדט קיין סאר, חאכט זיך די יאטן גענומען צו דער
וזיך און ווער בא א פום און ווער בא א האנטה, האט מען דעם
וועכטער צונגעלעפט צום וואנן און הייפ-האָפ — ער ליגט שוין
דאָרט ווי א סנָאָפ.

די פֿוֹינֶל אָפּ די בּוּמָעָר זַיְנָעָן גַּעַשְׁפּוֹדָגָעָן פֿוֹן פֿרְיוֹיד.
— אָטּ דָּאָם אַיּוֹ פֿוֹיָן! בּוּזָטוֹ אַ וְועכטער זַאלְסָטוֹ קַיִן פֿעָפָעָר
ニישט זיין.

בלויז די בּוּמָעָר זַיְנָעָן גַּעַשְׁתָּאָגָעָן טְרוּיְעָרִיךּ.
— אָן אַ שְׂוִימָעָר, אָן אַ הִיטָּעָר — חַאֲבָן זַיִן גַּעַזְגַּט — אַיּוֹ
דאָךְ אָונְדוֹזּ בּוּמָעָר גָּאָר בּוּטָעָר. די קִינְדָּעָר וּוּלְעָן פֿוֹן אָונְדוֹזּ שְׁנָעָל,
מאכּן אַשּׁ אָונּ טָעָל.

הַאָטּ זַיִן אַיְצָל גַּעַגְבָּן אַ קִּיצָּל.
— הַאָטּ נִישְׁתְּמַטְּ מְוִירָעָ, מַעַן ווּעַט אַיְיךְ נִישְׁתְּמַטְּ צְוָגָאנְנוּוּנָעָן די
סְבּוּרָעָ. ער ווּעַט מִוְתּ מְאֹול אָונּ גְּלִיקּ, נַאֲךְ קְוּמָעָן צְוּרִיךּ.
דָּעָר פּוֹרְמָאָן הַאָטּ גַּאֲרָנִישָׁתּ גַּעַזְעָן אָונּ גַּאֲרָנִישָׁתּ גַּעַהָעָרטּ. ער
איּוֹ גַּעַקְוּמָעָן אָונּ גַּעַגְבָּן אַ זָּאָגּ צַוְּ דיּ פֿעָרְדּ:

— נָה, מִיְנָעַ חֻרָּן, גַּעַגְבָּן זַאלְ וְועָרָן!
די פֿעָרְדּ חַאֲבָן זַיךְ גַּעַגְבָּן אַ רִים אָונּ אַגְּנָהָהָוִיבָּן שְׁטָעָלְן פִּים.
דָּעָר ווּעכְטָעָר זִימָל, אַיּוֹ זַיךְ גַּעַשְׁלָאָפּן גַּאנְץּ פֿעָסְטּ, אַיִם הַאָטּ
זַיךְ גַּעַכְּאַלְעָמָטּ, אוּ ער זַיְצָט אָונּ עַסְטּ. גַּעַנְגָּרִיטּ אַיּוֹ דָּעָר טִישׁ מִיטּ
קִינְגְּלָעָדּ עַסְטּ אָונּ נַעֲבָן אַיִם זַיְצָט אַ בְּלָאָנְדָעּ פְּרִינְצְעָסּ, זַיִן גִּיסְטּ
אָן זַיִן בּעֲכָרָה, זַיִן טְרִינְקָעָן צְוָאָמָעָן, אָונּ גַּילְדָּעָן פֿיְגָל בְּאָגְרִיכָּן
איּוֹ גְּרָאָמָעָן. זַיִן זַאנְגּ, לְעַכְיִיעָם, לְעַכְיִיעָם, דָּוּר זִימָל, דוּ שִׁינְסָטּ
זַיִן דיּ לִיכְטִיקָּעּ זַוְּן אַגְּנָעָם הַיְמָלָל...

דָּעָר ווּאָגּן פֵּאַרְטִּי נָסָם אָוִים אָונּ גָּאָס אַיִין, בִּיּוֹ ערְ קְוּמָטּ אַיּוֹ
צְעַבְּדָאָכְעָנָעָם גַּעַטְלָ אָרִיןּ אָונּ הוּבְּכָטּ זַיךְ אָן טְרִיְסְלָעָן אָונּ וּוּאָרְפָּן
אַ שְׁרָעָקּ, בִּיּוֹ ערְ פָּאָרְלִירָטּ אָונְדוֹזּ אַ וְועכטער אַפְּן ווּעָגּ.
זִימָל, אַיּוֹ זַיךְ אַלְעָן וּוּיְיטָעָר פֿעָסְטּ גַּעַשְׁלָאָפּן אָונּ ערְ וּוּאָלְטּ בִּיּוֹ

הוינט נישט געוואוסט, וואס מיט אים האט געטראפֿן. האבן אבער
מענטשן גיעען און געמאכט א געוואאלד:

— העי! פורמאן, האלט!

— וואס?

— האסט פארלאָרַן א מענטש.

מיינט דער פורמאן עם אייז וויז, טוט ער די פערד א שמיין.

— ניכעה, ליבע פערד, אויר האט שוין דעם וויז געהרט.

דער וואנן אייז אוועק און די מענטשן זוינען געלביבן שטיין
אין שרעך.

— עפּעס אייז די מייעט נישט פראָסט.

— לאָמִיר — זאגט אײַגעֶר דעם מענטש אויפּוועקָן, און זען
צי ער לאָכט.

אלע האבן גענווינען דעם ווועכטער טאָרַען און וווקָן.

— העי, דז, שטיין אויףֿ!

ווען דער ווועכטער האט געעפְּנט די אײַינַן און זיך געגעבען א
קוק אָרוּם, האט ער געפרעגנט:

— וואו אייז די פְּלאָסָע?

לאָכט מען.

— וואָסָעָר פְּלאָסָע, א טָרוֹקָעָנָע, צי א נאמָע?

דער ווועכטער האט געדרייט דעם קאָפּ אָפּ אלע זויטן און אָנֵן
געחויבּן שרייען:

— גאנָאוּוִים! גאנָאוּוִים!

לויפָן אָן נאָר מענטשן, לויפָט אָן אָ ווּוּשְׁילָאנַט אָן ער פרעגנט:

— וואָס שרייסטו?

— מען האט מיר צונגעאנָנוּעַט אָ פְּלאָסָע.

די מענטשן לאָכָן, אָבעָר ווּמֶל שרייט:

— עס אייז נישט קיַין געלעכטער, איך בין פּוֹן דער פְּלאָסָע דער
וועכטער. איך הײַס זימֶל אָון איך האָבּ געכָאָפּט אָ דָרִימֶל אָון אִיצְטָן,
אִיך שטיין אויףֿ, קוק זיך אָרוּם, נישטָאָ קיַין פְּלאָסָע, קיַין בוּיטָן,
קיַין בלָום.

זימל האט זיך אוש צעווינט און דער וויזשילאנט האט אפ
אים גרוים ראמטאנעם געקריגן און געוזנט:

— ליארעם נישט, שריי נישט, גוי נישט פון זינגען. איך גיב
דער מײַן זוארט, או אוך וועל די גנייעוע געפינגען.
און ער האט גענומען דעם וועכטער פאר דער האנט און אוטי
געפירות איבער אלע פלאסעם פון לאנד און אים געפרעגט:
— דאס איז דיין פלאסע?
— ניין.
— און יענקע?
— אורך נישט.
ווען דער וויזשילאנט איז געקומען צו פלאסע אנסע, האט זיך
דער וועכטער דערפריט.
— אט דאס איז זיך דאס!
און זימל האט אַרְמוּנָגָעָכָאָפָט דעם וויזשילאנט און אים אַנְגָעָ
הייבֵן קִישֵּׁן פָּאָר פְּרִוּד.
— זו בייזט דער בעטער וויזשילאנט, פון דעם גאנצַן לאנד
און ווען איך בין א גענעראל, גיב איך דיר גלייך א מעdal.

— אַוּוֹאָדָע — האט געאגט דער וויזשילאנט — אַזְוִי שְׁנָעֵל
און אַזְוִי גִּיךְ, האט נאָךְ קִינְגֶּר נִישְׁתְּ גַּעֲפָנוּן אַגְּנִיּוּעָ, וְאַיךְ
אוֹזְיֵן פּוֹיגֵל האָבָן דַּרְזְוּן דעם וועכטער, האָבָן זיך אַוְיפְּגָעָ
וועקט אלע בְּוּמָעָר.

— בְּוּמָעָר, בְּוּמָעָר! דָּא האט איך צְרוּיק אַיִיעָר שְׂוִימָעָר.
אַבָּעָר די בְּוּמָעָר האָבָן ברוינְגּוּלְעָד גַּעַשְׁקָלָט מִיטְ די קַעַט
און געוזנט:

— אַזְאָ שְׂוִימָעָר, אַזְאָ וועכטער, אַזְאָ טַאָקָעָ נאָךְ אַפְּ לְיוֹטִישָׁ
גַּעַלְעַבְטָעָר.

דער חעלדיישער וועכטער זימל

דער וועכטער פון דער פלאמע, פטעטער זימל, האט ווידער געכאנט א געשםאכן דריימל און אַפְּגָעָשָׁלָאָפָן אוֹזִי אַטָּאָג מִיט אַ נַּאֲכָט אָזֶן נִישְׁתַּגְעָהָרֶט, וּזְזֵדְקָהָרֶט אַבְּזָהָרֶט אָזֶן גַּעַזְעִים זַיְוִינָגָן גַּעַרְאָכָן אָפָן דִּי בּוּיְמָעָר, גַּעַטְרָאָטָן אָפָן גְּרָאָז אָזֶן גַּעַשְׁטָעָלָט פִּיגְגָּן אַונְטָעָר דֻּעָר סָאמָע נָזֶן.

אַ שְׁטוּרָעָם אָזֶן גַּעַקְוָמָעָן אָזֶן זַיְמָל האט נִישְׁתַּגְעָהָרֶט, עָר אָזֶן גַּעַפְּלוֹיָגָן אָפָן אַ גָּאַלְדָּן פָּעָרֶד, גַּעַפְּלוֹיָגָן אַיבָּעָר פָּעָלְדָּעָר מִיט צִירָה טִיקָּע זַיְוִינָגָן בְּאָפְּרִיאָיָן אַ מאַלְקָעָפָן גַּאַלְאָגָנִים גַּעַפְּאָנְגָּנוּן.

דַּעַר שְׁטוּרָעָם האט גַּעַהְעָרִישָׁת אָזֶן וּוּלְטָן גַּעַקְעָרֶט, גַּעַבְּרָאָכָן דִּי בּוּיְמָעָר אָזֶן זַיְיָ גַּעַוְאָרָפָן צַיְדָעָר עָרֶד, וּוְאַלְקָנָם מִיט שְׁטוּרָעָם שְׁטִיקָּעָר פָּאָפִיר האָבָן זַיְדָעָר גַּעַטְאָנָצָט אָזֶן וּוּאָרוּוֹיָר דִּי גַּאַמָּן גַּעַוּוֹן זַיְוִינָגָן לִיְדִיק אָזֶן פּוֹסָט, אַבָּעָר דֻּעָר וּוּכְתָּעָר האט גַּרְנִישָׁת גַּעַוְאָסָט, עָר אָזֶן גַּעַרְיוֹתָן פִּילְפּוֹנָגָט בּוֹיָגָן אָזֶן דָּאָס בִּילְדָּפָן דֻּעָר מַאַלְקָעָפָר דִּי אָוָגָן: גַּעַזְעָן זַיְיָ לִיְגָט גַּעַבְּנָדָן אָזֶן אַחְיָיל, אַיר פָּאָנִים אָזֶן בְּלִיְיךְ זַיְיָ קְרִיָּה, צַיְדָעָר מַעַל. זַיְיָוִינָט אָזֶן זַיְרָוָט אַירָעָז עַלְגָּעָר אָזֶן גַּרְעָמָעָר אַזְעָמָעָר פָּאָר אַ גַּעַלְעָטָר. אָזֶן אַ גַּאַלְעָן אַ גְּרוּיָמָעָר, דֻּעָר גַּרְעָמָטָר פָּאָר אלָעָן, זַיְיָ, אָזֶן דִּי מַאַלְקָעָזָל וּוּרָעָן זַיְן קַאַלְעָ...
אלָעָן, זַיְיָ, אָזֶן דִּי מַאַלְקָעָזָל וּוּרָעָן זַיְן קַאַלְעָ...

דֻּעָר וּוּכְתָּעָר וּוּרָטָר בְּיַיִזְעָמָעָן, טְרִיבְּעָת שְׁטָמָאָרָקָעָר דָּאָס פָּעָרֶד: זַיְמָט וּוּלְטָן אָזֶן וּוּלְטָן, אָזֶן אָזָוִינָם נִישְׁתַּגְעָהָרֶט! «אַיר זַיְעָל זַיְיָ וּוּיְזָוָן דִּי גַּאַלְאָגָנִים, דִּי אלָעָן, פָּאָר דֻּעָר הַזּוּעָץ זַיְעָלָן מִין מַאַלְקָעָפָר אַקְאַלְעָ...
אַקְאַלְעָ...
אָזֶן דְּרוֹיָטָן וּוּרָטָט אלָעָן מַעַר גַּעַפְּעָרְלָעָךְ דָּאָס וּוּטָמָעָר, עַמְּ פְּלִיקָט

אוּסָמָע דֻּעָר וּוּנָטָט פָּאָן דִּי בּוּיְמָעָר דִּי בְּלָעָטָר, אָזֶן אַטְמָוָט אַכְּלִיאָפָן
פָּאָן דָּעָם הַיְמָל אַ רְעָגָן אָזֶן עָרָהָיָבָט אָזֶן פָּאָרְפְּלִיאִיצָן דִּי גָּאָסָן, דִּי
וּוּגָן. עַמְּ גַּיְסָט זַיְיָ מִיט צְעַבְּדָרָם מִיט גַּרְיִיסָע, פָּאָן הַיְמָל, אָזֶן עַמְּ

שלאפט אלן אונדזער וועכטעה, דער פטער רעב זימל. דער רענן ער גיטט אפ זיין פאנים און באקן און אים דוכט זיך ער טרייבט זיין פערד האルドו און נאכן; גיבער און גיבער דער מאלקע באפרוייען, זיך וועט זיך באליינען און געבן צו קייען...

אונן עס פלייט אוזו זימל איבער טאל, איבער בארג, בייז ער קומט און צו א גאלדענען פארק, א פארק א געדיכטער מיט פרוצט אלעלוי און מען וועט נישט קיין שוימעה קיין וועכטער בא זיין. געמט זיך דער זימל און פארזוכט גליהך א בארכע און עס ווערט אין דער רגע אין דרויסן באלאד כמארכען, עסט ער אויפֿ צוווי, ווערט אין דרויסן א שניי, פארזוכט ער אן עפל, ואקסט אים אן א צעפל, געמט ער עסן מאראנצן, הויבט דאס פערד אן שפרינגען און טאנצן, טוט ער דאס פערדל א גלעט פארן קארק, איז אום פרוכט און אויס פארק...

דער רענן האט געליאפטע דריי שא נאכאנאנד, און זימל, עס זאל אים נישט זיין צו קיין שאנה ער האט גאנרנישט געפלט און גאנרנישט געהרט און געפליגן אלן וויטער גאלאפ אפֿ פערד. ס'ווערט טונקל דער הייל, און נאכט ווערט שווין באלאד, און זימל קומט און צו א פינצעטרן ואלאד. ער בלאנדזשעט א טאג און בלאנדזשעט א נאכט, דערזועט פלאציט א הייל מיט א שמײַן צונגע מאכט. — הָא! — זאגט זימל און שיינט אויפֿ פון פרײַה, — דא ליגט די מאלקע געבונגענעריהיט...

אונן סע שפרינגעט באלאד אראפֿ אונדזער העלד פון דעם פערד און לויפט צו צום שטײַן, וואט ליגט אָה דער ערעד. ער וויל אים אויפּהויבּן און הארעועעט און שיר און — ער טוט זיך דער שטײַן פוינעם ארט נישט קיין ריר.

שטײַט אוזו זעל און קלערט וואס צו טוּן און עס קווקט דאס פערד. מיט ראכמאגען אים אָז, ער קאפעט פון קאעט די ערעד און דאס גראָן, און חירושעט און, רעדט אפֿ זיין שפראָך צום באלאבעט. און זימל, ער פארשטייט נישט פערדייש אָז ארט און טראָכט זוי רירות מען דעם שטײַן פון דעם אָרט...

דער שטורךם, דער רעגן, פארבי זיין גען לאנג און מישלאפט אלען דער וועכטער נאך דארט אפּן באָנק, און אַים דוכט זיך ער עט, מיטאמאל ווי דער שטיין, קאטשעט זיך עפעם פון זיך גאָר אליען. ער הויבט אויפּ די אוינן און קוּקט זיך אַרום און דערזעט ווי דער פערד בריקעט אַים שטומ.

זימל דערפרויט זיך און דאנקט אָפּ דעם פערד און לאָוט זיך ארײַן איז חיל אומגעשטערט. ער שפרוייז דורך באָדאָרים, פֿיל, און אַשיר, און דערזעט פֿאָר זיך פֿלוֹצִים אָן אַיזערגען טיר. ער טומט זיך אַשׁוּפּ און מאָכְט זיך גַּליַּיך אויפּ, און — דרייניק גאָלאָנים צו אַים טוּן אַ לְּוִיףּ!...

אֶבער זימל דערשראָקעט זיך נישט כאָלֵילע פֿאָר זיך. ער כאָפט באָלְד זיַּן בלְיִישְׁטִיפּט אָן נִיט אַ גַּעֲשֵׁרְיִי:
— די הענט אַרוּפּ! עט אַיז אָמוּסְטָט, אַיר זעט אַט דעם בלְיִי
שְׁטִיפּט? ער האָרגְנַעט, ער שִׁיטְמַט!

איַן דריינִין אַיז גַּעֲוָאָרְן לְוִיטָעָר אָן שִׁין אָן ווּידָעָר זיין גען מענטשָׁן גַּעֲקוּמָעָן צו גַּיְוִין. דערזען דעם וועכטער אָן זיך שְׁטָאָרָק צעלאָכְט אָן איַינְגָּרְפּ פֿוּן זַיְהָט אַ וּזְוּשִׁילָאָנט גַּעֲבָרָאָכְט אָן ער האָט אַים גַּעֲוָאָלָט פֿוּן שְׁלָאָפּ אַיְפְּרִוִּיטָן ער זַאַל גַּיְוִין אַהֲיִים עַפְעָם אַיבְּעָרְבִּים, אֶבעָר זימל, ער האָט נִישְׁתְּגַהְעָרָט אָן נִישְׁתְּגַהְעָמָט אָן גַּעֲשִׁרְיִן קַעְסִידָעָר, אָן ער האָרגְנַעט אָן שִׁיטְמַט...

דערנָאָך אַיז גַּעֲקוּמָעָן דער אַינְסְפָּעְקְטָאָר הָרָגְנִים אָן ער האָט זימלען גַּעֲוָעָקָט אָן גַּעֲרִיכָן.

— שְׁטִי אוּפּ וועכטער אָפּ לְיִתְּשָׁה גַּעֲלָעְכָּטָר.
אֶבעָר זימל, ער האָט זיך גַּעֲכָלָעָט נִאָר זִים אָן גַּעֲשִׁרְיִן!
פֿאַרְזִוְכִּטִּיק קִינְדָּעָר, אַיך שָׁם אָן אַיך שִׁים!

אַים האָט זיך גַּעֲדָאָכְט, אָן די גַּאָלָאָנים, שְׁטָעָלָן זיך מִיט אַים דָּאָרט אַפְּאָנִים אָן ווַיְלַן נִשְׁתְּגַהְעָר דִּי מַאְלָקָע פֿאָר קִין פָּאָל בְּאָפְרִיעִין אָן כָּאָפּן זיך אלְעָגְלִיך צָום קַלְיוֹזִיּוּן...
דער אַינְסְפָּעְקְטָאָה, הָרָגְנִים, האָט דעם וועכטער גַּעֲרִיכָן אָן ווען מען האָט אַים שָׁוִין אוּפְּגַעְוָעָקָט מִיט מָאָול אָן גַּלִּיך, האָט ער

אַפְּ אֶלְעָגָוָאָרְפָּהָן אֲ בֵּיָוָן בְּלִיקָּ אָוָן פּוֹלְ מִיטְ קָאָעָם גַּעַנּוּמָעָן שְׁרִיעָעָן.
אַלְעָמִי מַעַן לְאֹוֹטְ נִישְׁתָּהְ דִּי מַאְלָקָעְ בְּאָפְּרִיּוּן.
וּוְאָסְ וּוְיִתְעָרָ אַיְוָגָוָעָן, קַעַנְתָּ אַירְ אַלְיוָן פָּאָרְשָׁטְיוּן, מַעַן הַחֲטָה
זַיְמָלָעָן סָאָפְּ קָאָלְ סָאָפְּ אַהֲיָם גַּעַבְרָאָכָטְ אָוָן עָרְ אַיְזָ נַאְזָ דָאָרָטְ
אַפְּגָעָשָׁלָאָפְּן אֲ טָאָגְ מִיטְ אֲ נַאְכָטְ אָוָן זַיְדָ וּוְיִתְעָרָ גַּעַשְׁפִּינָטְ זַיְוָן
בְּאָלָעָם דָּעַם לְאָנָגָן, אַזְ עָרְ בְּאָפְּרִיּוּטְ דִּי מַאְלָקָעְ וּוְאָסְ אַיְזָ דָאָרָטְ
גַּעַפְּאָנָגָן.

דָּעָרְ פְּילָםְ עַנְדִּיקָטְ זַיְדָ נִישְׁתָּהְ

דָּעָרְ פָּאָרְשָׁלָאָפְּגָעָנָרְ וּוְעַכְתָּעָרְ, זַיְמָלְ, הַחֲטָה אֲ מַיְוָרָעָלָעְ סָאָרָעָלָעְ.
אַיְזָ זַיְזָ נַאְזָ קִיְוָנָמָלְ נִישְׁתָּגָעָוָן אַיְזָ קִינָאָ אָוָן נִישְׁתָּגָעָוָן תְּשָׁאָפְּלִיןְ, נִישְׁתָּגָעָוָן בְּוּמְטָעָרְ קִוְטָאָןְ, נִישְׁתָּגָעָוָן הָאָרָאָלְדְ לְאַיְזָ אָוָן
נִישְׁתָּגָעָוָן קִיְוָן שָׂוָם אַנְדָעָרְ קָאָמִיקָעְרְ.

אַיְזָ אָוָונָטְ, וּוּעָן דִּי קִינְדָעָרְ קָלִיבָןְ זַיְדָ אַלְעָגָוָאָרְמָעָן צַוְגִּיָּן
אַיְזָ קִינָאָ וּוּלְזָ זַיְדָ סָאָרָעָלָעְ מִוְתְּנָעָמָעָן אָוָן זַגָּןְ:

— קָוָםְ, סָאָרָעָלָעְ, מַעַן וּוְיִוּטְ שִׁוְינָעְ בְּיַלְדָעָרְ.

סָאָרָעָלָעְ לְאֹוֹטְ אַרְאָפְּ טְרוּוּידִיקְ דָּעַם קָעָפְלָ אָוָן זַגָּנָטְ:

— מַיְיָן טָאָטָעְ וּוּלְ נִישְׁתָּהְ.

— פָּאָדוּזָםְ וּוּלְ עָרְ נִישְׁתָּהְ?

— כְּיוּזִיםְ נִישְׁתָּהְ.

דִּי קִינְדָעָרְ גַּיְעָן אָוּוּקְ אָוָן סָאָרָעָלָעְ בְּלִיְבָטְ אַיְינָעְ אַלְיוָן אַפְּ
דָּעָרְ גַּאָם אָוָן הַחֲטָה נִישְׁתָּהְ מִיטְ וּוּמָעָן צַוְשְׁפִּילְזָ זַיְדָ, שְׁטִוִּיתָ זַיְדָ אָוָן קוּקָטָ
אֲ טְרוּוּידָקָעְ אַיְזָ חִימָלְ אַרְיָןְ, קוּקָטָ נַאְזָ אֲ קָלִיבָןְ וּוּיָםְ וּוּאָלְקָנְדָלְ,
וּוְאָסְמָעָרְ,
וּוְאָסְמָעָרְ,

ווען דער וועכטער קומט צוניגוין, לוייפט אים סַאָרְעַלָּע אנטקענען:
געטעט אים אָרוֹם מיט אִידָּעָהָלְעָה הענטלאָע און זאגט:

— טאטעש! לאָמֵיר גִּינְזִיבְּרִיךְ.

דער וועכטער זימל, האָט זוייער לֵיב זַיִן טעכטערל, אָבער ער
אייז מיד און שלעפעריך. גַּלְעַט ער זַיִן טעכטערל אַיבָּעָרָן קעפל
און זאגט:

— מאָרְגְּנָן, קִינְדָּמִינְסָם, מאָרְגְּנָן...

סַאָרְעַלָּע וואָרט אָומְגָעְדוֹלְדִּיךְ אָפְּ מאָרְגְּנָן און ווען דער טאטעה
קומט אָהיַם, טַרְעַט זַי שַׁוִּין פָּוּן אִים נִישְׁתָּחַט אָפְּ און שלעפְט אִים
קָעְפִּיְידְּעָר פָּאָר דָּעָר פָּאָלָע...

— קָוָם, טָאָטָע, הָאָטָט דָּאָךְ גַּעֲזָגְטָן...

— באָלָד, קִינְדְּעָלָע, לאָמֵיר עַפְעַמְעַמְעַן...

דער וועכטער ועכט זיך אוֹוּעָק באָם טִיש אָן אַיְידְּעָר ער געטעט
עַפְעַמְעַמְעַן אַיְן מַוִּיל אַרְיָין, לאָזָט ער אַרְאָפְּ דָּעַם קָאָפְּ אָן ווערט
אנטשלאָפְּן.

סַאָרְעַלָּע ווַיְוִינְטָן פָּוּן פָּאָרְדְּרוּם אָן שְׂרִירִים:

— אַיך ווַיְלַגְּנִישְׁתָּאָזָא טָאָטָן, שְׁטַעַנְדִּיק שלאָפְטָעָר...

אָפְּ מאָרְגְּנָן, אַיְן סַאָרְעַלָּע בְּרוּגְּנָעָו מִיטָּן טָאָטָן אָן ווַיְלַגְּנִישְׁתָּאָזָא אָלְיאַין אָפְּ אָן זאגט:

— זימל, בַּיְזָט אַשְׁמָאָטָע, נִשְׁתָּחַט קִינְיָן טָאָטָע.

זימל נִוְיָיט אוֹוּעָק הַיְוָן די פְּלָאָטָע אָן באַשְׁלִימָט באָ זַיְד, אָן
הַיְיָינְט, מעָגְדָּנוּגְרָן אָן בְּלִיצָן, גִּיְוָיט ער מִיטָּן קִינְד אַיְן קִינְגָּס, אָבעָר,
ווען ער קומט אָהיַם, אַיְזָוִי נַאֲרָר ער ועכט זיך אוֹוּעָק באָם טִיש,
ווערט ער גַּלְיִיךְ אַנְטְשָׁלָאָפְּן אָן חַוִּיבָט אָן כְּרָאָפְּעָן אָן סַאָרְעַלָּע
שְׁטִוִּיט פָּוּן ווַיְוִיטָן, קוּקָט אַבְּרוּגְּנִיעָאָפְּן טָאָטָן אָן זאגט:

— אַיך בֵּין מִיט אִים בְּרוּגְּנָעָו, נַאֲרָר ער שלאָפְטָע...

די קִינְדְּעָר פָּוּן דָּעָר גָּאָס קָוְמָעָן צְרוּיקָ פָּוּן קִינְאָ מִיטָּרְיִיךְ אָן
גַּעַלְעַטְעָר אָן זַי טַרְעַפְּן סַאָרְעַלָּע שְׁטִוִּין אָן אָוּמְעַטְיִיךְ פָּאָרָן טַוְיִיעָר
און דָּעַרְצִיְּלָן אִיר אלְיאַן, ווָאָס זַי הַאֲבָן גַּעֲזָגְטָן.

ל ט מ א נ

סָאָרְעַלְעַן הַעֲרֵט אֹוִים אַטְרוּיְעַרְיקָע דִי אַלְעַ קָאָמִישָׁע מִוּסֶעֶם
אוֹן אַיִּין יַיְגַּעַלְעַן קוֹקָט אַיר אַן אַזְּנָתָן:
— דִיַּין טָاطָע אַיְוָ אַשְׁלַעַכְתָּעָר. פָּאָרוֹאָס גַּיְיט עַר נִישְׁתָּמָע
דִּיר אַיְן קִינָא?

דַּעַר וּוּכְתָּעָר זַיְמָל בָּאָפְטָן זַיְךְ אַוִּיפָּא אוֹן דָּרְחַהָעַרְטָן דִי רַיְדָן
דִי קִינְדָּעָר אַזְּנָת עַם פָּאָרְדוּרִיסְט אַיְם אָפָּא זַיְךְ אַלְיָוָן.
— זַיְמָל — זַאְגָּנָת עַר צָו זַיְךְ — בִּזְוּט טָאָקָע אַשְׁלַעַכְתָּעָר.
אוֹן דַּעַר וּוּכְתָּעָר בָּאַשְׁלִימָט, אוֹ מָאָרְגָּן מַעְגָּזָיָן אַן עַרְדָּן
צִימְטָרְנוּשָׁן, גַּיְיט עַר מִיטָּן קִינְד אַיְן בִּיאָנְרָאָפָּא.
דָּסָם מָאָל, הָאָלָט זַיְמָל וּוּאָרָט אַזְּנָת וּוּאָרָט פְּרָיוִי, לְוִיפְטָן
עַר אַחְיוֹם, בָּאָפְטָן סָאָרְעַלְעַן פָּאָר אַחְעַנְטָל אַזְּנָת זַאְגָּנָת:
— קָוָם, טָעַכְתָּעָרְלִי!

— וּוּאָוחָזָן?

— אַיְן קִינָא.

סָאָרְעַלְעַן טָאנְצָט אַזְּנָת שְׁפְּרִינְגָּט פָּאָר פְּרָיוִיד אַזְּנָת בָּאָפְטָן אַלְעַמָּאָל
אַדוֹם דָּעַם טָאטָן, קַוְשָׁת אַיְם, גַּלְעַט אַיְם אַזְּנָת זַאְגָּנָת:
— גַּוְטָם טָאטָלָעָלָמָן, גַּוְטָם טָאטָלָעָלָמָן...
וּוּעַן דַּעַר וּוּכְתָּעָר קוֹמָט אַיְן קִינָא, אַיְוָ דַּעַר זַאְל אַיְבָּעָרְגָּעָפְּלָט
מִיטָּן קִינְדָּעָר אַזְּנָת וּוּעַן זַיְךְ דָּעַרְזָעָן אַיְם, הוֹיכָן זַיְךְ אַוִּיפָּא אַטְוָמָל,
אַגְּשָׁרְיוּן:
— זַיְמָל אַיְזָ דָאָ!
— דַּעַר וּוּכְתָּעָר!

— פָּעַטְעָר זַיְמָל! בִּזְוּט גַּעֲקוּמָעָן כָּאָפָּן אַדְרִימְלָה — פְּרָעָגָט אַיְגַּגְעָלָע.

— דַּעַר וּוּכְתָּעָר, אַיְזָ גַּעֲקוּמָעָן אָפָּא גַּעֲלַעַכְתָּעָר.
— נִיבָּאָכְטָוָגָן, זַיְמָל, מַעַן גַּאֲנוּוּעַת צָו דָעַם חַיְמָל.
דִי קִינְדָּעָר טָוְמָלָעָן אַזְּנָת שְׁרִיְעָן, אָכְבָּעָר זַיְמָל מָאָכָט זַיְךְ נִישְׁתָּמָע
וּוִיסְנְדִיק, עַר זַעַט, אוֹ זַיְן קִינְד אַיְזָ פְּרִילְעָר, טָוָט עַם אַיְם גַּרְוִים
חַאנְגָּע אַזְּנָת עַר קוֹקָט קַעְסִיְדָעָר אָפָּעַר בִּינָע אַזְּנָת וּוּאָרָט, אוֹ דָעַד
פָּאָרְחָאָגָן זַאְל זַיְךְ אַוִּיפְהָוִיכָּן.

אין סאלאן וווערט פינצטער און דער פארהאנג הוייבט זיך אויך
און אפן וויאַן ליוונט באָוויזט זיך די קאָז פעלזקם.
די קינדר ער פאטשן מיט די הענטלעך פון צופרידנקייט און דער
וועכטער זיצט, קוּקט אָפּ דער קאָז און פרענט:

— דאס איז קינאָ? פון דעם לאָכט מען?
אָפּן ליוונט באָוויזן זיך פארשידענע צייעם, וואָס שפְּרִינְגָּעָן,
טאנצָן אָז זינגען אָז דער וועכטער הוייבט מיט די פְּלִיכְצָעָם:
— אָט פָּאָר דעם נעמֶט מען געלט?

זימל טומט אָקוּק אָפּ זיין טעכטערל אָז וועט, אָז זיך אָ
פארגאָפְּטָעָמִיט אָז אָפּן מויל, טומט ער אָחוּבּ מיט די פְּלִיכְצָעָם.
לאָזט אָראָפּ דעם קאָפּ אָז וווערט אָזוי באָלֵד אַנטשְׁלָאָפּן.

אין צוֹוִיטָן פִּילָּם באָוויזט זיך טשאָפְּלִין מיטן האָרטָן קאָפְּעָי
לוּשָׁל, מיטן שטעהְלָעָן אָז דִּינְטָטָעָשׂ שִׁיר. ער דְּרוּיטָז זיך
אָרוּם נָעַבָּן אֲבָקָעָרִי אָז קוּקט אָפּ די פְּרִישָׁעָבּ ברוּיטָלָעָך אָז מַעַן
ועט, אָז ער אָז נָעַבָּעָך גָּוָתּ הָנוּגָעָרִיק אָז וָאָלָט וָעָלָן אָרוּיסְגָּאָנִי
ווענְעָן אֲבָרוּטָל, אֲבָעָר אֲדִיקָעָר פָּאָלִיכְצָיאָנָט הָאלָט אִים אָפּן אָוִיגּ
אוּן. נִוְתָּאָסָט אָז נָאָק אֲבִיזָּעָר מיטן שטעהְלָעָן.

די קינדר ער לאָכָּן אָז חָבָּן גָּרוּים האָנָּאָעָט פָּוּן טשאָפְּלִין
געַגְעָלָעָן, פָּוּן זִין דְּרוּיָעָן דאס שטעהְלָעָן אָז זִין וָאָרטָן מיט אָוּמָּז
געַדוּלָּד צָוָעָן, וואָס דָּא וָוָעָט זִין, אֲבָעָר אַינְמִיטָן דערהָעָרטָט מַעַן
דאָס כְּרָאָפָּעָן פָּוּן וועכטער זימל אָז טשאָפְּלִין בְּלִיבָּט שְׁטִינוֹן, קוּקט
זיך אָרוּם אָז זַאל אָז הָויְבָּט אָז דְּרוּיָעָן מיטן קאָפּן.

— וואָסִי? — פרעָנָן זיך אלָעָ קינדר ער.
קָאָרְלִיטָּאָס ווּוִיזָּט אָז מיטן שטעהְלָעָן אָפּן אַיְינְגְּשְׁלָאָפְּעָנָעָם
וועכטער אָז זַאנְט:

— צָוָם עַרְשָׁטָן מָאָל זַע אַיך שְׁלָאָפָּן באָ מִינְעָם אֲ פִּילָּם.
די קינדר ער הוּבָּן אָז טוּמְלָעָן אָז שְׁרִיעָן:
— אָרוּים!
— אָהָיִם שְׁלָאָפָּן!

אֲבָעָר דָּעָר וועכטער הערטָט נִישְׁטָט. ער שְׁלָאָפָּט אָז כְּרָאָפָּעָט

און זעם אין כאלעט גאנר אן אנדרער פילס פון א באסמאָלקע, ווּאַם איז געפֿאנְגַּען פון פֿערצִיךְ גַּאֲזֶלְאַנִּים אָוֹן ווּאַרט אַ גַּעַבְּונְדַּעַן, אָוּר, זִימָל, זָאַל זַי בְּאָפְּרִיעַן.

די קינדער טוּעַן זַיךְ אַ לאָזֶן זַו זִימָלַעַן, ווּעַקְן אַים אָוּן שְׁרִיעַן:

— ווּכְטַעַר אָפְּ לִיטְיִישְׂ גַּעַלְכְּטַעַר! — שְׁטִיףְּ אָוּפְּ!

סָאַרְעָלָעַ רִיסְטַּף אַוְיךְ אַיר טָاطָן אָוּן קָעַן אַים נִשְׁתַּחַת דָּעַרְוָעַקְן אָוּן ווּעַן די קִינְדָּעַר וְעַן, אָוּ טְשָׁאָפְּלִין ווּוְלִי נִשְׁתַּחַת שְׁפִילְן, כָּאֵפְּן זַי דָּעַס ווּכְטַעַר פָּאָר די הָעַנְטָן אָוּן פָּאָר די פִּים אָוּן טְרָאָגָן אַים אַרְזִים פָּוּן סָאַלְאַן. וְעַצְּנָן אַים אָוּעַק אַ שְׁלָאָפְּנִידִיקְן אַין דְּרוּסִין, אַגְּנָעָשְׁפָּאָרָט אָוּן דָּעַר ווּאַנְטָן.

סָאַרְעָלָעַ שְׁטִיףְּ נִעְבַּן טָاطָן אָוּן ווּעַקְטַּף אַים, אָבָעַר עַר שְׁלָאָפְּטַע גַּעַשְׁמָאָק אָוּן זַי בְּלִיְבַּט שְׁטִיףְּ מִיטְ אַרְאָפְּגָעָלָאָזְטָעַ הָעַנְטָן אָוּן ווּיִסְטַּפְּ נִישְׁטַמְּ ווּאַם זַו טָוּן...

דָּעַר ווּכְטַעַר שְׁלָאָפְּטַע אַשְׁאָ אָוּן צְוַויִּי אָוּן ווּעַן עַר כָּאָפְּטַע זַיְךְ אָוּף אָוּן עַפְּנָמְטַדְּ אַיְוָגָן, אַיְוָ שְׁוִין שְׁפַעַט אָוּן עַר זַעַט פָּאָר זַיְךְ אַ פְּסַטְמַעְ פִּינְצָטָעַ רָגָס מִיטְ פָּאָרָמָאָכְטַעְ טְרִין אָוּן לְאָדָן.

— וְוָאוּ בֵּין אַיְךְ? — פְּרַעַגְתְּ זַיְךְ דָּעַר ווּכְטַעַר אָוּן דָּעַרְמָאָנְטַע זַיְךְ בָּאָלָד, וְוָוחָהָן עַר אַיְזְגַּנְגָּעַן אָוּן זַאְגָּטָן:

— אַחָאָ! — אַיְךְ בֵּין דָּאָךְ אַיְזְגַּנְגָּט...

דָּעַר פָּאָרָשְׁלָאָפְּעַנְעַר ווּכְטַעַר קוּקְטַמְּ אָפְּ דָּעַר פְּסַטְמַעְ פִּינְצָטַעְ רָעַר נָגָס אָוּן זַעַט פָּוּן צִוְּיָהָן צְוַיִּים דְּוּרְכְּלוּפִין אַ שְׁוֹוָאָרְצָן אַיְוָטָא, אַדְעַר אַ קָּאמִין אָוּן עַר קוּקְטַמְּ אָוּן קוּקְטַמְּ זַיְךְ אַלְיָין: — דָּאָם אַיְזְגַּנְגָּט...

פָּוּן ווּיוּטָן לְיוֹפְטַמְּ אָן אַ בָּאַלְיִיכְטַעַנְעַר טְרָאָמוּווִי, ווּאַם פָּאָרָט שְׁגַעַל דָּוְרָךְ מִיטְ אַ גַּעַרְוִישְׂ אָוּן עַר זַעַט בָּאָלָד אַיְיךְ דְּוּרְבְּנִין לְאַנְגָּוָתָם אַ וְזִוְשְׁיָלָאָנְטָם, ווּאַם פִּיְפְּטַמְּ זַיְךְ אַוְנְטַעַר אַ לִידְלָ אָוּן דָּעַר ווּכְטַעַר גַּאֲפַט אָוּן שְׁטוּוֹגָטָן:

— אַט דָּאָם אַיְזְגַּנְגָּט דָּעַר קָאָמִיקָעָרָוּ! פָּוּן אַים לְאַכְטַמְּ מָעַן עַמְּ אַזְוִי! דָּעַר פָּאָרָשְׁלָאָפְּעַנְעַר ווּכְטַעַר זִיכְטַמְּ נָאָךְ אַ וְוִילְעַ אָוּן זַעַט, אַ

די גאנט וווערט אלע מאָל פומטער און שטיילער און ער וווערט
ביז און אויפֿגעַנְגַּט:
— אַט דָּאַט אִיז קִינְגַּ! פָּאָר דָּעַם נָעַמְתַּ מָעַן עַם גַּעַלְתָּ! —
שְׁרִירַת עַר.

דער פארשלאָפֿעַנְעָר ווועכטער טוֹט זיך דָּאַסְטִיק אַ היַב אָוֵיפּ
און וויל אַהיַמְגַּיּוֹן. אֲבָעָר, ער שְׁטוֹיסֶט זיך אָן אַין דָּעַר ווּאַנְטָ אָן
כָּאַפּט אַ קְלָאָפּ אַין קָאָפּ, אָן ווּעָן ער קוּקָט זיך אַרוּם זַעַט ער בָּא
די זַיְתָּן שְׁטִיְינַן אַ מאָכְנָעַ מעַנְטְּשָׁן, ווּאַטְ קָוְקוֹן אַיִּם אָן אַן לְאַכְּנָן אָן
ער פָּאָרְשַׁעְמַט זיך אָן לְוִיפּט שְׁנָעַל אַהיַט.

אַרְעָלֶעָן אַרְעָלֶעָן

איינגעער האט אַ יונגעעלע אַ נאר, וווײַסְט ער נישט ווּאַס צוֹ טוֹן
מייט אַים. אַיְזָע ער זיך מעיאשעוו אַון גוּיט אַרְיָין מיט אַים צוֹ אַ
דאַקטער אַון הייסט אַים באַטראָכְטן.

— ווּאַס טוֹט אַים זוּי? — פֿרְעָגְט דָעַר דָאַקטער.
— גָּאָרְנִישְׁט.

— ער אַיְזָע פֿאָרְקִילְט?

— נִין.

— האט נישט קִיּוֹן אָפְעַטְשִׁיט צוֹם עַסְנוֹ?

— כָּאַלְיָע.

— ווּאַס זְשַׁע דָעַן אַיְזָע?

— באַטראָכְט אַים, ווּעַט אַיר זָעַן.

דָעַר דָאַקטער באַטראָכְט דָאַס יונגעעלע אַ האַלבָּע שאַ צִוְּימָן,
טָאַפְט אַים דָעַם בּוֹיךְ, די זַוִּיטָן, דָעַם קָאָפְט אַון הוּבְּטָמֵיט דיַיְה
פְּלִיוּצָעָם.

— דָאַס קִינְד — זַאנְגְט ער — אַיְזָע גַּעַזְוָנְט...

— יָא — זַאנְגְט דָעַר טָאַטְעָ — גַּעַזְוָנְט אַיְזָע ער, אַבְּעָר...

— אַבְּעָר ווּאַס?

— אַבְּעָר נַאֲרִיש...

— ווּאַס זְשַׁע ווּוְלַט אַיר פּוֹן מִיר? — פֿרְעָגְט דָעַר דָאַקטער.

דעַר טאמֶע קווענקלט זיך אביסל.

— כ'זויים, אוֹר זוֹונֶט דאָך אַ דאַקטער, בֵּין אוֹר געֻקּומָען צַי
איַיַּה, אוֹר זאָלֶט מִיר גַּעֲבָן עַפְּעַם אַ מִיטָּה, ער זאָל ווּערַן אַבִּיסְל
קלִיגּוּר ...

דעַר דאַקטער לאָכָט.

— אָפַּ קַיְוַן קָלוֹגְשָׁאָפְּט אַיְזָ נִישְׁתָּאָ קַיְוַן שָׁוָם מִיטָּל.

— ווּאָסָּוּ וּשְׁעַטְּמָטָּהָן?

— זאָל עַם זיך שְׁפִילְזָן מִיטָּ אַנדְעָרָעָ קִינְדָּעָר.

— עַם הַעַלְפָטָן נִישְׁתָּ.

— גַּוְיִשְׁטָטָמֶט אַיְזָ קַיְנָא, אַיְזָ טַעַטְטָעָר, אַיְזָ צִירָקָ.

— ווּיְסַפְּעַר ווּאָסָּוּ פָּוּן דָּעַם ווּעָרָתָ ערַ נַאַךְ נַאַרְיְשָׁעָר.

— שִׁיקְטָ אַיְזָ אַיְזָ שְׁוּלָעָ.

דעַר טאמֶע טוֹט אַ זְוִיפְּזָן אַוְן זָאנְטָ:

— מַוְיְלָעָ, בְּיוּעָלָ דָּאָס אַוְיךְ פְּרוֹאוֹוָן.

אָפַּ מַאְרָגָן גִּיטָּ דַּעַר טאמֶע דָּעַם קִינְדָּא בִּיכְלָ, אַ הַעַפְּטָ,

בְּלִיְפְּעַדְעָר אַוְן זָאנְטָ אַיְזָ:

— גַּיְיָ, מַיְוַן קַיְנָה, אַיְזָ שְׁוּלָעָ, לְעַרְן זיך שְׁרִיבָן, לַיְעַנְעָן, עַפְּשָׁעָר

וּוּעַטְמָוּ פָּאָרְטָ ווּערַן אַבִּיסְלָ קִלְגּוּר.

אַ גּוֹטָ קִינְדָּא יְזָהָר דָּאָס יְיַנְגְּעָלָ, פָּאָלְגָטָ ערַ אַוְן גִּיטָּ אַוְן

וּוַיְיַאְרָ ערַ קַוְמָטָ אַיְזָ שְׁוּלָעָ, נַעַמְטָ ערַ אַרְדוּםָ פָּוּן קַעְשְׁעָנָעָ אַ פָּאָרָן

קַעְפְּלָעָן אַוְן הַוִּיבְטָ זְיךָ אַן שְׁפִילְזָן.

דעַר לְעַרְעָר דַּעְרוּזָט עַם אַוְן פְּרַעְגָּטָ אַיְזָ:

— אַרְעָלָעָ? צּוֹלִיבָן ווּאָסָּוּ הַאָטָט דַּעַר טאמֶע דִּיר גַּעַשְׁקָטָ אַיְזָ

שְׁוָלָ, ווּיְסַפְּטָוּ?

— יְאָ — זָאנְטָ אַרְעָלָעָ — ערַ חַצְטָמִיר גַּעַשְׁקָטָ אַיְזָ שְׁוָלָ, אַיְזָ

זאָל ווּערַן אַבִּיסְלָ קִלְגּוּר ...

אלָעָ קִינְדָּעָר צְעַלְאָכוֹן זְיךָ אַוְן דַּעַר לְעַרְעָר שְׁטִילָטָ זְיךָ אַיְזָ

אַוְן זָאנְטָ, אוֹ אַרְעָלָעָ הַאָטָט גַּאֲרָנִיָּשָׁט גַּעַזְאָנְטָ אַזְוִי שְׁלָעָכָטָ. יְעַדְעָם

יְיַנְגְּעָלָעָ, ווּאָסָּוּ לְעַדְגָּט זְיךָ אַוְים לַיְעַנְעָן אַוְן שְׁרִיבָן, ווּעָרָתָ אַבִּיסְלָ

קִלְגּוּר.

באמ אהיומגין, רינגלען. די קינדער ארום ארעלען און
פרען אים:

— נו, ביוט שוין געוווארן עפעם קליגער?

— איך ווים נישט — זאנט דאס יינגעלע — איך וועל פרען
מיין טاطן.

די קינדער צעלאכן זיך.

— אויב אוזי, ביוטו דאך טאכע און ארעלע נארעלען!

— נישט קיין קליאן נארעלע, נאך א נאה, א גרויסער נאך —
זאנט איין יינגל.

ארעלע דערפרייט זיך.

— עמעם, מיין מאמע זאנט אויך אוזי: נישט קיין קליאן
נארעלע, נאך א נאה, א גרויסער נאך. אבער פון וואגען וויטט
אייר שוין?

— מען זעם שוין.

— איין וואס זעם מעין?

— איין פאנעם.

— טאכע? — זאנט ארעלע פארכידעתט. — איך חאכ נאך
ニישט געוואסט.

— האסט נישט געוואסט, או דער נאך ליגט דיר און פאנעם?
— לאכן די קינדער.

— ניין.

ארעלע גיט אהיים און טאפט זיך א גאנצן וועג דאס פאנעם.
ווען ער קומט אריין איין שטוב, לויפט ער צו צום טاطן מיט
א סימכע.

— זו וויטט? די קינדער וויטן שוין, או איך בין א נאך!

— האסט זוי געזאנט? — פרענט דער טאטע א טרייעריךער.

— ניין, זוי זאנט, או דער נאך ליגט מיר און פאנעם. עס איז

עמעם?

דער טאטע ענטפערט נישט און זיפצת און ארעלע לויפט צו
צום שפיגל, קוקט לאנג אפ זיין פאנעם, זוכט דארט דעם נאך, נאך

קען אים נישט געפינען.

— טאטע — פרענט ער — זו זעטט אפ מיין פאנעם דעם נאר?

— יאַס — זאגט דער טאטע בייז — איך זע...

— פארווזם וועז עז איך אים נישט?

— וויל דז ביזט א נאר...

— א נאר צו זיין איז שיזן?

— ניין, מיין קינד — זאגט דער טאטע שוין ווייכער — א נאר צו זיין איז זיער מיעס...

ארעלע קלערט א גאנצע נאכט וואַס צו טוּן, או ער זאל נישט זיון קיון נאר און אפ מאָרגן, קויפט ער א מאָסקע און גויט אווועק אין של.

די קינדער דערקעגען אים נישט און פרעגנ:

— ווער איז דאס?

— טרעפט — זאגט אָרעלע.

— מוישעלע?

— ניין.

— יאנקעלע?

— אויך נישט.

— ווער וועז דען?

— עס איז אָרעלע, אָרעלע גָּרְעָלֶע.

— פארווזם האסמו אָנגעטן א מאָסקע אָפּן פאנעם?
ארעלע לאכט.

— או איר זאגט, או דער נאר ליגט מיר אָפּן פאנעם, האב איך אָנגעטן א מאָסקע, או מען זאל אים נישט זען.

די קינדער האבן אלע געלאכט איז געזאגט, או א נאר דער קענט מען אָפְּילָע אונטהuder טויזנט מאָסקען און עס וועט אים גאר-
ニישט העלטן.

ארעלע האט אָראָפְּגָעָנוּמָעָן די מאָסקע פֿוֹן פאנעם און זיך

פארטראָכט:

— וואָס טוט מען, או איך זאל ווערט אים נאר?

ארעלע וויל אן אנדרון נאמען

פאראן צוווי יונגלעך, איצל און שייע, זוינען זוי גרייסע
שטייפערס און ווען זוי געפינען זיך ביידע אפן גאם, טווען זוי אפ
זועלכע זאכן, או אפלע דער בייזער אפטיקער מוז לאכן.
אנומלט, האבן זוי געווען שטיין אפ דער גאם א מילך-זועגעלאע,
האבן זוי גענומען און אויגגעשריבן מיט קרייד: "איך פארקויַ
ריינע וואסער, די בעטטע און שטאט. צען סענט א ליטער".
דער מלכמאן האט דאס נישט באמערכט און איז איזינגע
פארן די גאנצע שטאט און וואו ער איז געקומען האט מען געלאלכת
פון אים.

— איך פארקויַט אמאל מלך איז? — האט מען אים
געפרעגט.

— געווים. זואס איז דאס פאר א פראנע?

— איך קענט מיר עפshedר זאגן בא וועלכן טיך איך געמט
די מילך?

פאראן אפ דער קוואדרע א בייזער טערק, האט ער מוירע פאר
חינט און פאר קען. איז זוינען דערטאפען א הונט,
אדער א קאען, ווארפּן זוי איך ארין גלייך צום טערק איז הויף און
יענען וורט איז קאעם און לויפּט ארוים אפן גאם, שרוייט און
זידלט, סטראשעט מיט פָּאַלְצִיּוֹן.

— איך וועל איך זוינען — זאגט ער.

איינמאל, או דער טערק אוועק און געבראכט א וויזשילאנט,
האבן איצל מיט שייען געמאכט און אומשולדייך פאנעם און געזאגט:
— מיר ווינטן גאנרנישט. די הינט מיט די קען לויפּן אליאן צו
דען סעניאר איז הויף ארין...

— מיסטאמע — זאגט איצל — דערשמעקן זוי, או דארט איז
דא א בײַן...

אֲפָרָעַלְבָּעָר נָאָם, אֵין פָּאָרָאָן אֶ בִּיטְלָמָאָכָּעָר, הָאָט
עַר לִיב אַלְעַ אַוְונַט אַרְוִיְמַעַמְעַן אֶ שְׁטוֹרְיוּעַנְעַ אֶ וַיְגַשְׁתּוֹל אַפְּנַ נָאָם
אָוָן זַי אַוּוּקְשַׁתְּעַלְן אַיְן סָאָמָע מִיטָּן טְרָאָטוֹאָר אָוָן נִישְׁתּ לְאָוָן דַּי
קִינְדָּעָר אַדְרוּכְפָּאָרָן מִיטַּדַּי בִּצְיָקְלָעַטַּן אַזְנָאָפְּאָתִינְעַן.

דַּי קִינְדָּעָר בְּלִיְבַּן שְׂטִיְיַן אָוָן בְּעַטְן זַיְךְ:

— דַּאַן פְּעַלְטָעַ! לְאָזָט אַדְרוּכְפָּאָרָן...

— רָקְטַט זַיְךְ אֲפָרָעַלְבָּעָר מִיטַּדַּעַר שְׁטוֹלַ!

דַּאַן פְּעַלְטָעַ, וּוְאָס זַיְצָט אָזְנַ לִיְעַגְטַּדְיַ צְיוּטְוָנָגְגַּג, וּוּרְטַ בְּיוֹ אָזְנַ
שְׁרִיְיַט אָזְנַ אֲפָרָעַלְבָּעָר:

— גִּימְטַ אַוּוּקְ, לְאָבוּזְעַם...

— אָזְנַ אָזְנַ נִישְׁתּ?

— וּוּלְ אֵיךְ אַיְיךְ אַנְדְּרוּיַעַן דַּי אַוְיעַרְן.

דַּאַן פְּעַלְטָעַ חַוְּבַתְּ וִיךְ אַוְיפְּ אָזְנַ דַּי קִינְדָּעָר אַנְטְּלוּיַעַן אָזְנַ וּוּעַן
אַיְצָל מִיטַּשְׁיַעַן זַעַעַן דָּאָם, זַאגְנַ זַיְיךְ

— רַעַדְתַּ גַּאֲרַנְיִשְׁתַּ, מִירַן אִים שְׁוִין עַפְעַם אַפְּטַוּן.

— וּוֹאָסְ?

— מִירַן שְׁוִין אַוְסְטְּרָאָכְטַן.

אֲפָרָעַלְבָּעָר, הָאָבָן דַּי צְוַויְיַ שְׁטִיפְעַרְסַ גַּעַזְעַן שְׂטִיְיַן אַפְּנַ נָאָם,
נַעַבְן פְּעַלְטָעַס שְׁטוֹלַ אֶ בְּרוּטְוּעַגְעַלְלָעַ, הָאָבָן זַיְיַ גַּעַנוּמוּעַן אֶ שְׁטְרִיךְ,
צַוְגַּעַבְנְדוֹן אַיְין עַק צְוָם רָאֵד פָּוָן וּוּגְעַלְלָעַ אָזְנַ אֶ צְוַיְוִיטַן עַק צְוָם
פִּיסְלַ פָּוָן שְׁטוֹלַ אָזְנַ וּוּעַן דָּאָם וּוּגְעַלְלָעַ הָאָט אַנְגַּעַהְוִיכְן פָּאָרָן, הָאָט
עַם מִיטְגַּעַשְׁלַעַפְטַ דַּי שְׁטוֹלַ, אֲפָרָעַלְבָּעָר עַם אַיְזַ גַּעַזְעַסְן פְּעַלְטָעַ אָזְנַ
עַר אַיְזַ אַרְאָפְגַּעַפְאָלְן אָזְנַ זַיְךְ שְׁטָאָרָק צַעְקָלָאָפְטַ.

פְּעַלְטָעַ אַיְזַ גַּעַבְלִיכְן לִיְגַּן אֲפָרָעַלְבָּעָר אַזְנַ דַּי שְׁטוֹלַ הָאָט זַיְךְ
שְׁטִיךְ וּוּגְגַּעַפְטַ נַאֲבָן וּוּגְעַלְלָעַ, בְּיוֹ דַעַר בְּעַקְעָרַ הָאָט זַיְךְ
גַּעַכְאָפְטַ אָזְנַ שְׂטִיְיַ גַּעַבְלִיכְן.

פָּאָר דָּעַם שְׁפִוְיצְלַ, הָאָבָן דַּי שְׁטִיפְעַרְסַ אַפְּילַע גַּעַכְאָפְטַ אָזְנַ אֲפָרָעַלְבָּעָר
שְׁנִיתַ פָּוָן וּוּיְעַרְעַ טָאָטָעַס אָזְנַ מַעַן הָאָט זַיְיַ אַפְּילַע גַּעַכְטְּרָאָשָׁעַט
אַיְינְצְוּעַצְן אַיְיךְ, אַבְעַר זַוְיִירָם הָאָבָן זַיְיַ אַוְסְטְּרָאָפְרִיטַ,

זיך שוין פעלטע נישט ארויסגעעצעט מיט דער שטול אין מיטן טראטואר.

ווען די דזוייקע צוויי שטיפערס האבן זיך דערוואוסט, או אַך דער קואדרע וואוינט אַינגעלאָ אַרעלע, ווּאַס אַיז אַנְדָּרְעָלָע, האבן זיך זיך שטאָרְקָרְפְּרִוּיט.

— אויב אַזְוֵי, ווּעַט שוין זוֹין פֿרִילֶעֶד — האבן זיך געזנט.

— ווּאַס אַזְוֵינְסָ? — האבן די קִינְדֶּעֶר געפֿרְעָנְט.

— מיר וועלְן אַיס שוין אַפְּטוֹן שְׁפִיצְלֶעֶר.

אין אַזְוֵנְט, ווען אַרעלָע אַיז ארויסגעקּומָען אָפָּן נָאָם, זַיְגַּעַן אַיכְל מיט שִׁיְעָן באָלְד צְוָנְעָקְמָעָן צָו אַיס.

— דוּ וואוינְסָט דָּא, יַיְגַּעַלָּע? — האבן זיך אַיס געפֿרְעָנְט.

— יָאָ.

— אויב אַזְוֵי אַיז גּוֹט, וועלְן מיר זוֹין באַזְוֵוִידִים, ווּילְמָט?

— אַוּוָדָע ווְילְ אַיך — זַאנְט אַרעלָע — מִיְּזַיְּן מַאֲמָע אַיז מַיְּן טָاطָע חַיְּסָן מִיר זַיְן כָּאוּוּר מִיט אלְעָ יַיְגַּלְעָד פָּוּן דָּעָר גָּאָם.

— זַוְיִ הַיְּסָטָו? — פֿרְעָנְט אַיכְל.

— אַרעלָע.

— אַזְוֵן זַיְגַּעַן גַּהְיָסָן נַעֲכָתָן? — פֿרְעָנְט שִׁיְעָ.

— אַיך אַרעלָע.

— אַזְוֵן אַיְיָרְנָעְכָּתָן?

ארעלָע קוּקָט אַז די יַיְגַּלְעָד אַזְוֵן פָּאַרְשְׁטִוּת נִישְׁט.

— אַיך הַיְּסָטָו שְׁמַעְנְדִּיק אַרעלָע — זַאנְט עָר.

— אלְעָ טָאג אַרעלָע! — זַאנְט די שְׁמִיטָרָם.

— יָאָ.

— אויב אַזְוֵי, בַּיְזָטוּ מַאְקָע אַנְדָּרְעָלָע, אַיְגַּעַלָּע דָּאָרָף נִישְׁט חַיְּסָן אלְעָ טָאג דָּעָם זַעְלָבָן נַאֲמָעָן.

— אַוּוָדָע — זַאנְט שִׁיְעָ — אַיך הַאָב פֿרִיעָר גַּהְיָסָן יַאֲנָקְל אַזְוֵן חַיְּסָן אַיך שִׁיְעָ.

— אַזְוֵן אַיך הַאָב נַעֲכָתָן גַּהְיָסָן זַאלְמָעָן אַזְוֵן חַיְּסָן אַיך אַיכְל.

— איזו? — זאגט אַרעלע — איך האָב גָּרנִישֶׁט גְּעוֹזָאָסְטָן!
 — זָלֵםְטוּ טָאָקָע וּוִיסְן — זאגט שִׁיעַ.
 — וּוֹאוֹ וְשֻׁעַ נְעַמֵּט מַעַן אָן אַנְדָּעַר נְאַמְּעָן? — פְּרַעֲגַט אַרְעַלָּע.
 — מַעַן קוֹיפְּט.
 — וּוֹאוֹ קוֹיפְּט מַעַן?
 — אַיְן אַפְּטִיכִיךְ.
 — עַם קָאַמְּט אַסְאָךְ?
 — נִישְׁתְּאַלְעַנְדְּנָה נְעַמְּעָן זַיְינְגַּן גְּלוּיךְ — זאגט אַיְצָל — עַם זַיְינְגַּן
 פָּאָרָאָן נְעַמְּעָן פָּאָר צְוֹוָאנְצִיךְ סְעַנְטָן אָן אַפְּלָעָ פָּאָר אַפְּלָע.
 — זָאָג, וּוְאַסְעָר נְאַמְּעָן דָו וּוּוְלָסְטָן, וּוּלְאַיְךְ דִּיר זָאָגָן וּוּפְלָל
 עַר דָּאָרָפְּ קָאָסְטָן — זאגט שִׁיעַ.
 אַרְעַלָּע קְלָעַרְטָן אָן קְלָעַרְטָן אָן זאגט:
 — אַיְךְ וּוּיל הַיּוֹסֵן רִיוּוֹקָע.
 — אַיְאָ נְאַמְּעָן פָּאָרְקוֹיפְּט מַעַן נָאָר מִיְּדָלָעָ — זאגט אַיְצָל.
 — וּוּלְאַיְךְ זָאָגָן, אוֹ אַיְךְ בֵּין אַמְּידָל.
 — מַעַן זַעַט דָּאָר אַכְּבָּר, אוֹ דָו בַּיּוֹט אַיְינְגָּל, דָו טְרָאָגָסְטָן חַוִּוָּן
 אָן גַּיְימָטָן קְרוּץ גַּעַשְׂיוֹרָן.
 — וּוּלְאַיְךְ הַיּוֹסֵן שַׁעַפְּמָל.
 — אַטְ, דָּאָסְטָן אַיְוֹ אַשְׁיְנוּרָן נְאַמְּעָן.
 — אָן אַבְּלִיקָעָר. עַר קָאַמְּט צָעַן סְעַנְטָן.
 דִּי קִינְדָּעָר פָּוּנְדָּעָר גָּאָם קְלִיבָּן וִיךְ אַלְעַנְדָּעָר אַרְעַלְעָן אָן זַיְיָ
 לְאָכָן אַיְן דִּי פּוִיסְטָן, אַכְּבָּר אַרְעַלָּע נָאָרְעַלָּע וּוְיִסְטָן גָּרְנִישֶׁט.
 — גַּוְטָן — זאגט עַר — וּוּלְאַיְךְ טָאָקָע הַיּוֹסֵן שַׁעַפְּמָל.
 — דּוֹכְטָן וִיךְ מִיר — זאגט אַיְן יַיְנְגָעָלָ — אוֹ דָעַם נְאַמְּעָן
 שַׁעַפְּמָל חָאָטָן מַעַן נָאָר וּוּסְטָן פָּאָרְקוֹיפְּט.
 — יַאֲ. איך האָב אלְיַיְן גְּעוֹזָן — זאגט אַ צְוֹוִוִּיטָן יַיְנְגָעָלָ.
 — וּוְיִסְטָן אַיְר וּוּסְטָן — זאגט אַרְעַלָּע — איך וּוּלְאַיְךְ מִיטָּן
 נְעַמְּעָן, וּוּטָן אַיְר מִיר אַוִּיסְקְּלִיבָּן אַ נְאַמְּעָן.
 — גַּוְטָן — זאגן אַלָּע.

— אבער איר זאלט מיר אויסקלויבן א נאמען פון א קלונג
יינגעלאַ.

— געווים. וואמ דען, פון א נאריש יינגעלאַ...
ארעלע לוייט אידין אין שטוב אונ קומט באָלד ארויס מיט
צען סענט.

— קומט — זאנט ער — איך האב שוין געלט.
ארעלע גויט און אפטיק און אלע קינדער פון דער גאט ניען
אָים נאָך אונ שטייקן זיך פון געלעכטער.
דער אפטיקער זעם אָז אָפְטֶעָ קינדער, בְּלִיבְטָ ער שטײַן
פארוואָנדערט.

— וואמ איז דאָ?

— נאָרנישט — זאנט שייע און ווינקט צום אפטיקער — דאָם
יינגעלאַ וויל עפֿעָם קויפֶּן.
דער אפטיקער ווענדט זיך ניגעריך צו אָרְעַלְעַן אָז
פרענט אָם:

— וואמ ווילסטוֹ, יינגעלאַ?

— גיט מיר פאר צען סענט א נאמען — זאנט ער.
אלע קינדער שיסן אָים א געלעכטער אונ דער אפטיקער
פארשטייט נישט צום אָנָהויב, וואמ ער וויל אונ פרענט איבער
נאָכָאָמָּאָל.

— וואמ ווילסטוֹ?

— פאר צען סענט א נאמען — זאנט ווידער אָרְעַלְעַן.
די קינדער לאָכוֹן אָז דער אפטיקער לאָכְט אַיז.

— וואָסער נאמען ווילסטוֹ?

— איך ווים נישט — זאנט אָרְעַלְעַן — איך וויל זיך אויסקלויבן.

— איך האב נישט צו קליבּן — זאנט דער אפטיקער —
פאראן אין נאמען אָז ער פָּאַסְט זיך פָּאַר דִּיר זַיְעַר.

— וואָסער נאמען?

— אָרְעַלְעַן נָאָרְעַלְעַן.

— איך הַיְם דָּאָר שׂוֵין אָרְעַלְעַן נָאָרְעַלְעַן.

— וועסטו היומן אַרְעַלְעַ שִׁוּטוּ.
 אַרְעַלְעַ אֵין אַרְיִינְגָּלְאָפָּן אֵין שְׁטוֹב מִיטָּ אַפְּרִיד.
 — מַאֲמָעַ טַאֲמָעַ אֵיךְ הַיּוֹם שְׁוִין נִישְׁתָּאַרְעַלְעַ נַאַרְעַלְעַ.
 — זַוְּיַ וְשַׁעַן הַיּוֹסְטָוּ?
 — אַרְעַלְעַ שְׁוּטוּ...
 אָזְנַ עַד הַאֲטַ דַּעֲרְצִיּוֹלְטַ דַּי גַּאנְצָע גַּעַשְׁיכְטָעַ. דַּעַר טַאֲמָע מִיטָּ
 דַּעַר מַאֲמָעַן הַאֲבָן טְרוּיְעַרְקַ גַּעַזְפָּצְטָמַ:
 — אֹזָא נַאֲרַ! אֹזָא נַאֲרַ!

אַרְעַלְעַ לְאֹזֶט זַיְד נִישְׁתָּ אַפְּנָאַרְזַן

אַרְעַלְעַ הַאֲטַ גַּעֲקוּיפְּטַ אַ בְּלוּיְפֻעְדָּעַר אָזְנַ גַּעַנְגַּנְגַּעַן אַ הַיּוֹם
 מַאֲכָן דַּי לְעַקְצִיעַם. בַּאנְגַּנְגַּט אִים אַיְצָל אָפָּן וּוְעַג אָזְנַ פְּרַעַנְט אִים
 פָּזַן וְאָנְגָּעַן עַר גַּיְיטַן. זַאֲגָּט עַר:
 — כְּחַאֲבַ גַּעֲקוּיפְּטַ אַ בְּלוּיְפֻעְדָּעַר.
 — זַוְּאָס דַּאֲרְפָּסְטוּ אַ בְּלוּיְפֻעְדָּעַר?
 — צַוְּ מַאֲכָן דַּי יְדִישָׁעַ לְעַקְצִיעַם.
 — אֹזָוִי — זַאֲגָּט אַיְצָל — זַוְּיַוְן נַאֲרַ, עַפְעַם אַגְּטָעַר בְּלוּיְפֻעְדָּעַר?
 אַרְעַלְעַ גַּיט אַיְצָלָעַן דַּעַם בְּלוּיְפֻעְדָּעַר אָזְנַ עַר בְּאַקְוּקְט אִים גַּט
 פָּזַן אַלְעַ זַוְּיַטְן אָזְנַ זַאֲגָּט:
 — אַרְעַלְעַ! בְּיוֹטוּ אַ נַּאֲרַלְעַ.
 — פָּאַרְוּוָאַסְטַן?

— מַעַן הַאֲטַ דַּאֲךְ דִּיר אַפְּגַּעַנְאָרְטַן: דַּו דַּאֲרְפָּסְטַ אַ יְדִישָׁן בְּלוּיְ
 פֻּעְדָּעַר, הַאֲטַ מַעַן דִּיר גַּעַנְגַּבָּן אַ שְׁפָאַנְיָשָׁן.
 אַרְעַלְעַ עַפְנַט בְּרִיטַט דַּי אַוְיְגַן אָזְנַ קַוְקָט אַפְּ אַיְצָלָעַן פָּאַרְ
 בְּיַדְעַשְׁתָּ.

— ווֹאָס אַיְזָה דֵי נַאֲפַקּוּמִינָע?

— עַם אַיְזָה שְׁוִין אַיְנָמָאלַ אַנַּאֲפַקּוּמִינָע: אַיְדִּישָׁעֶר בְּלִיְפָעָדָעָר

שְׁרִיבִיט יְדִישָׁ אַזְן אַשְׁפָאַנִּישָׁעֶר — שְׁפָאַנִּיש.

— אַזְן מִיטַּ דָעַם בְּלִיְפָעָדָעָר קָעַן מַעַן נִישְׁתַּ שְׁרִיבִין קִיּוֹן יְדִישָׁ?

— אַזְנוֹדָעַ נִישְׁתַּ — זָגַט אַיְצָל — אַט וּוּל אַיךְ דֵיר בָּאַלְדָּ

וּוִיּוֹן, וּוּסְטוֹן זָעַן.

אַיְצָל נַעַמְתַּ אַרְוִים אַשְׁטִיקָל פָּאַפִּיר פָּוּן קַעְשָׁעַנָּע, שְׁרִיבִיט

אוֹפָקָ אַפָּאַר שְׁפָאַנִּישָׁוּ וּוּרְטָעָר אַזְן וּוּיּוֹת אַרְעָלָעָן:

— נָא, זָעַן, עַם אַיְזָה יְדִישָׁ צַי שְׁפָאַנִּישָׁ?

— שְׁפָאַנִּישָׁ — זָגַט אַרְעָלָעָן.

— נָא, ווֹאָס זְשָׁע זָגַטְטוֹ אַיְצָטָן?

— דָו בִּיּוֹת גַּעֲרָעָכֶת. מַעַן הַאֲטַמַּיד טַאֲקָע אַפְגָּעָנָאָרָט.

— דָו לְוִיפָּשָׁן צְרוּקָק אַיְזָה קְרָאָם אַזְן זָגַן, אוֹ מַעַן זָאַל דִּידָ

אוֹיְסְטוּשָׁן דָעַם בְּלִיְפָעָדָעָר. זָגַן אוֹ מַעַן זָאַל דֵיר גַּעַבָּן אַיְדִישָׁן
בְּלִיְפָעָדָעָר, נִישְׁתַּ קִיּוֹן שְׁפָאַנִּישָׁן.

אַרְעָלָעָן נַאֲרָלָעָלָעָ שְׁטִימָטָ אַזְנוֹיְלָעָ אַזְנוֹנְקָלָטָ זִיךְ.

— אַזְן אַזְנוֹ דָעַר מַעַנְטָשׁ וּוּטָ נִישְׁתַּ וּוּלָן?

— ווֹאָס חִיסְטָעָט עַר וּוּטָ נִישְׁתַּ וּוּלָן? עַר וּוּטָ מַוּן וּוּלָן. אוֹיבָ

עַר טְוִישְׁתָמָ דֵיר נִישְׁתַּ אַוִים דָעַם בְּלִיְפָעָדָעָר, וּוּלָן מִיר רָוּפָן פָּאַלְיצִיָּ

אוֹן מַעַן וּוּטָ אַיְזָה צָעֵן. מַיְינָסְטָ אַזְן עַם אַיְזָה הַעֲפָקָעָר וּוּלָטָ

אוֹן מַעַן מַעַן אַפְנָאָרָן אַקִינְדָ?

אַרְעָלָעָ הַאֲטַמַּיד גַּעֲפָלָגָט אַזְנוֹ אַוּוֹעָק אַוִיסְטוּשָׁן דָעַם בְּלִיְפָעָדָעָר

אוֹן אַיְצָל אַיְזָה אַוּוֹקָגָנָעָלָאָפָן צַו זִיְינָעָ כָּאוּוּרִירִים אַזְן זַיְ אַיְזָה אַיְזָה

אַטְמָעָם דָעָרְצִיְילָט דֵי גַעַשְׁכְּבָטָע וּוּי אַזְוִי עַר הַאֲטַמַּיד אַפְגָּעָנָאָרָט אַרְעָלָעָן.

אוֹ דֵי יַאֲטָן הַאֲבָן דָעָרְחָעָרְטָ דֵי מִיּוֹסָעָ, הַאֲבָן זַיְיָ זַיְרָ אַגְּגָעָהוּיכָן

קַאְטָשָׁעָן פָאָר גַעַלְעָכְטָר אַזְן אַלְעָ הַאֲבָן זַיְרָ אַיְן גַאְלָאָפָ אַלְזָו גַעַטָוּן

צַו דָעַרְ קְרָאָם אַזְן זַיְרָ אַזְנוֹקָגָעָשְׁטָעָלָט דָאָרָטָ פָאָר דָעַרְ טִירָ.

אַרְעָלָעָ אַיְזָה גַעַשְׁטָאָנָעָן מִיטָן בְּלִיְפָעָדָעָר אַיְן הַאֲנָטָ אַזְן גַעַהָאָלָטָן

אַיְן אַיְזָה טִינְגָעָן, אוֹ מַעַן הַאֲטַמַּיד אַיְסְטָ אַפְגָּעָנָאָרָט; גַעַגְעָבָן אַשְׁפָאַנִּישָׁן

בְּלִיְפָעָדָעָר אַנְשָׁטָאָט אַיְדִישָׁן אַזְנוֹ דָעַרְ קְרָעָמָעָר מִיטָזִין וּוּיְבָ אַזְן

קינדר ער זוינען געשטאנגען און זיך געהאלטן בא די זויטן פאר געלעכטער.

— געקווייפט, איזו געקווייפט.

— האסט געדאראפט באאלד זאגן, איז דו ווילסט א יידישן בלויי פעדער — האסט געוואנט די קראמערכע.

— איך האב נישט געווואסטט, איז עס זוינען דא יידישע בלוייפע דעם און שפאנישען.

— א יונגעלאַע, וואמ גויט איז שולע דארפ וויסן.
אייזל, וואמ איזו געשטאנגען בא דער טיר און שטטרק אונגע קוואָלִין פֿן זיין איינפֿאַל, האסט געמאכט און ערנטט פֿאנִים און אריזן איז קראָט.

— חערט זיך איזן, רעב זיך — האסט ער געוואנט — איך טוישט איס דעם בלוייפעדער, צי נישט?

— ניין, איך טוישט נישט, געקווייפט איזו געקווייפט.

— איז ער ווועט נישט אויסטוישן מיט גומן, ווועט איך אויסט טוישן מיט בייזן.

— וואמ ווועטמו מיר טוּן?

— ב'על דופֿן פֿאַלְצִי.

— רוף.

אייזל מיט א נעם אַרְעַלְעַן פֿאַר דער האנט און זאגט:

— קומּן! אַרְעַלְעַן, מירן רוף אַ פֿאַלְצִיאָנט.

אייזל פֿוֹרט אַרְעַלְעַן אוּוּקָע אָפֿן דָּאָג, וואו עס שטיטט אַ פֿאַלְיִ צִיאָאנְט און שטופט אַים פֿאַרְוִוִּים.

— גִּיִּי, אַרְעַלְעַן, דערצִייל אַים די גַּעֲשִׁיכְתָּע.

— דערצִייל אַים דּו. 7

— מען האסט דאָך דיך אַפְּגַּעַנְאָרט, נישט מֵיר.

דער וויזשילאָנט זעט ווּי אַיְצֵל שטופט אַרְעַלְעַן ער זאל צוּגִינִין

צּוּ אַים, טוּט עֶר זַוְּ אַ רַוְּפַּן אַן זאגט:

— קומּט אַהְעָר, קִינְדָּעַלְעַה, וואמ האסט איך מֵיר גַּעֲוָאַלְט

זאגן?

אייצל טוט א זוינק צום וויזילאנט, זומס גרייט זיך שווין צי צו לאכן און דערציילט אים די גאנצע געשיכטע מיטן בלוייפעדער.
דער וויזילאנט האט לאנדיק אויסגעעהרט די געשיכטע און
קלויימערשט און אויפגערגטער געוואגט:

— קומ מיט מיר, איך זועל אים שווין זויזון דעם קראמער.
דער וויזילאנט געט און ארעלען פאר א האנט און פירט אים
אוועק און קראם און די גאנצע גאטס קינדר ער לוייפן זוי נאך.
הערט זיך איין, סעניאר — זאגט דער וויזילאנט — איר
זאלט שווין ארעלען געבן און אנדר ער בלוייפעדער.
— און או נישט?

— ווועט מען אייך פארשיקון קיין „טייערא דעל פוענא“. או דער קראמער האט דאם דערהערט, האט ער גלייך געכאמט און אנדר ער בלוייפעדער און אים געגבן ארעלען.
— נא דיר א יידישן בלוייפעדער — האט ער געוואגט — אובי פארשיק מיך נישט קיין „טייערא דעל פוענא“, וויל דארט איז קאלט און אייך האב נישט קיין ווארערעטען מאנטול.
או ארעלע איז אהימנגעkomען און דערציילט זיין טאטן די געשיכטע, האט ער פון אים געלאלט:
— ארעלע — האט ער געוואגט — בית א נארעלע.

— פארוואט?
— עט איז נישט קיין יידישער בלוייפעדער און קיין שפאי נישער, אט זועל איך דיר זויזון, או אייך שריבט מיטן זעלבן בלוייפעדער יידיש און שפאניש.
דער טאטע האט אונגעשריבן א פאר ווערטער יידיש און א פאר ווערטער שפאניש און אים געוואגט:
— נו, זעט שווין, או דער זעלבר בלוייפעדער שריבט יידיש און שפאניש?

ארעלע האט געקוקט אפנ פאפר און געוואגט:
— אווי, טאקיי אבער — האט ער באלאד צונגגעבן — אייך האב דאך אליאן געווען זוי יונגער בלוייפעדער האט געשיריבן שפאניש...

דער מאט האט געלאכט און די מאמע האט געיפקט.
— איי, אַרְעָלָע, אַרְעָלָע, ווי לאנג זועסטו נאך זיין אַזָּא נַאֲרָעָלָע?
אַרְעָלָע האט געהויבן מיט די פְּלִיעָצָעָם.
— איך זוים נישט. זאג מיר דה ווי לאנג וועל איך נאך זיין
אַזָּא נַאֲרָעָלָע?

ער זוויל און ער אפלאון

אַרְעָלָע נַאֲרָעָלָע שְׂטוּיַת מִיט די בִּיכְעָר אַזְּהַעַפְּטָן אֵין חָאנֶט
אַזְּהַעַפְּטָן. גַּיְעַן דָּוְרָק מַעֲנְטָשָׁן, שְׁטָעַלְן זַיְדָךְ אָפְּ.

— וּוֹאָסִי, יִנְגְּנַעַלְעָ?

— גַּאֲרְנִישֶׁט — זַאֲגַט אַרְעָלָע אַזְּהַעַפְּטָן זוּוּינֶט.

— חָאַסְטָ פָּאַרְבְּלָאַנְדוּשָׁעָט?

— נַיְיָן.

— עַם האט דיַךְ עַמְעַצְעָר גַּעַשְׁלָאַגְּנָן?

— מַעַן האט מִיךְ נַיְשָׁט גַּעַשְׁלָאַגְּנָן.

— וּוֹאָסִ זַשְׁעַ דָּעַן זוּוּינֶסְטָוּ?

— וּוֹיְלָאַיךְ וּוֹילָן זוּוּינֶן.

הָעָרָן די מַעֲנְטָשָׁן אַזְּעָלְכָעָ רִיחָה, גַּיְעַן זַיְיָ אָוּעָק.

קוּמֶּט אַזְּ אַיְצָל שְׁפִיצָל מִיט זַיְן בָּאַנְדָּע, בְּלִיּוּבָן זַיְיָ שְׁטִיאָן.

— וּוֹאָסִ זוּוּינֶסְטָה, אַרְעָלָע?

— גַּאֲרְנִישֶׁט.

— וּוֹעֵר האט דיַךְ גַּעַשְׁלָאַגְּנָן?

— קִיְינָעָר.

— פָּאַרְוּאָס גַּיְסְטָוּ נַיְשָׁט אַחִים?

— וּוֹיְלָאַיךְ וּוֹילָן נַיְשָׁט.

- פארוואס ווילסטו נישט?
- איך האכ מירע.
- פאר וועמען?
- פאר מיין טאטן.
- וויאס?

ארעלע צעווינט זיך נאך מעד און זאגט:
 — די לערערקע... מיר געשטעלט... שלעכטע נאטעם...
 די קינדער לאבן.
 — וויאס ווע איז? אונדו האט מען אויך געשטעלט שלעכטע
 נאטעם און מיר ווינגען נישט.
 — מיר טאטע... צוגעוזאנט... קויפן אן עראפאלאן, אויב ברענגען...
 גוטע נאטעם — כלופעם ארעלע.
 — איזו! — זאנט איצל — דער טאטע האט דיר צוגעוזאנט
 אן עראפאלאן? אויב איזו, מענטסו טאקו ווינגען, ארעלע, אן עראפאלאן
 איז א שאד.
 איצל וויל שוין אוועקנין, אבער ארעלע צעווינט זיך נאך
 שטראCKER.
 — אָוּוּוּוּ...
 — קינדער — זאנט איצל — מען דארפ עפעם צוטראכטן. עם
 איז א ראכמאנעם אָפַּ אָרְעֵלָעַן.
 — זאל ער זיך נישט מאבן וויסנדייק און זאנט, איז מען האט
 נאך נישט גענבען די ביכלעך — זאנט איזין יינגל.
 — זאל ער טוין איזו ווי איך און זאנט, איז די לערערקע האט
 אָמָעֵם געהאט — זאנט אָצְוּוּטֶעֶר.
 — יא — זאנט איצל — אבער וויאס וועט זיין מיטן עראפאלאן?
 עם איז דאן א שאד א שפילבל.
 — טאקו — זאנט א יינגעלא — מיט אן עראפאלאן שפיטט מען
 זיך שיין.
 די קינדער שטיען ארום ארעלען און קלערן, וויאס צו טוין. און
 מיטאמאל טוט איצל א געשריין:

— איך ווים שוין עפעם!

— וואס?

— איך האב אן אייעץ. ווילסט, ארעלע, דער טאטע זאל נישט
שרויין אפ דיר?

— אוואדע וויל איך.

— ווילסט ער זאל דיר קויפן אן עראפלאן?

— א שיינע פראגען!

— גוט. איך האב געקראנן גוטע נאטעם. וועל איך זיך מיט
דир ביטנן: איך וועל דיר געבן מײַן ביכל און דו ווועסט מיר געבן
דיין ביכל.

— און דיין טאטע ווועט נישט שרויין אפ דיר?

— דאס איז שוין נישט דיין דיויגען. אבער איזן זאה, דער
עראפלאן זאל זיין אפ שוטפעם.

— גוט.

— איזן טאג ווועט ער זיין מײַנער און איזן טאג דיינער.

— כ' באשטיי.

ארעלע טוישט זיך מיט די ביכלען און לויפט אהוים א
פרויילעכער.

— פאפא, כ' האב געבראכט דאס ביכל.

— מיט גוטע נאטעם צי מיט שלעכטעה?

— מיט גוטע.

— לאמיר זען.

דער טאטע טוות אן די ברילן, נעט דאס ביכל אין האנט און
לייענט: אויפירונג — גוט; רײַנקייט — וואויל; איזן לערגען —

אייסגעציצינט. געפעטלט אין שלע — זיבן מענע.

— הא! — זאנט דער טאטע — וואס איז דאס?

— כ' זוים נישט...

— זיבן מענע האטען דעם קוידעש געפעטלט אין שלע?

— וואס! — זאנט ארעלען מאמע — זיבן מענע? עם קען נישט

זיין, ער האט קיון איזג איזק נישט געפערט. סיידן, ער האט
מיך אפגענארט, געזנט או ער גויט איז שולע און גאר גענאנגען
ערגעין שפילן זיך.

— איז נישט אפגענארט — אונט ארעעלע — איז געווען אלע
טאג איז שולע.

— וואס ווע דען שריבט דיא לערערקע, או דו האט געפערט
זיבן טעג?

ארעלע לאכט.

— נישט מיך מײַנט זי, גאר איצלען.

— איז פאַרשמי נישט — זאגט דער טאטע.

— ס'אייז דאָך זיין ביכל!

— וואָאָאָס? — שרײַט אוייס ארעעלע טאטע — איצלס ביכל?
— יא.

— וואס ווע האט מיר געבראכט איצלס ביכל און נישט
דיאן ביכל?

ארעלע נארעלע האט געלאכט:

— מײַן ביכל האט געהאט שלעכט נאטעם און איצלס —
גוטע, האב איז זיך געבעטן...

דער טאטע מײַט דער מאמען האבן זיך איבערגעקוט.

— ווי געפערט דיר א מייסע, הא?

— דער עמעסער כאָכען...

ארעלע נארעלע האט געמיינט, או דער טאטע ווועט זיך פרײַיען
מייט זיין בית און געווען זיכער, או ער ווועט אים באָלד לויַַפְּן קויפִּן
דעַם צונגעזאגטן עראָפְּלאָן, אַבעַּר וווען ער האט געווען, או זיין טאטע
אייז גאר ביין, האט ער אים אַנְגַּעֲקֹקֶת פָּאַרְכִּידְעַשְׁת.

— טאטע! — האט ער געזאגט — דו האט געוואָלט איז זאל
DIR ברענגן א ביכל מײַט גוטע נאטעם, הא?

— יא.

— נו, האב איז DIR געבראכט. פָּאַרְכִּידְעַשְׁת זוע ביסטו בייז?

— דאס ביבל אייז דאך אבער נישט דיינס!
 ארעעלע נארעלע וואונדערט זיך. ארעעלע נארעלע פארשטייט
 נישט:

— אבער ער האט דאך עם מיר געגעבן, אייז דאך עם מיינס...
 זאגט ער — און רוייסט דעם טאטן בא דער פאלע או ער זאל
 אים קויפן דעם צונעוזאגטן ער אפלאן.

זָנוֹן אַזְנוֹן פָּרִיִּד

דָעֵר פָּאֶרְשָׁלָאָפָעָנָעָר הַעֲלָפָאָנָט

סִימָעָלָע קָומָט אַיִן זָאָלָאָגְנִישָׁן גָּרְתָּן אָוָן וּוְיל זָעָן דָּעַם
הַעֲלָפָאָנָט, טְרָעָפָט זַי אִים אָוִוְמְגָעָצְזִוְינָן אַיִן זָאָמָד אָוָן שְׁלָאָפָן.
אַיִן אָן אַנְדָעָרָע מַיְדָעָלָע, וּוְאָלָט אָוּוּקָגָעָנָגָעָנָע שְׁטִיל אָפָּדִי
שְׁפִיְיָן-פִּינְגָּעָר אָוָן נִישָׁט אָגָנָעָמָכָט קִיְין גַּעֲרוּדָעָר. אַיִן דָּאָךְ אַבָּעָר
סִימָעָלָע אַשְׁלָעָכְטָעָע, הוּוִיבָּט זַי אָן שְׁרִיעָעָן:
— סְעַנְיָאָר הַעֲלָפָאָנָט! סְעַנְיָאָר הַעֲלָפָאָנָט!
דָּרְיִיעָן זַיְר אַרְוָם לְעַבְנָן הַעֲלָפָאָנָט אַפָּאָר קְרָאַלִיקָעָם, זָאגָן זַיְר
צַו אִירָּאָר:
— שְׁשַׁשְׁשָׁ, זַעַמְתָּ דָּאָךְ, אוֹ דָעֵר הַעֲלָפָאָנָט שְׁלָאָפָט.
— עַמְמָאָכָט נִישָׁט אִוִּים — זָאגָט סִימָעָלָע, — עַר מַעַג אָוִיפָּה
שְׁטִיָּיָן, דָעֵר פָּאֶרְעָן.
— אֹוְוִי! וּוְאָס עַפְעָמָס?
— אַיְצָט אַיִן נִישָׁט דַי צִוְית צַו שְׁלָאָפָן.
— וּוְאָס זְשָׁע — פְּרָעָגָן דַי קְרָאַלִיקָעָם — דַו וּוְעַמְתָּ דָעַם הַעֲלָ
פָּאָנָט זָאגָן דִּיעָם, וּוְעַן עַר זָאָל שְׁלָאָפָן אָוָן וּוְעַן עַר זָאָל אַוְיְשָׁטְמִיוֹן?
— סִי סְעַנְיָאָרָן! — זָאגָט סִימָעָלָע — אַיִן הַאָבָב בָּאָצָאָלָט צָעָן

סענט און וועל נישט אווועקגין, ביז איך וועל זיך נישט דורכשמושעטן
מייט אים.

ווען די קראלייקעム האבן בא זיך צען סענט, גיבן זיין באלאד
סימעלען אווועק איר געלט און הייפן איר גיינ אהיים און נישט
דולן קיון קאָפּ. האבן זיין דאָך נישט, בעטן זיין זיך בא איר מיט גוטן:
— וואָם ווילסטו פון העלפאַנט, קאָרג אנדערע כוּים זיגען דאָ?

גוי זען די מאָלפֿעַם, דעם לוייב, דעם בעה.

— ניין — זאנט סימעלע — איך בין געקומען זען דעם
העלפאַנט.

סימעלע שרײַט וואָם אַמְּלַיְּלָה העבר און העבר.

— סעניאָר העלפאַנט!... סעניאָר העלפאַנט!...

— הער אוֹיפּ — מישן זיך שווין אַריין די טויבן — ער איז
נעבער מײַד, לאָז אַים שלאָפּן.

— מיד! וואָסִי ער האָט געבראַכט צו שלעפּוּ קלעצער פון
וואָאלְדָּה?

— ניין, ווער זאנט דען?

— און אוּם קומט אַנאָט, איז גלאָט נישט קיון דערעכערען
צו שלאָפּן.

— גערעכט — זאנן די טויבן — אַבער דו האָט אַים דען געַ
מאָלְדָּן פריער, אוּדו ווועטַ קומען?
— ניין.

— אוֹיבּ אַזְוֵי, וואָסְ-זֶשְׁעַ האָט צו אַים אַטְיִינְעַ?
אן אנדעָר מײַידעלע ווֹאָלְטַ באָלאָד אוֹינְגְּזַעְעַן, אוּ זַי אַיז אָומיַ
געַדְעַכְט אַזְנַן אַווועקְגַּעַנְגַּעַנְגַּעַן, אַבער סימעלע איז דאָך עַפְעַם אַ

שפָּארְנוֹאָקּ, ווֹיל זַי פָּאָר קַיְוֵן פָּאָל נִישְׁט אַפְּטְרַעַטְן אַזְנְשַׁרְיַתְן:
— הַעֲלֵפְאַנְטַן! הַעֲלֵפְאַנְטַן! שְׂטִיו אַזְוֵי, דו האָט אַנאָט, אַיהֲ,

סימעלע, בין געקומען.

דער העלפאַנט עפְנַט אוֹיפּ אַיְזַן אַזְוֵי, טוֹט אַקוֹּק אַפְּנַן מײַידעלע,
דרוּיט זַיך פּוֹיל אַיבָּעַר אָפּ דער אַנדערע זַוִּיט אַזְנַן
וּוֹידַעַר אַיְזַן.

סימעלע שרייט:

— העלפאנטן! איך דארף דיר עפעם זאגן...

דער העלפאנט שלאפט.

— איך חאכ דיר געבראכט צוקערקעם.

— גוטע צוקערקעם, זיסע — שרייט סימעלע.

דער העלפאנט עפנטן ווידער אויף און אויג, טוט א קוק און
שקרמיין און שלאפט ווידער איין.

— איזו! — זאגט סימעלע, — ווילסט נישט קיין צוקערקעם,
דארכ פען נישט.

דאס מײידעלע נעטט ארוים א צוקערקע, לוייגט אריין אין מיל,
און באלאקט זיך.

— איי, גומ! — זאגט זיך — געשמאקע צוקערקעם, א מעכיביע!
די מאלפעם, וואס געפנגען זיך נישט וויתט פון העלפאנט, זענען
א מײידעלע מיט א שקרמיין צוקערקעם, הויבן זיך און טאנצן און
שפרינגען און מאכן קאלערליי קוינץ.

— קומ, מײידעלע, צו אונדו — זאגן זיך — האסטט א געשעפט
מייטן העלפאנט, זעטט דאך, או ער איו א בעפער.

סימעלע גויט צו צו די מאלפעם און זיך דערפריען זיך מיט
אייר: מאכן קאושעלקעם, הוידען זיך, און זאגן:

— אבער אוועלכע קוינץ מאכן ווי מיר, קען ער נישט, דער
העלפאנט.

— אוואדע נישט — זאגט סימעלע — ער קען נאך פאפן...
און דאס מײידעלע האט צוגע זאגט די מאלפעם, או ווען זיך ווועט
נאכאמאל קומען אין זאצלאנישו גארטן, גויט זיך שוין אפילע נישט
צו צום העלפאנט.

— איך בין מיט אים ברויגען און גאנצן לעבן, — האט זיך
געזאנט.

דָּם קִינְד אֹנוֹ דָּעֵר זָוִינְט

א קליעין, בלאנד מיידעלע, מיט לאנגע געדרייטע לאקן, זיצט
באמ אפענעם פענצעטער פארנאכט און קוקט ארויס אפֿן נאָם. גוּיַּט
דורך א זומערדייך זוינטעלע אָונָן טוּט אַידָּר א גַּלְעַט אַיבָּעָרָן קָעֶפְּלָן.
דאָם מיידעלע אַיּוֹ אַשְׁיָּינְגָּן, אַגְּטָעָן, אַקְּלוּגָּע אָונָן גַּעֲוָאוּרִינְט
מעָן זָאָל זַי גַּלְעַטָּן אָונָן זַי וּוּאַלְטָעַט עַפְּשָׂעָר גַּרוּסָהָאָנָּא גַּעֲהָאָט פָּוּנָה
גַּלְעַט אַוְיךְ, אַיּוֹ זַי אַכְּבָּעָר שְׁטָאָרָק פָּאַרְקָלְעָרָט אָונָן פָּאַרְטָרָאָכָּט אָונָן
זַי פִּילְטָאָפְּלָעָן נִישְׁטָה, אוּ מעָן גַּלְעַט אַיר.

זַעַט עַמְּ דָּעֵר זָוִינְט, פָּאַרְדָּרִיסְטָה עַמְּ אַיִּם.

— אַירְחָאָבְּ דִּיךְ לִיבָּ, אַיךְ גַּלְעַטָּה דִּיךְ אָונָן דָּו — גַּאֲרָנִישְׁתָּה,
מַאֲבָסְטָה זַיְךְ אַפְּלָעָן גַּיְשָׁתָה וּוּסְנִידִיקָה?
אָן אַנְדָּעָר זָוִינְט, וּוּאַלְטָעַט עַפְּשָׂעָר בְּרוּגָּעָן גַּעֲוָאָרָן אָונָן אַוְועָקָה
גַּעֲגָנְגָּעָן, אַיּוֹ דָּאָךְ עַמְּ אַכְּבָּעָר גַּעֲוָעָן אַגְּטָעָר זָוִינְט, וּוּאַמְּ
הָאָטָה לִיבָּ אַקְּינְדָה, הָאָטָה עַר גַּעֲנוּמָעָן אָונָן גַּעֲגָעָן דָּאָם מיידעלָעָן נָאָךְ
אַגְּלָעָט אַיבָּעָרָן פָּאָנִים.

— כְּאַנְעָלָעָן, גַּיבָּ אַשְׁמִיכָּל — בַּעַטְתָּ עַר זַיְךְ בָּא אַירְחָאָבְּ
אַכְּבָּעָר כְּאַנְעָלָעָן אַיּוֹ שְׁטָאָרָק פָּאַרְקָלְעָרָט: אַפְּנָה הַיְמָלְגִּיָּעָן אַרוּסָה
שְׁטִיקָעָר וּוּאַלְקָהָן, אַיּוֹ אַמְּכִיעָע צָוּ קוּקוּן אָפְּ וּוּי, אַיִּין שְׁטִיקָל וּוּאַלְקָהָן
זַעַט אַיִּם, וּוּי אַשְׁיפָה אָונָן דִּי שִׁיפָה דַּכְּמָת זַיְךְ, שְׁוּוּימָט צְוִישָׁן בְּעָרְגָּה
מִיטָּ אַיּוֹ אָונָן אַטָּה, אַטָּה, שְׁטוּסָט זַיְךְ זַיְךְ אָנִין דִּי דָּאַזְּיָקָעָ שְׁטִיקָעָר
אַיּוֹ אָונָן כְּאַנְעָלָעָן אַיּוֹ טָאָקָעָ פָּאַרְיָנְטָעָרָעָטָרָט צָוּ זַעַן, וּוּאַמְּ דָּאָ זַעַט
זַיְנָה: זַעַט דִּי שִׁיפָה דַּוְרְכְּבָרְעָכָן דִּי שְׁטִיקָעָר אַיּוֹ אָונָן אַרוּסָה בְּעַשְׁאָלָעָם,
אַדְעָר זַי זַעַט צְעַשְׁמָעַטָּרָט וּוּעָרָן?..

אַיּוֹ אָן אַנְדָּעָר זָוִינְט, זַעַט דָּאָם קִינְד אַיּוֹ פָּאַרְקָלְעָרָט, נָעָם
אָונָן טָרָעָט אָפְּ אַגְּוִילָעָן, אַיּוֹ נִיּוֹן, וּוּילָעָר נָאָר אַזְּ זַיְךְ זָאָל
אַיבָּעָרָלָאָן דִּי שִׁיפָה מִיטָּן אַיּוּדִיאָם אָונָן זַיְךְ שְׁפִּילָן מִיטָּ אַיִּם.

— באָנְעַלְעַן — טוֹט דֵּעֶר ווִינְט אָכְרָום — קוֹק זִיךְ אָסָּס אֲפָּרִים...
 דֵּעֶר ווִינְט ווּעָרֶת שְׁוִין אַכְיָם אָמְגַעְדוֹלְדִיק אָוֹן טוֹט אַבְּלָאָז
 דַּעַם מַיְדָעַלְעַן אַיְן פֿאָנִים אַרְיָין.
 באָנְעַלְעַן אַכְבָּהָה, הַעֲרַת נִשְׁתָּמָת. פָּאָר אַיר אַיְן אַיְצָט דֵּעֶר הַיְמָל
 אַגְּנַצְעַר בָּרוֹק מִיטָּמְיָסְלָעַךְ. אַט אַיְן שְׁוִין נִשְׁתָּמָת קִיּוֹן שִׂיפָּה,
 אַיְזָוִיאָם. נַאֲר אַפְּעַלְדָּמִיט שְׁטִיקָעָר ווּאֲטָע אָוֹן עַמְּצָעָר גִּיּוֹת
 דָּאָרָט אָסָּס אָוֹן בְּלָאָזֶט צָעָנוֹפָה דַּי שְׁטִיקָעָר ווּאֲטָע, טַשְׁעַפְעַט זִיךְ צָו
 אַיְגָעַ צָו דַּי אַנְדָּרָעַ אָוֹן מַאְכָט פָּוֹן זִיךְ אַגְּנַצְעַר ווּאֲטָע-בָּעָרֶבֶג.
 — אַיְיָ, ווּאַלְטָן גּוֹטָן גּוֹעוֹעָן — טְרָאָכָט זִיךְ צָו גַּעֲבָן אַ
 ווּאָרָף אַרְיָין אַיְן אַט דֵּעֶר בָּאָרָגָן ווּאֲטָע אָוֹן זִיךְ אַקְלָעָר טָוָן אַיְן
 אַיְסָם ווּי אַיְן אַגְּרוּסָם בְּעַט מִיטָּמְיָסְלָעַנְתָּן.
 צָי דֵּעֶר ווִינְט הַאֲטָט גּוֹעוֹאָסְט, ווֹאָסָם באָנְעַלְעַן זַעַט אָוֹן טְרָאָכָט,
 ווּוִיסָּמָא אַיְךְ נִשְׁתָּמָת, אַיְיךְ הַאֲבָט אַיְסָם נִשְׁתָּמָת גַּעֲפָרָעָנָט אָוֹן עַר הַאֲטָט מִיר
 נִשְׁתָּמָת גּוֹעָגָט, אַיְיךְ ווּוִיסָּמָא נַאֲר, אַז עַר הַאֲטָט גּוֹעָנוֹמָעָן אָוֹן גַּעֲנַעֲבָן
 באָנְעַלְעַן אַזָּא בְּלָאָזֶט אַיְבָּעָרָן קָעָפֶל, אַז עַר הַאֲטָט אַיְרָעָרָפָן דַּי
 הַאֲרָט אָוֹן דַּי שִׁינְעַן גַּעֲלָאָקְטָעָן צָעָפְלָעָר זִינְעַן אַיְרָעָרָפָן אַיְן
 דַּי אַוְגָן אָוֹן אַיְרָעָרָטָלְטָן דַּעַם הַיְמָל מִיטָּמְיָסְלָעַנְתָּן
 באָנְעַלְעַן אַיְזָן בְּיוֹן גּוֹעוֹאָרָן אָוֹן האָמְטִיק אַז ווּאָרָף גַּעַטְוָן דָּאָס
 קָעָפֶל, פָּאָרְשָׁאָרָט דַּי אַרְאָפְגָּעָפָלְעָנָעָן הַאֲרָט אָוֹן ווּיְדָעָר גַּעֲקָקָט אַיְן
 הַיְמָל אַרְיָין.
 אַיְצָט, אַיְן שְׁוִין דֵּעֶר הַיְמָל נִשְׁתָּמָת גּוֹעוֹעָן קִיּוֹן בָּוֹר, נַאֲר אַ
 לִיוֹוֹגָט, אָוֹן אַיְרָעָט זִיךְ גַּעַדְוָתָה, אַז זִיךְמַעַן נַאֲר אַיְן אַקְנָא
 אָוֹן זַעַט דּוֹרְכָמָאָרְשָׁרָן פָּאָר אַיְרָעָטָר מִיטָּמְיָסְלָעַנְתָּן
 ווּאוֹ דַּי קִינְדָּעָר גּוֹיָעָן, ווּוִיסָּמָא זִיךְ נַאֲר נִשְׁתָּמָת, עַפְשָׁעָר, גּוֹיָעָן זִיךְ
 עַרְגָּעָן שְׁפָאָצִירָן אַיְן אַפְּרָק אָוֹן עַפְשָׁעָר גּוֹיָעָן זִיךְ נַאֲר אַיְן
 שְׁוּלָעָר אַרְיָין?
 באָנְעַלְעַן דּוּרְמָאָנָט זִיךְ בָּאָלְד אַיְן אַיְרָעָטָר אָוֹן אַיְרָעָטָר זִיךְ
 אָז דָּאָס נִיּוֹת זִיךְ טָאָקָע צְוֹזָעָמָעָן מִיטָּמְיָסְלָעַנְתָּן קִינְדָּעָר, אַכְבָּעָר דֵּעֶר
 ווִינְט, דֵּעֶר שְׁטִיפָּעָר, ווּיל נִשְׁתָּמָת אַפְּטָרָעָטָן אָז עַר נִעְמָת אָוֹן גִּיטָּה

איך אוז בלאו אין די אוינגן, או זי מזוז זיין גלייך צומאכן און אוועך
דרײַען דעם קאָפּ.

— **בְּאַנְעָלָעִ!** — שרייט דער ווינט — זיין נישט אוזו שלעכט,
טו אָ קֹק אָפּ מֵיר ...

— אהאָ! — זאגט **בְּאַנְעָלָעִ** — דאס בייזט ...
— יֈאָ, אַיךְ — זאגט דער ווינט און טוט איך שטײַפֿעריש אָ

צְעוֹוָרֶףּ דַּיְהָרָא אַיכְבָּרָעָן פָּאנְטָן.
דאס מִידָּעָלָעִ וּוּעָרְטָן בֵּין.

— **לֹאָןְ מִיךְ צְרוּוֹ!**

זי טוט אָ קֹק אָפּן חִימֶל אָן זעט שׂוֹן נישט קִין שִׁיפּוֹן מִיט
קִין אַיּוֹבָרָג, זעט שׂוֹן נישט קִין וּוְאַטְעָ, קִין שָׁוֹלְקִינְדָּעָרָ מִיט
וּוְיִסְעָ כָּאַלְאַטְלָעָה, נָאָר גְּרוֹיִסָּע שְׁוֹוָרָצָעָ שִׁיפּוֹן, וּוְאָסָשׂ שְׁוֹוִימָעָן אַרְוָם
צְוֹוִישָׂן וּוְאַלְפִּישָׂ אָן יַאֲסָבָרָעָן, די וּוְאַלְפִּישָׂ רָקוֹן זיךְ לְאַנְגָּזָם צוּ די
שִׁיפּוֹן אָן אָט קְרִיכָן זיין אַרְוָוָה אָפּ די אַנדְעָרָעָן.

— **בְּאַנְעָלָעִ!** — זאגט דער ווינט.
בְּאַנְעָלָעִ קוֹקֶט זיךְ נישט אָן דער ווינט וּוּעָרְטָן שֵׁין בעעמעם
בֵּין אָן כָּאָפּטָן אַהוּפָן זאמָד אָן טוט **בְּאַנְעָלָעִן** אָיגָן אַרְיָין גְּלִיךְ
אין די אוינגן.

אוּוָאָדָע, אָיָן דאס שׂוֹן צְוֹפִילָן אָן דאס מִידָּעָלָעִ וּוּעָרְטָן שׂוֹן
גּוֹטָן אַין קָאֻם.

— הָאָסְטָהָ דָּאָךְ מִיךְ גַּעֲקָעַנְתָּ בְּלִינְדָּ מַאֲכָן — זאגט זַי.

— חָאָבָ אַיךְ.

אוֹן עַד נְעַמְתָּ וּוּידָעָר אָן טוט איך אָ בְּלָאָו אַין פָּאנְטָן אַרְיָין
אַהוּפָן שְׁטוּוֹבָ.

אוּוּעַקְשְׁטָעָלִין קְרִינְגָן זיךְ מִיט אַיָּם, אָיָן נִישְׁטָ קְעָדָאי, נְעַמְתָּ
בְּאַנְעָלָעִן גִּוַּיְתָן אַרְיָין אַין שְׁטוֹבָ.

פָּאוֹרְדִּימְטָ עַס שׂוֹן דָּעַם וּוּינְטָ גָּאָר אָפּ אָן עַמְעָם.
— אַיךְ חָאָבָ דִּיר לִיבָּ, קָוָם פָּוָן אַוְיסְרִיְסְעָנִישָׂ שְׁפִילָן זיךְ מִיט
דיַר אָן דוֹ גָּאָר, אַנְטָלוּיְפָסְטָ פָּוָן מֵיר, חָאָ?

דָּעַר וּוּינְטָ טָוטָ פָּוָן קָאֻם אֹזָא בְּלָאָו, אוֹ עַד יָאָגָט אַרְאָפּ פָּוָן

טיש א בלאט, ווארפט אום א בלומענטאָפ און גיטט אום דאס
ווארפר אָפּן טיש. אַנְגָּלָע טוט אַקּוֹס אָפּן גָּסְט אָון זָגְּנָט:
— פָּעַן סְעַנְיָאָר ווִינְט, עַמ אַיְזָ נִישְׁטָ שִׁין פָּוֹן דֵּיר.
— אָון פָּוֹן דֵּיר אַיְזָ יָאָשִׁין? — פְּרַעֲנָט דָּעָר ווִינְט.
— שִׁין.

דָּעָר ווִינְט אַיְזָ שִׁין אַוְפְּגָּעָרָעָגָט אָון עַר טוֹט אַטְרָאָסְקָע צָו
דָּעַם לְאָדָן מִיטָּן פְּעַנְצָטָעָר אָון האָקְט שִׁיר אָוִים אַשְׁוֵיב.
זַעַט דָּאָס מִידָּלָע, אָז דָּעָר ווִינְט אַיְזָ גַּעַוּזָרָן ווִילָד, גַּעַטְמָט זַי
אָון פְּרָאָמָאָכָט דָּאָס פְּעַנְצָטָעָר מִיטָּן לְאָדָן אָון זַעַט זַיךְ אַוְעָק באָס
טִיש עַפְּעָם לַיְעַנְעָן.

אָן אַנְדָּעָר ווִינְט, נַעַם זַאְפָּג אַגְּטָע נַאְכָט אָון גַּיְזָ אַוְעָק, נַיְזָ,
גַּעַטְמָט עַר אָון שַׁטְּעָלָט זַיךְ אַוְעָק רִימָן דָּעַם לְאָדָן מִיטָּן פְּעַנְצָטָעָר
אָון קְלָאָפָּט אָון טְרָאָסְקָעָט אַיְזָ דָאָר, בְּרָאָגָעָט אַיְזָ דַּי שְׁוִיכָן אַזְוֵי,
אוּר ווּאָרָפֶט אָן אָפּ כְּאַנְגָּלָעָן אַשְׁרָעָק.

כְּאַנְגָּלָעָהָט אִים זַוְּפָּל מָאָל גַּעַוּזָרָנְט:
— גַּעַדְעַנְק, כְּעַל מִיטָּן דֵּיר בְּרוּגָנוּ ווּעָרָן אָפּ אַגְּנָעָן לְעָבָן.
אַכְּבָעָר, עַר הָאָט ווָסָם אַמְּאָל גַּעַבְרָוָט שְׁטָאָרָקָעָר —
זַשְׂוָאַי...

אַגְּנָצָע נַאְכָט הָאָט דָּעָר ווִינְט אַפְּגָּעָבָן קָאנְצָעָרט אַיְזָ דְּרוּוִים,
גַּעַשְׁפִּילָט אָפּ דַּי עַלְקָטְרִישָׁע דְּרָאָטָן, גַּעַטְאָנָצָט אָפּן דָאָר, גַּעַפְּוִיקָט
אַיְזָ דַי שְׁוִיכָן, גַּעַרְיָמָן דַי טִיר, דַי לְאָדָן, אַכְּבָעָר אַפְּיָג הָאָט עַד
אַוְפְּגָּעָרָט, כְּאַנְגָּלָעָהָט זַיךְ אַוְעָקָגָלִינְט אַיְזָ בַּעַט אָון אַפְּגָּעָ
שְׁלָאָפָּן גַּעַשְׁמָאָק דַי נַאְכָט אָון ווּעָן זַי אַיְזָ אָפּ מְאָרָגָן אַוְפְּגָּעָשָׁאָגָעָן,
הָאָט זַי זַיךְ דָעָרָוָאָסָט, אָז דָעָר ווִינְט אַיְזָ דַי נַאְכָט מַעַשְׁגָּעָנְגָעָ גַּעַוּזָרָן
אָון אַוְמָגָּעָוָאָרָפָּן בְּיוּמָעָר, מַלְפָּעָם, אַרְאָפְּגָּעָרִים; דַעֲכָר אָון קוּיְמָעָנָם
אָון זַי אַיְזָ גַּעַוּזָרָן גָּוט בִּיאָ.

— וּוּרְ זַאְל זַיךְ עַס רִיכְטָן אָפּ אִים, דַוְכָּט זַיךְ גַּעַוּעָן אָזָא
שְׁטִילָעָר, אָזָא גַּוְטָעָר...
אָון זַי אַיְזָ גַּעַוּעָן גַּרְיִיט בְּרוּגָנוּ צָו זַיְן מִיטָּן ווִינְט אַגְּנָצָן

לעבן, אבער ער איז באולד צונגעקומען, איר גענגלעט איבערן קאָפּ,
איבערן פָּגְנִים און אוֹד געבעטען:

— זוי בָּאוּוּה, בַּעַל שׂוֹן מַעַר נִישְׁת.

און כָּאנֻלָּע הַאֲט וֵיך מִיט אִים אִיבָּרְגָּעְבָּעָטָן.

— מַיְילָע — הַאֲט כָּאנֻלָּע גַּזְזָאנֶט — דָּאמֶס מַאל שַׁעַנְק אַיְזָה.

דָּוָר, אַבָּעָר נָאָכָּמָאָל, זָאָלְסָטוּ נִישְׁת זַיְן קַיְן לְאָבוֹו.

דָּעַם טָאַטְנָס בְּרִיוֹזּוּעַלְעַ

ברִיְינְדָּעַלְעַ אַיְזָנוֹגָוָרָן אֶ בְּרִיוֹוֹטְרָעְגָּרָה. זַי הַאֲט אַגְּנָעָטָן דָּעַם
בְּרוֹדְעָרָם הַיְתָל גַּעַנְגָּמָעָן אָפּוֹן אָקְסָל זַיְן שָׁוֹלְדָּרָאַנְיָעָן אַיְזָה
פָּאָרָנָט, פָּאָר דָּעַר טִיר אַיְזָה אַגְּנָעָקָלָאָפּּט.

— וּוֹעֵר אַיְזָה? — הַאֲט דַּי מַאְמָע גַּעַרְפָּעָגָט.

— סְאיַי אַיְזָה, דָּעַר בְּרִיוֹוֹטְרָעְגָּרָה.

— וּוֹאָס וּוַיְלָט אַיְזָה?

— כַּיְחָאָב אַיְזָה גַּעַבְרָאַכְט אֶ בְּרִיוֹוּעַלְעַ.

— פָּוָן וּוּמְעָן?

— פָּוָן אַיְיָעָר מַיְידָעָלָע בְּרִיְינְדָּעַלְעַ.

— וּוֹאָס שְׁרִוְיבָּט זַי?

— לִיְעַנְת אַבָּעָר וּוּעַט אַיְזָה וּוּסָן.

די מַאְמָע עֲפָנָת דַּי טִיר אַיְזָה בְּרִיְינְדָּעַלְעַ דָּעַרְלָאַנְגָּט אַיְזָה
שְׁטִיקָל פָּאָפִיר.

— דָּאמֶס אַיְזָה דָּאמֶס בְּרִיוּוּעַלְעַ?

— יָאָ.

— עַם אַיְזָה דָּאָר גַּאֲרְנִישְׁטָט אַגְּנָעָשְׁרִיבָּן?

— נויט, סעניארא — זאנט ברײינדעלע — אויר קענט נישט לויינגען. ניט מיר דאם בריוועלע וועל איך אונן, וואם דא שטיט.

— גוט — זאנט די מאמע — לאמיר טאקע הערן, וואם מיין מײַדעלע שרייבט מיר.

ברײינדעלע געט אין האנט דאם פאפריל און זאנט:
— חערט, סעניארא, איעער מײַדעלע שרייבט איך אונז...
לייבע מאמע...

— נישט מער?

— איך האב דיך זיינט ליב... און — שווין.

— דאם איז דער גאנצער ברייז?

— יא.

די מאמע געט דאם פאפריל און טראנט עס צו דעם טאמן.
— זע נזר — זאנט זי — איך האב דערהאלטן א בריוועלע פון ברײינדעלען.

— וואם שרייבט זי?

— זי שרייבט, איז זי האט מיך זיינט ליב.

— אונז — זאנט דער טאטע — איך בין שווין ברוינגען מיט איר.

— פאַרוּאָז?

— דיר שרייבט זי בריוועלע און מיר נישט.

ברײינדעלע חערט וואם דער טאטע זאנט און לוייפט וווײַדעַָר
ארוים פאר דער טיר און קלעפֿט אָן.

— ווער איז? — פֿרײַגט דער טאטע.

— ס'אי זיך, דער בריווֹטְרָעְגָּר.

— וואם איז?

— כ'האָב געבראָכֶת אָ בריוועלע.

— פֿאָר וועמָען?

— פֿאָר בְּרײַנְדָעְלָעְם טאטע.

דער טאטע הויכט זיך אויף און נויט צו דער טיר און

ברויינדעלע דערלאנגט אים א שטיקל פאפיר, וואם דער טאטע
דרויט פון אלע זויטן.

— דאס איז דאס בריוועלע?

— יא.

— עס איז דאך א לויידיק שטיקל פאפיר?

— גויט, סעניאר — זאגט ברויינדעלע — איר קענט נישט
לייענען. גיט מיר דאס בריוועלע וועל איך איז זאגן וואם דארט
שטייט.

— אדעראבע, לאמיר הערן.

ברויינדעלע נעמת דאס בריוועלע און הויבט אן לייענען:

— ליבער טאטע...

— ווייטער?

— כ'חאָב דייך זוייער ליב...

— נו?...

— און — שוין.

— דאס איז דער גאנצער בריוויז?

— יא.

דער טאטע נעמת דאס פאפריל און וויזט עס דער מאמען.

— שטיי נישט אין גראיסן — זאגט ער — איך האָב שוין
אויך א בריוועלע.

אין א פאָר מינוט אַרום טוֹת ברויינדעלע אויס דאס הייטל, נעמת
אראָפֶּ דעם שול-ראנייען פון אקסל און גיט צו צו דער מאמען
מייט א טיינען:

— מאמא — זאגט זי — האָט דערחהָלְטָן א בריוועלע פון
דיין מיידעלע?

— יא.

— פאָרוֹוָאָט זשע ענטפערסטו נישט?

— ס'אייז דען אָן עמעם בריוועלע?

— יא.

— נו, גוט. איך וועל שוין ענטפערן.

- די מאמע נעמט אַליידיק שטיקל פֿאָפִיר אָון דערלאָנגט אוּר.
 — דאַ האָסְטוֹ דעם ענטפֿער.
- עַם אַיז דאָך גֶּארְנִישֶׁת אַנְגֶּעָשְׁרִיבֶּן?
 — גַּיִי שְׂוִין גַּיִ — זָאנְטַה דַּי מַאֲמַע — דַּו קַעַנְסַט נִישְׁתַּה לַיְעַנְעַן.
- גב מיר דאס בריוועלע וועל איך דיר אַיבְּעָרְלִיְעָנָן.
 ברײַינְדְּעַלְעַ דערלאָנגט אוּר דאס פֿאָפִירְעַלְעַ אָון דַּי מַאֲמַע לַיְעַנְט.
- מַיְוֵן לִיב טַעַכְטָעָרֶל, אַיך הַאָב דִּיךְ פֿיַיְנְטַ...
- אַיך ווֹיל נִישְׁתַּה, — זָאנְטַה ברײַינְדְּעַלְעַ — לַיְעַן אָפְּ אָן עַמְעַם.
 — עַם שְׁטִיְיט אָזוֹו אַנְגֶּעָשְׁרִיבֶּן.
 — נִיְּין, עַם שְׁטִיְיט נִישְׁתַּה אָזוֹו.
- נָו, גּוֹט, מַיְוֵן לִיב טַעַכְטָעָרֶל, אַיך הַאָב דִּיךְ לִיב.
 — אַסְפָּאָךְ לִיב?
 — אַסְפָּאָךְ לִיב.
- עַרְשֶׁת דָּאָרָף דַּעַר טַאְמַע עַנְטְּפָעָרָן — זָאנְטַה ברײַינְדְּעַלְעַ.
 — ווֹאָס זָאָל אַיך דִּיר עַנְטְּפָעָרָן? — פֿרְעָנְטַה דַּעַר טַאְמַע.
 — דַּו ווֹיְסְטַה אַלְיַין.
- דעַר טַאְמַע נעמט אַבלְיְפֿעַדְעַר אָון שְׁרִיבַט עַפְעַם אָן אָפְּ אָ
 שְׁטִיקֶל פֿאָפִיר אָון זָאנְטַה:
 — גּוֹט, דאַ האָסְטוֹ אָן עַמְעַם בריוועלע.
 — לַיְעַן מיר אַיבְּעָר — זָאנְטַה ברײַינְדְּעַלְעַ.
- נִיְּין, — זָאנְטַה דַּעַר טַאְמַע — דאס בריוועלע באַהְאַלְט אָון
 ווּעַן דַּו ווּעַסְטַה גַּיִין אַיִן שָׁוֹל אַריִין אָון וַיַּך אַוְיְמְלָעְרָנָן לַיְעַנְעַן.
 ווּעַסְטוֹ מיר זָאנָן, ווֹאָס דָּאָרָט שְׁטִיְיט אָון אַיך וועל דִּיר דֻּרְפָּאָר
 קוֹיפָּן עַפְעַם אַשְׁיַּנְעַן זָאָךְ.
- ברײַינְדְּעַלְעַ חָאָט דאס בריוועלע באַהְאַלְטַן אָון אלָעַ טַאְג, ווּעַן
 זַי שְׁטִיְיט אַוְיַּפְּטַה פֿרְעָנְטַה זַי:
 — מַאֲמַע, אַיך בֵּין שְׂוִין גְּרוּסָה?

כָּאָנָּעָלָעַ חָאָט זִיְד אַוְיְמָגָנָלָעָרֶנֶט יוֹדִישׁ

וואָען כָּאָנָּעָלָעַ קָוָמָת אֲחֵיָּים פָּוּן שָׁוֹלָעַ, זַעַט זַי אָפָּן מִישׁ לִיגַּן
 אַ בְּרִיוֹו אָזָן פְּרָעָגָטָן:
 — פָּוּן וּוּעָמָעָן אִיז דָּעָר בְּרִיוֹו?
 — פָּוּן זַיְדָן — זַאנְגָּט אַיר דִּי מַאְמָעַ.
 — וּוּאָסֶם שְׂרִיבָטֶט עָרָ?
 — לְיִעַן אַיבָּעָר, וּוּעָסָטוֹ וּוּיסָן.
 כָּאָנָּעָלָעַ, וּוּאָסֶם לְיִיעַנְטָ שְׂוִין אַבִּימָלֶל, גַּעַמֶּט דָּעָם בְּרִיוֹו אֵין הָאנָט
 אַרְדִּין אָזָן לְיִינְטָ אִים בָּאַלְדֶּ צְרוּקָ אָוּעָק.
 — סְ'אַיז גַּעַשְׁרִיבָן יוֹדִישׁ.
 — אִיז וּוּאָסֶם?
 — יְדִישׁ קָעָן אַיר נִישְׁטָן.
 — שָׁאָ! — זַאנְגָּט דִּי מַאְמָעַ — שְׂרִיָּ נִישְׁטָ אַזְוִי הוֹיָה, מַעַנְטָשָׁן
 וּוּלְזָן הָעָרָן, אוֹ אַ יְדִישׁ מַיְדָעָלָעַ קָעָן נִישְׁטָ קִיּוֹן יוֹדִישׁ, וּוּלְזָן
 זַיְדָן.
 — אַיְךְ לְאָךְ שְׂוִין — זַאנְגָּט דָּעָר טָאטָעַ — אַ יְדִישׁ מַיְדָעָלָעַ
 קָעָן נִישְׁטָ אַיבָּעָרְלִיְּעָנָן קִיּוֹן יוֹדִישׁ בְּרִיוֹוֹלָן!
 — וּוּאָסֶם בֵּין אַיר שְׁוֹלְדִיק — זַאנְגָּט כָּאָנָּעָלָעַ — אוֹ אַיְן דָּעָר
 שְׁוֹלָעַ לְעָרָנְטָמָעַ נִישְׁטָ קִיּוֹן יוֹדִישׁ?
 — אַיְן דָּעָר שְׁוֹלָעַ לְעָרָנְטָמָעַ נִישְׁטָ שְׁפִילָן אֵין קִיּוֹן פָּעָלָטָעַ
 אָזָן פָּונְדָעָטָוּעָן קָעָנְסָטוֹ — זַאנְגָּט דִּי מַאְמָעַ.
 — אָזָן שְׁפְּרִינְגָּעָן, שְׁטִיפָּן, קְרִיכָּן אָפָּ דִּי וּוּעַנְטָ לְעָרָנְטָמָעַ
 אָוִיךְ נִשְׁטָמָע אֵין שְׁוֹלָעַ אָזָן דָּאָךְ קָעָנְסָטוֹ — זַאנְגָּט דָּעָר טָאטָעַ.
 כָּאָנָּעָלָעַ מָוט אָוִים דָּאָסֶם וּוּוִיסָעַ בָּאַלְאָטָלֶל, לְיִינְטָ אָוּעָק דִּי בִּיכָּעָר
 מִיטָּ דִּי חָעָפָטָן אָזָן בָּעַט מָעַן זָאָל אַיר זַאנָּן, וּוּאָסֶם דָּעָר זַיְדָעַ שְׂרִיבָטֶט.
 — עָרַ שְׂרִיבָטֶט, אָזָעַ רָעַ וּוְיָלְדִיךְ זָעַן — זַאנְגָּט דִּי מַאְמָעַ.

— מאקע? — זאגט כאנעלע. — זאל ער קומען צופאָן.
 — ער ווועט קומען און דיר ברענגען אסמאָך שפֿילעבלעָר.
 — אָוו! — דערפּרייט זיך כאנעלע און הויבט אָן טאנצֶן.
 — אַבעָר, ער בעט, או דו זאלטט אִים פְּרִיעָר שְׂרִיבָן אַברְיוֹל,
 או דו ווילטט, או ער זאל קומען.
 באנעלע לייפט צו צו אַירע שולַהעפְּטָן, נעמֶט אַ פְּעָדָעָר אָן
 וויל שְׂרִיבָן, אַבעָר די מַאמָּע לְאַכְּטָה.
 — ווֹ אָווֹ ווּעָסְטוֹ אִים שְׂרִיבָן, שְׁפָאנִישׁ?
 — יָא.
 — דָּעָר זַיִדָּע קָעֵן נִשְׁתַּת לְיֻנְּגָן קִין שְׁפָאנִישׁ.
 — כאנעלע בליבט זיכן טרוּיעָרִיק.
 — ווֹאָם זְשַׁע טָמֵט מַעַן?
 — לְעָזָן זיך אִים יְדִישׁ — זאגט די מַאמָּע.
 — עַם דָּאָרָפּ נִשְׁתַּת דְּוִיעָרָן לְאָגָן, אַין פִּיר ווּאַכְּן קָעָנסְטוֹ שְׂרִיבָן
 דָּעַם זַיְדָן אַברְיוּעלָע אַין יְדִישׁ.
 — עַם אִיז דָּאָרָק נִשְׁתַּת קִין יְדִישׁ שָׁולָע אַין דָּעָר גַּעֲנָגָט.
 — די מַאמָּע ווּעָט דִּיר לְעָרְגָּעָן.
 — אָוִיב זַי ווּעָט מִיר באַצָּאָלָן — זאגט די מַאמָּע מִיטָּן אַ
 שְׁמִיבּוּלָע.
 — אַיך הָאָב נִשְׁתַּת קִין גַּעַלְטָה. — זאגט באנעלע.
 — ווּעָסְטוֹ אִיר באַצָּאָלָן מִיטָּן קָוְשָׁן. פָּאָר יְעָדָעָר לְעַקְצִיעָ
 צָעֵן קָוְשָׁן.
 — עַם אִיז צו בִּילִיק.
 — אִיז צְוֹאָנְצִיךְ קָוְשָׁן — זאגט באנעלע.
 — ווּינִיק.
 — הַונְּדָעָתְּ קָוְשָׁן!
 — דָּאָם אִיז שְׁוִין אַגְּנִין שְׁיַוְנָעָר פְּרִיאָו — זאגט דָּעָר טָאטָע —
 ווּעַן אַיך הָאָב צִוְּתָה, מַאֲך אַיך עַם פָּאָר ווּינִיקָּעָר.
 די מַאמָּע אִיז אַיְנְגַּעַנְגַּעַן אָן אָפּ מַאֲרָגָן, הָאָטָזִי גַּעֲקוּיפָּט
 אַ יְדִישׁ בִּיכְל אָן גַּעַנוּמָעָן באנעלען לְעָרְגָּעָן לְיֻנְּגָן.

- דו זעטט, דאס איז אווי ווי א שפאנישער "א".
 — אווי ווי א גרויסער, צי א קלינגער?
 — ווי א גרויסער און ווי א קלינגער.
 — אווי זאגט באנעלע — נישט א קיין גרויסער "א" און
 קיין קלינגער?
 — עס זיינען אמאל געווען צוויי: א גרויסער און א קלינגער,
 — זאגט די מאמע — האבן זוי זיך שטענדייך געהארגנט און גע-
 שלאגן, האט מען איינעם פון זוי געגעבן דעם וועג.
 — וועלכן, דעם גרויסן, צי דעם קלינעט?
 — דעם גרויסן, פארשטייט זיך, וויל א גרויסער דארפ זיין
 אביסל קלינגער און נישט שלאגן זיך.
 — גערעבט — זאגט באנעלע.
 — און דאס איז אווי ווי א שפאנישער "בע", קווק זיך גוט איין.
 — בע, בע, בע — כאווערט זיך איין באנעלע.
 דער טאטע קומט און און הערט באנעלען שרייען: "בע, בע, בע".
 זאגט ער:
 — וואם רײַצְטַטו זיך אווי מיט דער מאמען?
 — זיך רײַץ זיך נישט — זאגט באנעלע.
 — וואם זשע שריַַסְטַטו צו איר בע, בע, בע?
 די מאמע לאכט.
 — ער וויסט נישט, איז דו לערנטס זיך אווי.
 או די מאמע האט פארענדיקט די ערשטע לעקצייע, האט איר
 באנעלע באָלֶד אַרְוָמְגָעָנוּמָעָן אָן גַּזְאָגְטָן:
 — אַיצְטָן, ווּל אַיך דֵּיר באָצָּאָלָן.
 און זי האט איר אַנְגָּעָהָוִיכָן צַיְלָן קוֹשָׁן:
 — אַיְינָס, צוּוִי... צָעָן...
 — באנעלע — זאגט דער טאטע — דערצ'יוֹל נישט קיינעם,
 איז דו באָצָּאָלָסְטָן מיט קוֹשָׁן, ווּל איז דער באָלָעָבָּאָס מַיְינָעָר ווּעָט
 גַּעֲוָוָאָיָר ווּרְעָן, ווּעָט ער מִיר אַוְיפָּהָעָרָן גַּעֲבָּן גַּעֲלָת פָּאָר דָּעָר אַרְבָּעָט
 אָן מִיר אַיך ווּלְעָן צַאָלָן מיט קוֹשָׁן...

כאנעלע לאכט.

— איך וועל באצלאַן דער מאמען מיט נאָך עפֿעַס אוּיך.
— אַ שטויינער מיט ווֹאָס? — פרענט אַיר דער טאטַע.
— זי לערנט מיך יידיַש, וועל איך אַיר לערנען שפַָאנִישׁ.
— דָּאס אַיז אָן אַיְינְפָּאל — זָאנְגַּט די מאַמע.
— גוּט, וועלן מיר טאַקע זעַן, וועָר עַם אַיז אַבעְמֶרֶע שילעָרָן,
דו צַי די מאַמע.

— וועלן מיר טאַקע זעַן — זָאנְגַּט כאַנְעַלְעַ.
— ווֹוִיסְט אַיר גָּאָר ווֹאָס, פָּאָרוּעַט זַיְד וועָר עַם ווֹעַט זַיְד
פריער אַוִּיסְלָעָרְנָעַן לְיִיעַנְעַן אָן שְׂרֵיבָן, דַּעַר קְרִינְגַּט באָ מִיר אַ
מאַטְאָנָעַ.
— אַיך וועל זַיְד אַוִּיסְלָעָרְנָעַן פָּרִיעַר יְדִיַּש — שְׂרֵיטַה כאַנְעַלְעַ.
— נִין! — אַיך וועל זַיְד פָּרִיעַר אַוִּיסְלָעָרְנָעַן שְׂפַָאנִישׁ — זָאנְגַּט
די מאַמע.

— וועלן מיר זעַן.
— וועלן מיר טאַקע זעַן.
פָּוּן דַּעֲמָלְסְט אָן אַיז שְׂוִין אַוּעַק צְוּוֵי כָּאָדָאַשִּׁים אָן כאַנְעַלְעַ
ליַיְעַנְט שְׂוִין יְדִיַּש אָן אַיר מאַמע לְיִיעַנְט שְׂוִין שְׂפַָאנִישׁ, אַבָּעַר דַּעַם
גַּעֲוֹעַט הָאַט גַּעֲוֹאָנוּן כאַנְעַלְעַ אָן דַּעַר טַאַטַּע הָאַט אַיר גַּעֲקוּיפַּט
אַיְדִּיש בִּיכְל מִיט מִימָעַלְעַךְ אלָם מאַטְאָנָעַ.

פְּרִילִינְג אַיז לְאַנְד

אַיז ווַינְטָעָרְלָאַנד, אַיז אַיְינְמָאַל גַּעֲוֹעַן אַ גְּרוּםְעַר שְׁטוּרָם,
הָאַט דַּעַר ווַינְטָפָּאָרְטָאַגְּן אַהֲיָן אַ צִּיטְוָנָה, פָּוּן ווּלְכָעָר מִעַן הָאַט
זַיְד דַּעֲרוֹוָאָסְטָה, אַז ווַיִּתְ, ווַיִּתְ אָן נאָך ווַיִּטְעָר, אַיז פָּאָרָאַן אַ
זּוּמְעָרְלָאַנד, ווֹאוּ עַם אַיז זְיִינְר ווֹאָרָעָם.

האט מען געקלערט און געטראכט — ווי אוזי ברעננט מען
פונ דארט אביבל זומער?

זאנט איינער.

— גיט מיר זעקמען מענטשן, גוי איך מיט זוי אהין און ברעננט
אייך פולע זעק מיט זומער.

— גוט — זאנט מען אים — קליב דיר אוים וועמען דו ווילסט.
דער מענטש האט באולד אויגעקליבן צו זיך נאך זעקמען. זיך
געגענט מיט אלעמען און זיך געללאות אין זועג אריין.

גיען אועק וואכן, כאדאשים — די מענטשן קומען נישט צוריך.
פרעננט מען:

— וואם קען עט זיין?

זאנט איינער:

— מיטמאע, איז זוי אין יענען לאנד אוזי גוט, או עט גלופט
זיך זוי נישט צורייכזומען.

— וואם זשע טומט מען?

זאנט איינער:

— גיט מיר זעקמען מענטשן, זועל איך גיין זוי זוכן.
דער מענטש קלובייט אוים זעקמען שטארקע מענטשן און אלע
געמען זוי גרייסע זעק, געגעגען זיך אפ מיט יעדן און לאזן זיך
אין זועג אריין.

גיען אועק טאג, וואכן, כאדאשים — און די מענטשן קומען
אויך נישט צוריך.

פרעננט מען:

— וואם האט פאמירט?

זאנט איינער:

— זוי טראגן שווערדע זעק מיט זומעה, גיען זוי פאמעלען.
— ניין — זאנט א צוויותער — עט איז זוי אין יענען לאנד
אויז גוט, גלופט זיך זוי נישט צורייכזומען.

— וואם זשע טומט מען?

— גיט מיר זעקמען מענטשן, זועל איך גיין זוי ברעננטן.

אייז פאראן איינגעער אין אלטער, זאגט ער:
 — גענוג. איצט געטרוייען מיר שווין נישט קיינעם.
 — זואס זשע טוט מען?
 — לאמיר גיין אלע.
 זוינען די איינוואינגער פון קאלטן לאנד מסקסים און לאן זיך
 אלע און וועג ארײַן, צום זומערלאנד.
 די מענטשן גייען א טאג צוויה, דריי און א וואך, בייז אינמאָל,
 זען זוי א גרויסע מאכנע מענטשן גייען זוי אנטקעגן.
 — ווער קען דאס זיין! — פרעגן זוי זיך דערשראָקן.
 — לאמיר גיין שנעלער.
 — נײַן, בעסער אנטלוּפֿן צוריך.
 די פאָכְדָּאַנִּים זוינען טאָקע אנטלאָפֿן צוריך אהוים, אבער די
 געווָאנְטְּרָע זוינען גענאָגְנָעָן פָּאָרוּס אָוֹן פָּאָרְנוּאָכָּט הָאָבָּן זיך בַּיּוֹדָע
 מאכנע מענטשן צעניפְּגָעְטְּרָאָפֿן.
 — ווער זוינט אַיר?
 — אָוֹן אַיר ווער זוינט?
 — מיר זוינען פון זומערלאָנד.
 — מיר זוינען פון זוינטערלאָנד.
 — מיר גייען טאָקע צו אַיך נאָך אַבְּיסָל זומער.
 — מיר גייען צו אַיך נאָך אַבְּיסָל זוינטער.
 — באָ אָונְדוֹ אָוֹן דָּא צוֹפִּיל זומער...
 — באָ אָונְדוֹ אָוֹן דָּא צוֹפִּיל זוינטער...
 די מענטשן שטעלן זיך אָפּ אָוֹן הוּבָּן אָוֹן פָּאָרְהָאָנְדָּלָעָן.
 — גוֹטָה. אַוְיב אַיר ווֹלְטָ אָונְדוֹזָעָר ווֹנְטָעָר, בְּרוּנְגָּת אָונְדוֹ
 אַיְעָר זומער.
 אָוֹן די מענטשן הָאָבָּן זיך צוריך גַּעֲלָאָוֹת אָוֹן זוּיעָר לְעַנְדָּעָר
 אָוֹן אָוֹן אַרְוֹם זיך גַּעֲטָרָאָפֿן מִיט זַעַק אָפּ די פְּלִיאַצְעָם.
 — דָּא חָאַט אַיר אָונְדוֹזָעָר קָעְלָטָן.
 — דָּא חָאַט אַיר אָונְדוֹזָעָר חִיצָּן.
 זוּעָן זוי הָאָבָּן אַרְאָפְּגָעְשְׁטָעַלְטָ די זַעַק אָפּ דָּעָר עַד אָוֹן זוי

געעפנט, זייןען דער זומער מיטן ווינטער אַרוויסגעשפֿרִינְגּעַן, זיך אַיבּעֲרַגּעֲקוֹטַן אַ וַיְילָע אָון באָלְד זיך אַרְמְגַעְנוּמָעַן אָון זיך צוֹקְנִישְׁטַן...

וואָען די מענטשּׂן האָבן זיך אַומְגַעְקוֹטַן האָבן זיך דערזען, אָו אַיבּעֲרַגּעֲקוֹטַן אַ וַיְילָע קָעֵפַּה הענטַּט אַ לְוִיטְעַרְעַר בְּלוּיעַר הִימְלַ אָון באָמעְרַקְטַּ, וַיְיַצְאַר זְבַּחַת האָבן זיך וַיְיַצְאַר פְּלוֹצִים צְעַבְּלִיט אָון עַם האָבן אַנְגְּעוּחוּבָּן גְּרִינְגּוּן דִּי פָּעַלְדָּעַר אָון וַיְיַצְאַר אָון זיך האָבן גְּעוֹאנְטַן: — וַיְיַצְאַר זְבַּחַת אָון ווַיְיַצְאַר צְוּקְשַׁן זיך, וַיְיַצְאַר, וַיְיַצְאַר אַיִם, פְּרוּלִינְגַּן.

כַּיוּעַלְעַם לְעַרְעַקָּע

מוֹשְׁעַלְעַם אָון כַּיוּעַלְעַם זַיְנְעַן שְׁכִינוּמַ, וַיְאוֹיְגַעַן אַיִינָם קָעַנָּן סְאַנְדְּעַרְעַם אָון שְׁפִילַן זיך טָאַמְעַד צְוֹזָאַמְעַן, דָּעַרְצִיוֹלַן זיך מוֹיְסְעַלְעַם, לְעַרְגַּנְעַן זיך לְדִידְעַלְעַם אָון הַעֲלֵפַן זיך בַּיְדַע מַאֲכַן די לְעַקְצִיעַם. מוֹשְׁעַלְעַם גַּוִּיט אָין אָן אַנְדְּעַרְעַם שְׁוּלַע אָון כַּיוּעַלְעַם אָין אָן אַנְדְּעַרְעַם אָון אַפָּר מִינְטוּת נָאָר חַאֲלֵב פִּינְתַּ, טְרַעַפְן זיך אַפָּר גָּם. כַּיוּעַלְעַם קָוָמַט צְוָלוּיְפַן פָּונְ רַעֲכַתְמַ, מוֹשְׁעַלְעַם פָּונְ לִינְקָם אָון וַיְיַצְאַר זְבַּחַת דָּעַרְזְּעַן זיך פָּונְ וַיְיַצְאַר, לְיוֹפָן זְבַּחַת זיך אַנְטְּקַעְגַּן. — וַיְיַצְאַר נָאָר דִּין הֻפְּטַ, מוֹשְׁעַלְעַם. — וַיְיַצְאַר מִיר דָו דִּינְגַּעַם.

די קִינְדְּעַר בִּיטַן זיך מִיטַּדַּי הֻפְּטַן, בְּלַעְתְּרַן זְבַּחַת, — דָו שְׁרוּבְּסַט שִׁיְן — זַאֲגַט מוֹשְׁעַלְעַם. — אָון דָו אַוִּיך — זַאֲגַט כַּיוּעַלְעַם. — בא אָונְדוּ הַאֲטַּה הַיְנַט די לְעַרְעַקָּע דָּעַרְצִיוֹלַט אַ שִׁיְן מוֹיְסְעַלְעַם.

— און בא אונדו האט מען אויסגעלערנט א נוי לידעלא.

— זאנסער לידעלא?

— או דו וועסט מיר דערציילן דאס מייסעלע, וועל איך דיר זינגען דאס לידעלא.

— גוט.

די קינדער זעצן זיך אועוק אפ א שוועל און מוישעלע זאנט:

— גו, זינג דיין לידעלא.

— ניין. דערצייל פריער דאס מייסעלע.

מוישעלע הויבט אן:

— אמאָל איז געווען א פויל מידעלע, וואָס האט נישט געווואָלט אויפשטיין צו דער צייט און שטענדיק געקומען שפעם אין שולע אידין.

— אווי! — שרײַט אום כייעלע — דאס איז דאָך פֿיגעלאַ.

— ניין — זאנט מוישעלע — עס איז נישט פֿיגעלאַ. ענץ מידעלע, האט גאָר די לערערקע געוואָנט, האט געהיסן ריוועלאַ.

— אכבר ריוועלאַ איז דאָך נישט קיון פֿוילע.

— איז אן אנדער ריוועלאַ. עס איז דאָ אסאָך מידעלער, וואָס הייסן ריוועלאַ.

— זאנט ווע איז געווען?

— איזינגמאָל, ווען אלע קינדער זינגען שוין געווען און שולע זעט די לערערקע, או ריוועלאַ איז נישטאַ. האט זי געשיקט פֿיד מענטשן און זיי האָבן געבראָכט ריוועעלען מיטן בעטעלע אין שולע. כיוועלע צעלאָכט זיך:

— ס'א געלעכטער! מיטן בעטעלע אין שולע!.. און זי האט זיך נישט אויפגעכאנט?

— יא. אין שולע האט זיך אויפגעכאנט און זיך איז זיך פֿאָר-שעטט, איז זי האט זיך איבערגעדעקט מיטן לילעך איבערן קאָפּ און נישט געווואָלט וויאָן דאס פֿאנען.

כיוועלע וויל אַנְהַוִּיכֵן זינגען דאס לידעלאַ. קומט אַרוֹים אַור מאָמע אַזְזַבְּתָא אַיר אַן רופֶן:

- קומ אריין קינדעלע, אין שטוב, וועסט זיך איבערטן, עפעם
אפעסן, וועסטו דערנאנך רידון.
כיעלע וויל נישט.
— באַلد, מאַמע.
קומט אַרוּים מוֹיְשָׁעָלָם מָאָמָע.
— קומ אריין, קינדעלע, אין שטוב, וועסט זיך איבערטן,
עפעם אַפעסן.
וויל נישט מוֹיְשָׁעָלָם.
— באַلد, מאַמע.
קוֹקָן זיך בַּיּוֹדָעָ מָאָמָע אַיבָּעָר — מוֹיְשָׁעָלָם מָאָמָע אֵין אֵין
זַיְתָּן, כַּיְעַלְעָם אֵין אַצְוִוְּתָעָר אָוָן זַיְתָּן לְאָכוֹן.
— דָּאָם דַּעֲרַצְיוֹלָט מָעָן זיך שְׂוִין אַיבָּעָר דַּי מִיסְעָם פֿוֹן שְׁוֹלָע.
— אֵין מָעָן זַיְגָּט זיך אַיבָּעָר דַּי לְדַלְעָר.
— עַם אֵין פָּאָר זַיְתָּן דַּעַר טָאג.
— קְלַיְין דַּעַר טָאג אָוָן קְלַיְין דַּי נַאֲכָט.
די מָאָמָע גַּיְעָן זיך צְנוּנָה, רִידָּן, שְׁמוּעָן אָוָן די קִינְדֶּרֶלָעָן
זַיְצָן אָוָן טָעוֹן אוּיר דָּאָם זַעַלְבָּעָן.
שְׁפַעַטָּה, קוֹמָעָן מוֹיְשָׁעָלָם אָוָן כַּיְעַלְעָם אַרוּים אָפָּן גָּם שְׂוִין
אַדוֹמָגָנוֹו אַשְׁעָנָה, אַפְּגַעַנְעַסְעַנָּה אָוָן אַיבָּעָרְגַעְטוֹעָנָה.
— דַּו וּוֹיְסָט, כַּיְעַלְעָם — זַאֲגָּט מוֹיְשָׁעָלָם — מַיִן לְעַרְעָקָע אֵין
די בעַטְמָע לְעַרְעָקָע.
— נַיְינָן — זַאֲגָּט כַּיְעַלְעָם — מַיִּינָן אֵין די בעַטְמָע.
— פֿוֹן וּוֹאָנָהן וּוֹיְסָטָה? דַּו קַעַנְטָה דָּאָך נַיְשָׁט מַיִן לְעַרְעָקָע
אוֹן הַאֲסָט אַיר דָּאָך קִינְמָאָל נַיְשָׁט גַּעֲזָעָן?
— אוֹן דַּו מַיִּינָן, הַאֲסָט דָּאָך אוּיר נַיְשָׁט גַּעֲזָעָן?
— עַמְעָם — זַאֲגָּט כַּיְעַלְעָם — אַבָּעָר מַיִן לְעַרְעָקָע אֵין אוּוּ
גּוֹט, אוּוּ גּוֹט...
אוֹן באַلد טוֹט כַּיְעַלְעָם אַזְגָּן:
— מוֹיְשָׁעָלָם, דַּו וּוֹלְסָט זַעַן מַיִן לְעַרְעָקָע?
— יָא, אַיך וּוֹיל.

— איך ווים ווואו זי וואוינט. וועסט נישט דערציאלן קיגענען?
וואל איך דיר ווינוין.
— עס איז ווינט?
— ניין, דא דערנעבן.
— גומ.
כיעלע מיט מוישעלען קוקן זיך ארכט. נעמען זיך אן פאר די
הענטלאך און גיינען אוועק.
פאר א קליאן אינשטיינק שטיבל בליבן זי שטיין און כייעלע
זאנט מוישעלען שטיל אין אויער:
— ששש. דא וואוינט מײַן לערערקע. לאמיר דא ציאווארטן.
עפשער וועט זי ארכטקומען, וועסטו איר זען.
— און טאמער קומט זי נישט ארויס?
— זי וועט ארכטקומען, איך ווים.
כיעלע מיט מוישעלען שטעלן זיך אוועק דערנעבן אנגעשפארט
אין א בוים און זוארטן און מיט אמאל טוט זיך אן עפֿן אויפֿ א
פֿענצעטער און עס וויזט זיך א יונגע פרוי, וואס שפֿארט זיך אן מיט
בידע הענט אין אושאָק און אטעמאָט אַריין פרישע לופט.
מוישעלע קען זיך דײַן לערערקע!
— דאס איז דײַן לערערקע!
די פרוי הויבט אויפֿ די אויגן, טוט א קוק, דערזעט כייעלען
מייט מוישעלען און הויבט אָן לאָן.
— כייעלע! — רופט זי.
כיעלע שטיטט מיט אָן אַראָפְּגָּנְעָלָאָזְטָן קאָפּ אָ פָּאָרְשָׁעְמָטָע.
— קומ צו, מיידעלע, וואס טומטו דא?
כיעלע ווערט אַינְגָּאַנְצָן רויט.
— גי' צו — שטופט אַיר מוישעלע — האָבּ נישט מוירע...
כיעלע גייט צו פָּאָמְעָלָאָך מיט אָן אַראָפְּגָּנְעָלָאָזְטָן קאָפּ. די
לערערקע בויגט זיך אַרְוִים, טוט אַיר אָ גָּלְעָט אַיבְּעָרָן קעָפּ, דערנָאָז
גייט זי צו צוֹם טִיש, נעמֶט אַרְוִים פָּוּן אָ בּוּקָעָט צוֹוִי שִׁינָּעָרְוִוָּן
און גיט זי בִּיְיעָלָען.

— נא, איזנעם פאר דיר און איזנעם פארן יונגעלאַ.

כיעילע נעמט פארשעט דיא בּלומען, טומט זיך אַרים פון
אָרט און הויבט אָז לוייפֿן אהיכים, און מושיעלע לויפֿט אִיר נאָך
און שרייט:

— דיין לעערקע איז טאָקע אַ גוטע, אָבער מײַינע אוּד, אַיך
וועל זי דיר וויזן, וועסט זען...

דאָם מײַידעלע, ווֹאָם הָאָט לֵיב גַּעֲהָאָט דֵי זָוָן

אמאל איז געועען אַ מײַידעלע, הָאָט זי פִּינִינֶט גַּעֲהָאָט דֵי נאָכְטָן,
די פִּינְצְּטָעָרְנִישׁ, און יעדן אָונְטָן, ווּן דֵי זָוָן הָאָט אַנְגָּעוּהִיבָּן פָּאָרגְּנִיָּן
און עם איז גַּעֲוָאָרָן טוֹנְקָל, איז זי גַּעֲוָאָרָן זַיְעָר טְרוּיְעָרִיק און
אַנְגָּעוּהִיבָּן בעטָן:

— זָוָן, זָוָן, גַּוְיִינְשֶׁט אָוּעָקָן!

— טָאג, טָאג, בְּלִיבְדָּא מִיטְמִירָן!

אָבער נִישְׁטָדָע טָאג און נִישְׁטָדָע דֵי זָוָן הָאָבָן אִיר גַּעֲהָעָרט
און זַיְעָר הָאָבָן זיך פָּאָמְעָלָעָך אַרְזִיכְגָּעָשָׂאָרט פָּוּן שְׁטָאָט אָונְ פָּאָרָך
שְׁוֹאוֹנְדָן גַּעֲוָאָרָן וּוּיְתָאָן פָּעָלָד.

דאָם מײַידעלע הָאָט גַּעֲוָיִינְטָן:

— מַאְמָע, פָּאָרוֹזָם גִּיטָּאָוּעָק דֵי זָוָן?.. פָּאָרוֹזָם גִּיטָּאָוּעָק
דָּעָר טָאגָן?..

הָאָט דֵי מַאְמָע גַּעֲנְלָעַט דָּעָר מײַידעלָעָם בְּלַאֲנדָע הָאָר אָונְ אִיר
דָּעָרְצִילְטָן, אוּם זִינְגָּעָן פָּאָרָאן צְוּוִי וּוּלְטָן אָזְן בִּיּוֹדָע הָאָבָן נִישְׁטָדָע
מעָר וּזְיִי אִין זָוָן, אִין טָאג. הָאָבָן זיך דֵי דָאָזְיָקָע צְוּוִי וּוּלְטָן
שְׁטָעַנְדִּיק גַּעֲרִיגָּת אָונְ גַּעֲשְׁלָאָגָן, יְעָדָעָר פָּוּן זַיְעָר גַּעֲרִיגָּן דֵי
זָוָן צַו זיך אַיְזָן זָאנְטָן: זַי אִיז מִינְגָּעָן אַינְגָּאנְצָן מִינְגָּעָן...

האבן מענטש געוען, או עם איז שŁעכט, מען וועט זיין צעריכין די זון און זיין וועלען בליבן אין דער פינצטער. האבן זיין זיך צואמענונגסומען און געפויילט, או די זון זאל זיין ביידטם און זיין זאל שיינען אביסל דא און אביסל דארטן.

— און איזט, שיינט די זון דארטן?

— יא, מיין קינד! ווען דא ווערט נאכט און פינצטער, ווערט דארט טאג און ליכטיק און ווען דא ווערט טאג און ליכטיק, ווערט דארט נאכט און פינצטער.

דאם מײַדעלע האט זיך פארטראכט א ווילע און געפרעגט:

— מאמע! אָפֶן דער אנדערער וועלט שיינען אויך דא אועלכע שטעת און גאנט זוי דא?

— יא, מײַדעלע, דארט זייןע אויך דא שטעת און גאנט און מענטש און הייזער פונקט זוי דא.

— און קינדער זייןע אויך דא?

— געווים. און יענק קינדערלעך ליגן אויך און די בעטעלעך און ווארטן אָפֶן דער זון, אָפֶן טאג און אָפֶן דער ליכטיקיות און ווען זי זאל נישט קומען, וואלטן זי געוען זווייז טרויעריך און זיין וואלטן מיסטאמע געווינט און געשRINGן.

די מאמע לייגט ארין דאם קינד אין בעטעלע, ניט איר א קוש און זאנגט:

— שלאָפֶן מײַדעלע, א גומע נאכט.

די מאמע וויל אועקנין, אבער דאם מײַדעלע רופט איר צוריך.

— אבער זאג מיר — פרעגט זי — פארוואס זייןע דא צוויי וועלטן? פארוואס זאל דא זיין פינצטער, ווען דארט איז ליכטיק? וואלט דען נישט בעסער געוען, או עם זאל זיין איזין וועלט, מיט

איין זון און אומעטום זאל זיין טאג, אומעטום זאל זיין ליכטיק?

— יא — זאנגט די מאמע — עט וואלט טאקע בעסער געוען...

אבער שלאָפֶן שוין, קינד מינט:

— אייך וואלט איזי געוואלט זיין אמאַל אין דער אנדער וועלט,

וואאו עט איז איצט ליכטיק!

די מאמע האט געוזען, או דאס קינד טראכט איזו פון דער זיין
און קען נישט שלאפען, האט זיין געונומען א שטול און זיך אוועקגעגענט
געבן איר בעטעלע.

— כיוועל דיר דערציזילן א מייסעלע מיט א יינגעלע, וואס
האט געוואלט זיין דארט, וואס עס איז ליכטיק — האט די מאמע
געזאגט.

— גוט, דערציזיל.

— די מאמע דעקט איזן בעטער דאס קינד, גלייכט איזים די
קלדרע, די קישן און הויבט אן דערציזילן:

— אמאל איז געוזען א יינגעלע, וואס האט פונקט זוי דה,
פיינט געהאט די נאכט, די פינצעטערניש און געוואלט עס זאל
שטענדיק שיינגען די זוּן. איז אינמאַל, האט דאס יינגעלע געהרט
או עס זיינגען דא צוּי וועלטן און או די זוּן שיינט דא א האַלְבָּן
מעסלעם און דארט א האַלְבָּן מעסלעם. האט ער זיך שטארק דער
פרײַט און געזאגט: אויב איזו, וועל איך אלע אונט אוועקיגין איז
דער אנדעָר וועלט און זיין דארטן די גאנצע צייט איז אמען מיט דער
זוּן, מיטן טאג און דערנאָך צוּרְקְקוּמָעָן אהער צוֹזָאָמעָן מיט זיין
דאָס יינגעלע האט איזו געטונג. און פאָרְנָאָכְט אַרְוִים פֿוֹן שטָאָט
און געגאנגען דורך באָרג און געגאנגען דורך טאָל. אַכְבָּר איזו זיין
דער וועג איזו געוזען אַוּוּטְהָרָה, האט אַים די נאכט אַגְּנָעֵיגָט און
געפָּאָנָגָעָן.

דאָס יינגעלע האט געוואלט אַנְטְּלוּפָּן און נישט געקענט, די
נאכט האט אַים פָּאָרְשְׁטָעָלָט אלע ווען און פֿוֹן אַים גַּעֲלָאָכְט און
כוֹזְעָק גַּעֲמָאָכְט.

— איזו! אַנְטְּלוּפָּן פֿוֹן מִיר האַסְטָו גַּעֲוָאָלָט? — האט זיין
געזאגט.

— יא, יא, אַנְטְּלוּפָּן — האט דאס יינגעלע געזאגט — וויל
דו ביזט מיעם, שלעכט און איך האָכְט דיך פִּינְט...
די נאכט האט גַּעֲלָאָכְט.

— דאס איז דערפָּאָר, וואס דו ביזט קלְיָין און נָאָרִישׁ, און דו

ווײַיסט נאך נישט, או איך ברענונג رو דיין טاطן נאך א שוווערן טאג ארבעט. איך ברענונג טוי דער ערד און זאפט די בוימער און גראזן, איך קיל אפ די לופט נאך די היימע גלייענדיקע טאג און גיב קויענד די מענטשן צו נייער ארבעט.

די מאמע אייז אנטשוויגן געווארן און דאס מײַדעלע האט געפרענונג:

— נו, וואס איז געווארן?

— גאנרנישט קינדעלע, די נאכט האט דעם יונגעלע געהאלטן געפאנגען בייז אינדעפרה, און אים דערנאך איבערנגעגן דעם טאג.

— נא — האט זיז געואנט — דא האסטו א נאריש יונגעלע,

נעס שיך אים איין שולע און זאל ער וווערן אביסל קליגער. דאס מײַדעלע אייז אנטשלאָפּן געווארן און באנאכט האט זיך איר געכאלעט, או די זון אייז געקומען צופאָרן צו איר שטוב איז א גאָלדענעד קאָטש און געוזנטן.

— דו געפעלטט מיר, מײַדעלע, איך זועל שיין שטענדיק זיין מיט דיז.

— און וועט שווין נישט גיינ אהיין, צו דער אנדער וועלט?

— ניין. איך זועל זיין דא.

דאס מײַדעלע האט זיך דערפרהיט און געלאָפּן דער מאמען אַנְיאָגֶן די בסורע, אַכְּבָּר זיז האט זיך דערשראָקָן.

— ס'אייז נישט גוט, קינדעלע.

— פֿאַרוֹוָאָס?

— דער טאטע ארבעט איין פֿאַברִיך ביז די זון גייט אַוּעָק און ווען זיז וועט דא זיין, וועט ער דארפּן שטענדיק ארבעטן.

— אַכְּבָּר איך האָכְּבָּר אַזְוִי לֵיב די זון, דעם טאגן...

— און די קינדער וואס זוינען דא איין שולע, וועלז שיין בליבן, וויל די לערעדקע לאָט זיז אַפְּ דָאָן, ווען די זון גייט אַוּעָק פֿון פֿעַנְצְּטָעָר.

— אַכְּבָּר עַמ איז דאָך אַזְוִי שיין צו האָכְּבָּן שטענדיק די זון אַז מיטן הימל!..

— די בַּלְוָמָעָג, די פַּרְוָכְטָן, די גְּרִינְפָּן, וּוּלְזָן פָּאֶרְדָּאַרְטׂ וּוּרְגָּן,
וּוַיְוֵל זַיְדָרְפָּן אֹוֵיךְ די נַאֲכָתָן, די קִילְקִיָּתָן, דָעַם טַוִּי אָוָן דָעַם שָׁאַטָּן
אָוָן די זָוָן וּוּטָם זַיְדָרְבָּעָנָעָן.

— די זָוָן אַיְזָן דָּאָךְ אֹזְוִי גּוּטָן...

— דוּ וּוּסְטָם וּוּרְגָּן מִיד אָוָן וּוּלְזָן שְׁלָאָפָּן אָוָן דָוָעָן אָוָן די זָוָן
וּוּטָם שְׁטִיְין אִינְגִּיטָן חִימָל אָוָן בְּלַעַנְדָן די אַוְיגָן, גְּלִיעָן, אָוָן נִישְׁטָן
לְאָוָן שְׁלָאָפָּן.

דאָס מִיְּדָעָלָעָה הָעָרָט נִישְׁטָם דָעַר מַאֲמָעָם רִיְּדָה, אָוָן זַי לִוְיָפָט
אָרוּסָם אָפָּן גָּאָס אָוָן שְׁפִּילְטָה זַיְהָ, אַבְּעָר בָּאָלְדָה זַעַט זַי אָמָּכָנָה
קִינְדָּעָה, וּוּלְכָבָעָשְׁרִיוּעָן צַו דָעַר זָוָן:

— קוּם צַו אָוְנדָזָ אֹוְיךְ! מִיר זַיְנָעָן אַיְן דָעַר פִּינְצָטָעָר...
די זָוָן לְאַכְּטָה:

— וּוֹאָס זַאנְטָ אַיְרָ מִירָ, בָּעַט אַטָּה דָאָס מִיְּדָעָלָעָה.

די קִינְדָּעָר לְוִיְּפָן צַו אָוָן רִינְגְּלָעָן זַי אָרוּסָם.

— נִיבָּ אָוְנדָזָ אָפָּה די זָוָן! זַי אַיְזָן נִישְׁטָם דִּינְעָן!..

— וּוַיְוֵל אַיְךְ נִישְׁטָם.

— מִיר וּוְילָן אֹוְיךְ הָאָכָּן טָאגָ אָוָן לִיכְטִיקִיָּתָם.

— בְּלִיְבָּטָ זַשְׁעָ דָאָ.

— וּוְילָן מִיר נִישְׁטָם. דָאָרָטָה הָאָכָּן מִיר אָוְנדָזָעָרָה טָאָטָעָם, דָאָרָטָה
הָאָכָּן מִיר אָוְנדָזָעָרָה מַאֲמָעָם.

— בְּרֻעְנְגָּטָ זַיְהָאָהָרָ.

— דָאָרָטָה הָאָכָּן מִיר אָוְנדָזָעָרָה הַיְּמָעָן, אָוְנדָזָעָרָה שְׁוָלוֹן אָוָן
לְעַרְעַקְעָם... .

— דָאָ זַיְנָעָן אֹוְיךְ דָא שְׁוָלוֹן.

— דָאָרָטָה זַיְנָעָן מִיר גַּעֲבּוּרָן, דָאָרָטָה אַיְזָן אָוְנדָזָעָרָה לְאָנְדָה אָוָן
מִיר הָאָכָּן לִיבָּ אָוְנדָזָעָרָה לְאָנְדָה.

דאָס מִיְּדָעָלָעָה דְּרִוִּיתָ מִיטָּן קַעְפָּלָעָה.

— נִיְיָן.

דאָס מִיְּדָעָלָעָה וּוַיְלָ אַנְטָלְיוּפָן, אַבְּעָר עַם טַוָּעָן זַיְהָ אַזְעָן אֹוְיךְ

טירן און פענצעטער און זי זעט אסאך ארכבעטער, ווואם שטייען מיט
פארשויזטער פענימער און זי בעטן זיך:
— זאל שוין די זון אוועקגנין! מיר האבן שוין נישט קיין קויעה,
מיר דארפֿן זיך אויסטרען...
— מיר בענטען נאך אונדזערע ווייבער, נאך אונדזערע קינדרע...
דאם מיידעלע שויניגט.
— קינד מײַנס — שרײַט דער מיידעלעם טאטע — זי נישט
קײַן שלעכטער, די נאכט דערצײַלט דיר אועלכע שיינע מייסעלעך
איין שלאָפּ און דו טרייבסט איר אוועק.
דאם מיידעלע הויבט אויף די אוינֶן און זעט, זי זון קוקט
איר אָן מיט אָ שמיכּל.
— נָה, ווואם זאגסטע?

— גִּיִּ — זאנט דאם מיידעלע — אָבער מאָרגְּן זאלסטו קומען...
זוען דאם מיידעלע האט זיך אויפֿגעכָּאט, האט די זון אָריַין-
געקְּט אֵין אִיר פָּענְצָּטָר אָן פְּרִילְּעָך גָּעָלָאָכְּט אִיר אֵין די
אוינֶן אָריַין.

ווען די טאטעם קומען פון דער ארכבעט

דוואוירעלע פֿאָרְשְׁטִיט זיך שוין אָפּ אָ זיינְגָּר אָן וויסט די
שאָעָן, די מִינְוֹתָן, אָן אלְּעָ פֿאָרְנָאָכְּט, ווען דער קלְּיִינְגָּר וויזער
דעָרְגָּעָנְטָעָרט זיך צוֹם פֿינְגָּט, גִּוְיִיט זי אָרוּם אָפּ דער סְקִינְעָ ווֹאָרטָן
אָפּ אִיר טָאָטָן, ווואם דָּארְפּ קומען פון דער ארכבעט.
אָפּ דער סְקִינְעָ שְׂטִיעָן שוין אָסָאָך קִינְדָּעָלְּעָר פון דער קָוָאָדָרָע
און יעדער פון זיך קוּקְּט אָפּ אָן אָנדָעָר זוּיט.

- מיין טאטע — זאגט יאנקעלע — דארף קומען פון
טריאנוויראטה.
- און מיין טאטע — זאגט בערעלע — דארף קומען פון
רייעוערא.
- און מינער — זאגט ריוועלע — דארף קומען פון קאנינג.
די קינדער קוקן און דער ווית און לאון נישט אראפ קיין אויג
פון די מענטשן, וואס גיינע זוי אנטקען.
יאנקעלע, וואס איז א גרויסער שטיפער, וויל מאבן א שפאם.
טוט ער א געשרי:
- בערעלע! דיין טאטע גויט...
- וואו? — פרענט בערעלע און קוקט פון אלע זויטן.
- דארטן! — זסט נישט?
- בערעלע טוט א לוייף און אלע קינדער שימן אוים א געלעבעטער.
- בע! מען האט דיך אפוגנארט...
- בערעלע ווערט בייז און זאגט:
- איר וועט זען, מיין טאטע וועט קומען פריער ווי אלע
טאטעם.
- א פיגנו — זאגט ריוועלע — מיין טאטע קומט שטענדיק
פריער.
- און איך זאג איך, איז מיין טאטע וועט קומען דער ערשותער
זאגט דוואוירעלע.
- וועלן מיר זען.
- וועלן מיר טאקע זען.
- מיין טאטע — זאגט בערעלע — פארט מיט א טראמוני.
- מיין טאטע פארט מיט אן אמניבום.
- מיין טאטע פארט מיט דער אונטערערדיישער באן.
- איזו? — זאגט דוואוירעלע — מיין טאטע גויט צופום.
אבער, איז ער וויל, קען ער גיינ גיבער ווי דער טראמוני און גיבער
ווי דער אמניבום און אפילע גיבער ווי די אונטערערדיישע באן.
יאנקעלע לאכט:

- ניכער ווי די אונטערערדיישע באן קען קיינער נישט גיין.
 — מײַן טאטע, יא...
 — לאמיר זיך ווועטן.
 — אוּ ווֹאָסֶם?
 — אוּ מײַן טאטע קען גיין ניכער ווי די אונטערערדיישע באן...
 יאנקעלע וויל זיך ווועטן, אבער ער דערוזעט זיין טאטן גיין אוּן
 ער לויפט אים אנטקעגן מיט גראום פרײַד.
 — טאטעלע! שין טאטעלע!
 יאנקעלעם טאטע, כייעם, זעם פון וויטן זיין יינגעלע אוּן ער
 צעשמייכלט זיך, אבער באָלד מאכט ער אָ קאלט פאנים אוּן זאגט:
 — ווער אוּן דאמ יינגעלע?
 יאנקעלע באָפַט אַרום מיט בִּיאָדָע הענטלעך דעם טאטן פאר די
 פים אוּן וויל אַרוּפְּקָלְעַטְּעָרָן אָפָּ דִּי הָעֵנָת, אַבער זיין טאטע שטײַט
 אָומְבָּאוּגְּלָעָך אָוּן מאכט זיך, אוּ ער קען אים נישט.
 — ווער ביזטָה, יינגעלע? אַיך קען דיך נישט...
 — יאנקעלע.
 — וואָסֶער יאנקעלע?
 — דִּין יאנקעלע.
 — אַיך האָב אַ יינגעלע יאנקעלע?
 — יאָ...
 ער טאטע טוט אַ כָּאָפָּ זײַן יינגעלע אָפָּ דִּי הָעֵנָת אָוּן גִּיט מִיט
 אַים אהַיִם.
 — אַבער, בע, — שְׁרִיְּת יאנקעלע צו די אַיבָּעָרִיקָע קִינְדָּעָר-
 לְעֵד — וועמָע טאטע אוּן גַּעֲקוּמָעָן פְּרִיעָר?
 — אַבער נַעֲכָמָן — זַעֲגָט בָּעַרְעָלָעָן אַנְגָּעָבָרְזָיגָעָזָט — אוּן מײַן
 טאטע גַּעֲקוּמָעָן פְּרִיעָר...
 — אַיך וועל זַעֲגָט מײַן טאטן וועט ער שׂוֹין קַומָעָן פְּרִיעָר פָּאָר
 אַלְעָ טאטע — זַעֲגָט דָּוָאָוִירָעָלָעָן.
 בעַרְעָלָעָן וויל דָּוָאָוִירָעָלָעָן עַפְּעָם עַנְטָפָעָרָן, אַבער ער דערוזעט
 אַנְקָוּמָעָן זײַן טאטן אוּן לויפט אַים אַנטקעגן.

— פָּאֶפְאָן!

— זַוְנְעַלְעָן!

דָּעֵר טָאַטָּע נַעֲמַת אָן זַיְוִן וַיְנְגַעַלְעַ פָּאָרָן הַעֲנָטָל אָן פַּרְעָנָט אִים:

— וּוֹאָם מַאֲכָסְטוֹ, זַוְנְעַלְעָן?

— גַּוְטַּה.

— דַּי מַאֲמַע אָיו אַין שְׁטוּבָּה?

— יָאָ. זַי מַאֲכָט לְאַטְקָעָם...

בָּעַרְעָלָע גַּוְיִת דָּוְרָךְ דַּי קִינְדָּעָר אָן גַּרְוִיסְטָזֶיךְ.

— אֲבָעָר אַיךְ הָאָב גַּעַזְאָגָט, אָז מִיְּן טָאַטָּע וּוּעַט קוּמוּן פְּרִיעָר...

— אָזוּוִי! יַאֲנְקָעַלְעָם טָאַטָּע אָיו גַּעַקְוּמוּן נַאֲךְ פְּרִיעָר.

דַּי לְעַצְטָע אָפְּ דָּעֵר סְקִינְעַ בְּלִיבְטַדְוָאִירְעָלָע אָן וּוּעַן אַיךְ
טָאַטָּע קוּמוּט, לוּיפְּטָזֶי אִים אַנְטְּקָעָגָן אָן נַאֲכָדָעָם. וּוּי זַי קוּשָׁט אִים
אַסְאָךְ מַאְלָזָאנְטָזֶי בְּרוּגְעָלְעָה:

— דַּו קוּמוּסְטָשְׁפָעַטְעָר וּוּי אַלְעַטְאַטְעָם...

— אַיךְ אַרְבָּעָט וּוּיְוִיטָה, קִינְדָּעָלָע, וּוּיְוִיטָה וּוּי אַלְעַטְאַטְעָם.

— אֲבָעָר אַיךְ וּוּיל זַאלְסָטָט קוּמוּן פְּרִיעָר, יַאֲנְקָעַלְעָן אָן בָּעַרְעָלָע
רַיְיצָן זַיְדָמִיט מִיר...

דָּעֵר טָאַטָּע גַּלְעַט דָּעֵם קִינְדָּם קַעְפָּעָלָע, נַעֲמַת אַרְוִים פָּוּן קַעְשָׁעַנְעָן

אַ בְּיַוְתְּעָלָע קָאַלְיְרָטָע קָאַרְאָמְעָלָעָם אָן גַּיְתָה זַיְדָמִיט דָּעֵם מַיְידָעָלָע.

— דָּרְפָּאָר הַאֲסָטוֹ קָאַרְאָמְעָלָעָם, אָן זַיְיָ אַ פִּיגְגָ...

שְׁפָעַטְעָה, טְרָעָפָן זַיְדָמִיט אַלְעַטְקִינְדָּעָר אַין דְּרוּיְסָן אָן רַיְיצָן זַיְדָ...

— אֲבָעָר מִיְּן טָאַטָּע אָיו גַּעַקְוּמוּן פְּרִיעָר פָּאָר אַלְעַטְאַטְעָם —
זַאנְטָזֶי יַאֲנְקָעַלְעָן.

— מַיְינְגָר אָיו אַיךְ גַּעַקְוּמוּן פְּרִיעָר — זַאנְטָזֶי בָּעַרְעָלָע.

— דָּוְאִירְעָלָע טָאַטָּע אָיו גַּעַקְוּמוּן שְׁפָעַטְעָר פָּאָר אַלְעַטְ...

דָּוְאִירְעָלָע וּוּיְוִיט דָּעֵם בְּיִוְתְּלָ קָאַרְאָמְעָלָעָם אָן זַאנְטָזֶי:

— אֲבָעָר וּוּמְעַנְסָם טָאַטָּע הַאָט גַּעַבְרָאָכָטָט קָאַרְאָמְעָלָעָם, הָאָ?

קִינְעָמָס נִישְׁטָה.

דַּי קִינְדָּעָר שְׂוִוִּיגָן. דָּאָם מַאְלָ, הַאָט דָּוְאִירְעָלָע גַּעַוּוֹאָנוֹגָעָן.

א ציינדעלע קלאפט און טיר

שלוימעלע ליגט און בעטעלע און שלאפט, הערט ער מען קלאפט
 און טיר. גויט ער אראפ און פרעטן:

— ווער איז?

— איך, ציינדעלע-זויינדעלע.

— וואס ווילסטו?

— עסן.

— אינטיטן באנאכט?

— איך בין הונגעריך.

— דער שפייז-אלמער איז ליידיק...

דאם ציינדעלע גויט וויטער און קלאפט אן אין א צויעיטה ער טיר.

— עפנט!

— ווער איז?

— ציינדעלע-זויינדעלע.

— וואס ווילסטו?

— איך האב שיין דריי טאג נישט געגעסן.

— פארוואקס?

— מײַן באלאכט האט מײַן אַרויסגעוּאָרפן.

— מיסטאמע בייזמו געווען שלעבט...

דאם ציינדעלע זעם א שטוב מיט ליכטיקע פענץטער, גויט ער
 צו און קוקט אריין, זעם עט, או מען איז דארט אויף. קלאפט ער אן.

— גוטע מענטשן, לאזט מיך אריין.

— ווער בייזטו?

— ציינדעלע-זויינדעלע.

אין שטוב זיצט א מיידעלע און ווינט, ער טוט איר וויא א
 ציינדעלע און וווען זי הערט ווער ער איז געקומען, כאפט זי א
 שטעהן און וויל ציינדעלע-זויינדעלען ברעכן די ביגער...

ציינדאַלע-ווײַנדַעלע איז אַנטַלאָפַן אָוּן אָזֶוּ אַרְוָמְגָעָנָגָעָן אַ
גָאנְצָעָן נָאָכָט אָוּן גַעַלְאָפַט אַיִן אַסְפָּאָד טִירָן אָוּן לְאָדָּנָס אָוּן וּוּן עַס
הָאָט גְעוּןָן, אֹז קִינְגָעָר לְאָזָט עַם נִשְׁתָּאָרְיִין, אָוּן עַס אַוּוּק צַו
יאַנְקָעָלָעָן אָוּן אַנְגָעַלְאָפַט.

— יַאַנְקָעַלְעַן! יַאַנְקָעַלְעַן!

וּאַנְקָעַלְעַן אָזֶוּ גַעַלְאָפַן גַעַשְׁמָאָק, וּוַיֵּלֶךְ עַר אָזֶוּ אַנְכָט פְּרִיעָר
נִשְׁתָּאָרְיִין, עַם הָאָט אִים וּוְיִ גַעַטְוָן אַצָּאן אָוּן צִינְדַעלְעַן
וּוּיַנְדַעלְעַן הָאָט גַעַדְאָרְפַט קְלָאָפַן לְאָנָג בֵּין יַאַנְקָעַלְעַן הָאָט דֻעְרָהָעָרָט
אָוּן אַרְאָפָגְנָשְׁפָרְנוּנָגָעָן פָּוּן בְּעַטְעַלְעַן.

— וּוַעַר אִזְ? — הָאָט עַר גַעַרְעַנְטַמַט.

— סְבִין אִיהָ, דִין צִינְדַעלְעַן.

— וּוְאָס וּוַיְלַמְטָוּ?

— אִיךְ בֵּין חָוָנָגָרִיךְ, זַוְית דַו הָאָסָט מִיד אַרְוִיסְגָּוָאָרְפַן, הָאָב
אִיךְ נָאָךְ גַּאֲרְנִישָׁת גַעַגְעָסָן אָוּן גַעַטְרוֹנְקָעָן.
יאַנְקָעַלְעַן הָאָט גַעַלְאָכָט.

— גָוָט אָזֶוּ! דַו בִּזְוָת גַעַוּן אַשְׁלַעַכְתָעָר. אִיךְ הָאָב דִיר גַעַגְבָן
צַו עַסְנָן אָזֶוּ טִירָנְקָעָן אָזֶוּ אַפְּיַלְעַ צַוקְעַרְקָעָם צַו נָאָשָׁן אָזֶוּ הָאָסָט
מִיר וּוְיִ גַעַטְוָן, נִשְׁתָּאָרְיִין גַעַלְאָפַן אַגְאנְצָעָן נָאָכָט...

— בְּיוּעַל שְׂוִין זְוִין אַגְטָמָר.

— אַיְצָט אָזֶוּ שְׂוִין פְּאָרְטָאָלָן.

— בְּיוּעַל דִיר שְׂוִין קִינְגָמָל גַּאֲרְנִישָׁת וּוְיִ טָוָן.

— נְיַין. סְפּוּעַט דִיר שְׂוִין גַּאֲרְנִישָׁת הַעַלְפָן, אִיךְ הָאָב שְׂוִין באָ
שְׁטַעַלְטָן אַנְדָעַר צִינְדַעלְעַן אָפְ דִין אָרטַט, אַשְׁיַין וּוְיִום צִינְדַעלְעַן...
צִינְדַעלְעַן-וּוּיַנְדַעלְעַן גַוִּית אַוּוּק טְרוּיְעָרִיךְ אָוּן יַאַנְקָעַלְעַן לִיְגָטַט
זִיךְ אַפְּרִילְעַכְעָרְצָרִיךְ אַיִן בְּעַטְעַלְעַן אָוּן זָאנְטָן צַו זְיַינָעַ צִינְדַעלְעַן:
— אַיר הָאָט גַעַהָעָרָט, הָאָ? גַעַדְעַנְקָטָן! אֹז אַיר וּוּטָן זִיךְ אַוְיַפְּ...

פִּירָן שְׁלַעַכְתָ, וּוְעַל אַיר אַיִיךְ אַיִיךְ אַרְוִיסְגָּוָאָרְפַן...

איַן שְׁלַאָפָה, זַוְטַיְיַ אַנְקָעַלְעַן אַרְמוֹנִיְיַן מַאֲכָנָעָם צִינְדַעלְעָדָר אָוּן דִי
גָאנְסָן אָוּן אַלְעַ זְיַינָעַן זְיִי גַעַל אָוּן שְׁוֹאָרִיךְ: זְיִי זְיַינָעַן אָוּן בְּעַטְן זִיךְ
בָּא דִי יַיְנָגְעַלְעַךְ:

— מירן שווין זיין גוטע...
 אבער די יונגעלאך לאבן פון זוי און זאגן:
 — פארפאלאן! מיר האבן שווין באשטעטלט אנדערע ציינדעלעך...
 פון וויטמן, זעם יאנקעלע אנקומען א מאכגע ניע ציינדעלעך.
 זוי מארישין אלע זוי די סאלדאטן און שפריזן אווי פעסט און
 מונטער.
 די ציינדעלעך זיינען אלע נוי און פריש און זוי פארבליאסקען
 די גאם מיט זיער זויפקייט און שיינקייט...

דער טַרְזָקָעָנָעָר דָּעָגָן *

שלוימעלע האט געהאט א פאָר פרילעכע טאג. ווען ער איז
 אויפגעשטאנען אינדרפרי און ארוייס אין דראָפֿן, האט ער געזען,
 או די גאנצע גאם איז פול מיט א זויסן שטובי.
 ער איז שנעל אריינגעלאָפֿן צו דער מאמען מיט א סימבע און
 אויר אנגעהחויבן שלעפֿן פאָר דער האנט.
 — קומ נאָר, מאמען! וועסטו עפֿעַם זען.
 די מאמע האט שווין געוואָסֶט וואָס שלוימעלע וויל אויר וויזן,
 האט זי נישט געווואָלט גוין און שלוימעלע איז באָלד צוֹרִיק אַרוֹיִס-
 געלאָפֿן אין גאם ארוייס און נישט טרעפֿנדִיך דאָרטן קיונען פון זיינע
 כאָוירימלעך, אויז ער אַריַין צו מַאֲטָמָעָלָעָן און אַים אַנגעהחויבן ווועגן.

* דאס מוייסעלע איז געשרבּין געוואָרָן איזן יאָר 1932, איזן בווידעש אַפְּרִיל
 ווען אַיבָּרָן גאנען לאָנֵה איז געפֿאָלָן אַיְנוֹקָע טאג אַ זוּיסֶל שטובי, וואָס איז
 געקומען פון צוּווּי ווֹאַולְקָאנְגְּזִיבְּרָגְּ בָּאַ די קָאָרְדִּילְעָרָן, ווּלְכָע זיינען גע-
 זוּאָרָן טעטיך.

— מאטעלע! קומ ארוים אין דריינן וועסטו עפעם זען.

— וויאס? — האט מאטעלע געפרענט א פארשלאפערנער.

— די גאנצע גאמ איז ווייס אזוי ווי... אזוי ווי שניוי.

מאטעלע האט געלאכט.

— נאדרעלע! שניוי איז דאסך וויט.

— גייל דו ווייסט נישט. מיין טאטע האט מיר אליען געוזנט.

או שניוי איז ווייס.

או שלויימעלע מיט מאטעלען זייןגען ארוים אבן גאם, האבן זוי

שווין דארטן געטראפען אלע קינדערלעך פון דער קוואדרע, וועלכע

זייןגען אומגעלאפען צופרידענע איבער דער ווייסער פארשטוויבטער

גאם און זיך געפריט מיט איר נייעס אויסטען.

— זעם נאך, זעם! — האט יאנקעלע געשריגן, לוייפנדיק זוי

אנטקעגן — מעיל שיט זיך פון הימל.

— עם איז נישט קיין מעיל, עם איז אש.

— עם איז נישט קיין אש, עם איז קאלך, קרייד.

מאטעלע האט אויפגעהובין די אויגען צום הימל און געוען זוי

עם שיט זיך א דינינקער שטוויב זוי א קליעין, קליעין רעננדל.

— איזו! — האט ער געוזנט א דערפריטער — איך שטוי

אפען רעגן און ווער גאנטנישט גאם.

— א טרוקענער רעגן! — האט געוזנט שלויימעלע.

— זעם נאך דעם מענטשי! — האט געוזנט יאנקעלע — ער

האט א ווייסער פלייצע.

— און דער אויטאמאוביל וואס פארט דארט, איז אויך ווייס.

— דו ווייסט — האט געוזנט לוייזער דער גרויסער — איך

קען שריבין אפ דער ער.

— נו, שריב.

לייזער האט זיך אוועקגעועצט און געמאכט א פאסיק.

— דאס איז א איינט.

— איך קען אויך מאכט א איינט — האט געוזנט שלויימעלע

און מיטן פינגער געמאכט א גרויסן פאם אפ דער ער.

— גי, שרייב דיר נען דיין שטוב — האט געוזנט מאטעלע
און נישט געלאָט אַפּוֹוישַׁן דעם שטובי פֿאָר זַיְן טֵיר.
שְׁלוֹיְמַעְלָעַ האט זיך באַלְיְדִיקְט אָוָן אַיז אָוּעָק.
— בע! — האט ער געוזנט — נען מײַן שטוב אַיז דָא מעָר
„שְׁנִיַּי“ וּזְיַי נען דיין שטוב.
און שְׁלוֹיְמַעְלָעַ האט זיך אָוּעְקְגַּעְזֶעֶט אַפּ דְּרָעֶרֶד אָוָן אַנְגָּעָי.
חוּבָּן מאָכוֹן פָּאַסְיכְּלָעַ אָוָן רַעֲדָלָעַן.
— אַיר זַעַט! — אַיך קָעַן אַוִיך שְׁרִיבָּן — האט ער געוזנט.
אוּ דִי מַאְמָע האט שְׁפַעְטָעַר שְׁלוֹיְמַעְלָעַן גַּעֲרוֹפָּן עַפְּן, האט ער
ニישט געוזאָלַט גַּיְין.
— לאָמֵיר זַיְן דָא — האט ער זיך גַּעֲבָעָטָן — אַיך וּוַיְלַזְעַן.
— וּוְאָס וּוְילְסָטוּ זַעַן?
— דִי וּוַיְמַעְגַּל גָּם.
— קָומָ אַרְיִין וּוּסְטָנוּ זַעַן, אוּ דִי שְׁטָבוֹב אַיז אַוִיך וּוַיְמַס, אָוָן
דעָר הוּיָפָ אַוִיך.
אוּ דַעַר טָאָטָע אַיז נַעֲקוּמָעַן, האט אַים שְׁלוֹיְמַעְלָעַ גַּעֲפָרָעָגָט.
זָאג מִיר, פֿאָפָא, וּועָר האט גַּעֲמָאָכְט אַזְוִי וּוַיְמַס דִי גָּמָס?
— מַעַן האט אוּסְגַּעַקְעָרַט דעם הַימָּל אָוָן אַרְאָפְגָּעָשָׂאָרָט דעם
גָּאנְצָן שְׁטָבוֹב אַפּ דַעַר עַרד.
— זָאג מִיר דעם עַמְעַם.
— אַמְילְנָעָר אַיז בָּאנְאָכְט דְּרָכְגַּעַפָּאָרָן מִיט אַזְגָּן מַעַל, חַאָבָן
זיך דִי זַעַק צְעִירִין אָוָן דָּסָם מַעַל האט זיך פָּאַרְשָׁאָטָן אַיבָּעָר
די גָּאָפָן.
— מאָכְסָט זיך אַגְּלָעַכְטָעַר. זָאג מִיר שְׁוִין!
— גָּוֹט. דִי מַאְמָע האט אַינְדָּעָרְפָּרִי אוּסְגַּעַשָּׂאָרָט דָּסָם אַשְׁפָּן
דעָר קִין, האט עַם דַעַר וּוַיְנַט צְעִטְרִיבָּן אַיבָּעָר דַעַר גַּאנְצָעָר שְׁמָאָט.
— גַּי, טָאָטָע, לְאָכְסָט פּוֹן מִיר, זָאג מִיר פָּאַרְוּזָס זַיְגָּעָן דִי
גָּאָפָן אַזְוִי וּוַיְמַס!
דעָר טָאָטָע וּוַיְלַשְׁלְוִיְמַעְלָעַן דְּעַרְצִיְלַן וּוְעָגָן דִי וּוְאַולְקָאָגָעָן —

אבער פלאזים זעט שלוימעלע זיין מאמען ווישן דעם וויסטן שטוויב
אין הויף מיט א שמאטע און ער שפריננט אויפ.
— וויש נישט אפ, מאמע, אווי איז דאך שענער!
שלוימעלע האט זיך איזו געבעטען, או די מאמע האט אים גע-
מווזט צוליב טוונ.

דָּם מַיְדָעֵלָע וּוֹאָם הָאָט גַּעֲרָעֵט אַנְדָעֵשׂ

טיטא קען נישט קיון יידיש, באנעלע קען נישט קיון שפאניש,
קענען זיך זיך בידע נישט צוינו פרעדן און וויסטן נישט זיך איזו צו
שפילן זיך.

או באנעלע גויט ארוים אפנ גאם, קומט באולד צו צו איר טיטא,
רעדט צו איר פרעט איר עפעם, אבער זיך וויסט נישט וואם, לוייפט
זיך ארין צו דער מאמען.

— וואם זאנט דאם יונגעעלע?
— וואסער יונגעעלע?

— דאם שווארכצע יונגעעלע, וואם וואוינט דא דערנעבן?
— איז זוים נישט — זאנט די מאמע — נאך איז פארשטיין,
או דאם יונגעעלע זאנט, או ער וויל זיך שפילן מיט דיר.
לויפט באנעלע ארוים א פרוילעכע אפנ גאם און זאנט צו טיטאן:
— ווילסט זיך שפילן מיט מיר?

טיטא קומט איר און און פארשטייט נישט.
— קומ! — שלעפט אים באנעלע פארן הענטל — לאמייר זיך
שפילן אין לוייפעלע.

טיטא רידט זיך נישט פון ארט. ער וווײַט נישט, זונס דאס
מיידעלע וויל.

— גיא! — שרייט אים כאנעלע א ביוז — ביזט א מייעמער.
א שלעכטער.

אבער שפערטער, האט כאנעלע כאראטע זונס זיך בריגען
געווואָרן מיט טיטאן און גוּט אים איבערבעטן. זיך געטט אָן מיט
אי ר מינדסטן פינגעָר זיך זיך מינדסטן פינגעָר און הויבט אים
און שאָקלען:

— כאווער פאווער, נאָדֶל מעשַׁל, זונס ווילסטו, בלוט צי בלעך?
טיטאָ קוקט אִיר אָן פֿאָרוֹוָונְדָּרָט.

— זאג: בלוט.

טיטאָ שוויגט.

— גאריש יונגעָלע! — זאגט זיך — זאג בלוט, זועלן טיר זיין גות.
אבער טיטאָ פֿאָרְשְׁטִיט אלְּיוֹ נישט.

— בלוט! בלוט! זאג — שטימות צו אים צו דאס מיידעלע.

טיטאָ שמייכלט, זויל נאָכְרֵיְדָן און זאגט:
— בלובל! בלובל!

כאנעלע צעלאַכט זיך:

— אָ גְּרוּם יונגעָלע און קען נאָך נישט רידן.
שפערטער, קומען צו צו כאנעלען אָסָּאָך יונגעָלע און מיידעלע.
אלע רידן צו אִיר, פרען אַיה עפַּעַמַּה, נאָך זיך שטימות און קוקט זיך
אי, זיך זיך וווערט בִּין און לויפַּט אַריַין צו דער מאָמען.

— אִיך וויל צוֹרִיק אַהיַומְפָּרָן צו דער באָכְעָשִׁי, דָא געפְּעַלְתָּ
מיר נישט, זאגט זיך.

— פֿאָרוֹוָאמַּטְּ עַכְטָעָרְלָה? — פֿרְעַגְתָּ אִיר די מאָמע.

— די קינדעָרְלָעָך דָא זוינען שלעכטער, זיך רידן אַנדְעָרָשׂ, אִיך
פֿאָרְשְׁטִיט נישט...

די מאָמע גָּלוּט אִיר אַיבָּעָן קעָפְּל און זאגט:
שפערטער אַבִּימְלָח, ווועט גְּזִין אַיְן שְׁוֹלָע אַריַין, ווועט אִיך
רידן אַנדְעָרָשׂ, אָזְוִי ווּזְיִי.

באנעלע דרייט מיטן קעפל.

— איך וויל נישט רידין אנדרש.

— פארוואם. טאכטערשי?

— אויך וועל רידין אנדרש. וועט דאך קייןער נישט פאר-
שטיין וואס איך ריד!..

אבער פונדעסטוועגן, האט באנעלע ביסלעכוייז אנגעהחויבן רידין
אנדרש. — אוזי ווי די קינדערלעך: צום אנהויב האט זיך אויפט-
געלערנט א פאר וווערטער, דערנאך נאך א פאר וווערטער, אוזי,
או זיך האט שווין געקענט זיך שפילן מיט די קינדערלעך אוון אפיילע.
ענטפערן אף אייניקע פראגן.

אבער נישט אלץ האט זיך פארשטאנגען. איינמאָל, האט זיך
ארײַנְגַּעַצְּיוֹן אַנְיִינְגַּעַלְעַע אָפּ דָּעֵר קוּוֹדְרָע, אוֹזְׂעַר צְּוֹגְעַנְגַּעַנְגַּעַן:
זו אַיר אוֹן גַּעֲפַרְעָנֶט אָפּ שְׁפָאַנְּיָשׁ:

— ווי היומטו, מײַודעלע?

באנעלע האט נישט פארשטאנגען, האט זיך געענטפערת:

— מוי ביען.

— איך פרעג דיר ווי מען רופט דיך? — האט דאם יונגעלאַ
אַיבְּרַגְּעַכְּאָוָרָת.

— “נאָדָא” — האט באנעלע געענטפערת.

דאם יונגעלאַ האט זיך צעלאלכת.

— מען רופט דיך נאָדָא?

באנעלע האט זוּידָעָר נישט פארשטאנגען אוֹן גַּעַזְגַּטְ:

— גַּרְאַסְיָאָם.

דאם יונגעלאַ האט געלאלכת, באנעלע אויך, אוֹן זיך זוּינְגַּן
פונדעסטוועגן געוווארן גוטע פרײַינְט אוֹן אַנְגַּעַהַוִּיבָן זיך שפֿילַן.

נאָך איינמאָל, אוֹזְׂעַר צְּוֹגְעַנְגַּעַנְגַּעַן בְּיוֹן. דאם יונגעלאַ האט
גערעדט צו אַיר אוֹן גַּעַרְעַדְט אוֹן זיך האט נישט אלץ פארשטאנגען.

— רַיִד יַדִּישׁ! — האט זיך אַנְגַּעַהַוִּיבָן שְׁרִיעַן צום יונגעלאַ.

דאם קינד האט איך אַנְגַּעַקְוַט פָּאַרְכִּידְעַשְׁטָ:

— איך קען נישט רידין אוֹזְׂיַה ווי דָּה,

באנעלע האט זיך פארטראקט און אין א ווילע ארום האט זי
געפערונגט:

— אן דו קענט נישט רידן קיין יידיש, זוי אוווי רעדסטע מיט
דיין פאפא?... מיט דיין מאמא?...

— אויך איז זוי מיט דיר.

באנעלע האט זיך צעלאקט.

— מיט א פאפא און מיט א מאמא רעדט מען שפאניש?!...
נאריש יינגעלא! א פאפא און א מאמא פארשטייען דאך נישט קיין
שפאניש!...

דען טאטנס טראמוני

וועלוועלע איז א גרויסטעןער און ער קרייגט זיך אלעמאָל מיט
די קינדר פון גאמ. ווערטט ברוינגע און כאווער, כאווער און ברוינגע.

או אלע קינדר ער ווילן שפילן און באהעלטעןיש, זאגט ער:
— ניין. בעסער אין פאלדאדאן.

זאגן די קינדרער:

— או אלע זאגן אין באהעלטעןיש, דארף זיין אין באהעלטעןיש.
פארדריסט עם וועלוועלע און ער זאגט:

— שפיטט זיך אין באהעלטעןיש. איך בין ברוינגע.
— ברוינגע, איז ברוינגע...

די קינדר ער ווארפֿן גוירל ווער ער זאל זוכן און וועלוועלע שטעלט
זיך אונזעק און אַנְגַּעֲבָלָאָזְעָנֶר אין א זויט און שרייט:
— געדענקט, כיעל זאגן מיין טאטן, וועט ער איך שוין נישט
לאון פאָרָן אָפּ זיין טראמוני.

וועלזעלעט טאטע, איז א מאטאַרמאָן און ווי עפֿעט, סטראַשעט
ער באָלד די קינדער מיטן טאטַנְס טראָמוֹוי.
די קלײַנְעַ קינדער, זומָס ווּוַסְטַן נִישְׁטָן, אָז דער טראָמוֹוי איז
ニישט וועלזעלעט, זאנָן:
— א געשעפט האָבן מֵיר, וועלַן מֵיר פָּאָרֶן מִיט אָז אַנדַּעַר
טראָמוֹוי.

— טאָקעַ! איז אָז טראָמוֹוי איז דַּא אַין בּוּנְגָּס אַיְדָּעַס?
— אָזּוּ! כְּעֵל זָאנָן מֵין טָאָטָן, ווּעַט עַר זָאנָן אלָעּ זַיְעַן כָּאוֹוַיִּ
רַיִּם, די מאטאַרמאָנג, אָז זַיְעַן זָאלַן אַיְיךְ נִישְׁטָן אַרוֹיְפְּלָאָזָן.
— אַ דִּינְגַּעַ האָבן מֵיר — לאָכְן די קינדער — וועלַן מֵיר פָּאָרֶן
מִיט אַמְּנִיבָּסָן, פָּאָרֶן מִיט קָאַלְעַקְטִיוּסָט.
— די קָאַלְעַקְטִיוּסָט מִיט די אַמְּנִיבָּסָן האָבן אלְעַמְּאַל אַקְצִיָּ
דעַנְטַן.

— האָבן זַיִּן.
— ווּעַט אַיר זַיִּךְ צַעְקַלְאָפָּן.
— וועלַן מֵיר.
ער גוּרְלַּ פָּאָלַט אָפְּ לִיְבָּעַלְעַן אָז עַר שְׁטָעַלְט זַיִּךְ אַוּעַק באָ
דעַר ווּאַנְט אָז הוּבְּכַט אָז צִילַּן:
— אַיְינְס... צְוֹוַיִּ... פִּינְגַּ... אַכְטַּ... צָעַן... שְׂוִוְיַּ?

וועלזעלען פָּאַרְדְּרִיסָט, זומָס די קינדער שְׁפִילַן זַיִּךְ אַלְיַין אָז
ער ווּיל ווי אַפְּטוּן אָפְּ צַעְלַאֲכָעַם, זָאנָט עַר אָוִים, ווּאוּ יַעֲדַעַרְעַד האָט
זַיִּךְ באַהָאַלְטַן.
— בעַרְעַלְעַ אָז אָז דָּאָן פָּעַפְעַן אַונְטַעַר דָּעַר טִירַי!... כִּיְעַמְּל
שְׁטִיַּיט אַונְטַעַר דָּעַס אַוִיטָא, נַעֲבַן אַפְּטִיַּיק... יַאֲסַעַלְעַ...
ליַיְבָּעַלְעַ פָּאַרְשְׁטָאָפָּט זַיִּךְ די אַוִיעַרְן אָז ווּיל נִישְׁטָה הָעָרָן.
— זָאג מֵיר נִישְׁטָן, כְּעֵל אַלְיַין גַּעֲפִינְגַּן.
— אָט דָּאָרְטַּ שְׁטִיַּיט פִּינְגַּעַלְעַ — ווּוִיזָט וועלזעלעט מִיט דָּעַר
הָאנְט צָוֵם אלְמָאַסְעָן.
די קינדער גִּיְעַן אַרוִים פָּוֹן די באַהָעַלְתָּעַנְישָׁן אָז ווּלְן ווּלְן
וועלַן אַנְשָׁלָאָגָן, אַבְּעַר עַר לְוִיפְטַּ אַרְיַין אָז שְׁטוּב מִיט אַגְּוּוֹוִין.

- וואסם? — פֿרְעָגֶט אַים דֵי מַאמָּע.
- דֵי קִינְדָּעֶר ווילֵן מִיר שלְאָגָן...
- וועלכע קִינְדָּעֶר?
- אלע קִינְדָּעֶר.
- פֿאַרוֹוָאַסְמָ?
- פֿאָר גַּאֲרְנִישֶׁט.
- פֿאָר גַּאֲרְנִישֶׁט שְׁלָאָגָט מעַן נִישְׁטָמָע. מִיסְתָּאָמָע הַאָסְטוֹן זַיִן גַּעַטְשָׁעָפָעָט.
- נִין — זָגָט וועלוועלע — אַיךְ חָאָב זַיִן גַּאֲרְנִישֶׁט גַּעַטְשָׁעָפָעָט.
- די מאמע קען שוין אַיךְ יַגְגָּעַלְעַ אָזִין זַיִן ווַיִּסְמַטֵּה, אָזִיךְ וועלוועלע
אייז א גַּרְוִיסְטִיעָר אָזִין זָגָט:
- אַיךְ ווַיִּסְמַטֵּה, מִיסְתָּאָמָע ווילֵן זַיִן דֵיר נִישְׁטָמָע מאָכָן פֿאָר
קִין קָאָמָעַנְדָּאָגָט, טַשְׁעָפָעָט זַיִן צַו זַיִן.
וועלוועלע נִיְתְּשִׁין שַׁוִּין נִישְׁטָמָע אָזִין שְׁטוֹב אָזִין עַר דְּרִיְתַּ
זַיִן אַרְוֹם אַבְיוֹעָר אָזִין ווען זַיִן טָאָטָע קָוָמָט, לוַיַּפְתַּח עַר אַים אָנָטָ
קָעָגָן אָזִין זָגָט אַים:
- דֵי קִינְדָּעֶר הַאָבָן מִיר גַּעַוָּאָלָט שְׁלָאָגָן.
- וואסְמָעָרָעָ קִינְדָּעָר?
- לַיְוַיְבָּלָעָ, בַּעַרְעָלָעָ, מוַיְשָׁעָלָעָ, פַּיְגָעָלָעָ.
- אָזְוִי!
- לְאַזְוִי זַיִן נִישְׁטָמָע פֿאָרָן אָפְּ דִין טְרָאָמוֹיִי.
- גַּוְטָמָ.
- אוֹיבָן זַיִן וועלֵן אַרְוִיפְּגַיּוֹן אָפְּ טְרָאָמוֹיִי אָזִין וועלֵן פֿאָרָן אָפְּ
פְּלָאָסָעָמָאָשָׂא, זָאָלָסָטָו זַיִן אַפְּטָוָן אָזִין אַוְעַקְפִּירָן אָפְּ פְּלָאָסָעָ
אַיטָּאָלִיעָ.
- וואסְמָזְשָׁעָ ווּעַט זַיִן?
- וועלֵן זַיִן פְּאַרְבְּלָאַנְדוֹשָׁעָט ווּעַרְן אָזִין נִישְׁטָמָע ווַיִּסְמַטֵּה
צָוְגִּיּוֹן.
- עַר טָאָטָע לְאַכְּטָמָ.

— גוט. עם איז אן איינפאל...

וועלוואעלעס טאטע, יאנקל, וואשט זיך ארום, טוט זיך אייבער
און זעצט זיך אוועק באם טיש.

— נו, — זאגט ער — וועלוואעלע, לאמיר זען, וואס דז האסט
הייןט געשריבן איז שולע?
וועלוואעלע לויפט צו זיין שופלאד באפט אדרויס פון דראט
א העפט און זוייזט דעם טאטן.

— זעסט? דאס האב איך היינט געשריבן.

דעך טאטע באקוקט דעם העפט און האט האנאע.

— פיין — זאגט ער — זוייר פיין. דו זוייסט, ריווקע — זאגט
ער צו זיין פרוי — ער שריבט גאר שיין.

— או ער וויל, קען ער — זאגט די מאמע.
וועלוואעלע זעם, או דעד טאטע מיט דעד מאמען זיינען גאר
צופרידן מיט אים, בעט ער דעם טאטן, או ער זאל אים לאזן מיט-
פאַרן מיט אים מאָרגן אָפּן טראמוני.

— מאָרגן איז יאנטעוו, מען גויט נישט איז שולע — זאגט ער.
יאנקל קווקט אָפּ זיין פרוי און זאגט:

— גוט. אויב די מאמע, ווועט מיטפאָרן.

אבער די מאמע וויל נישט מיטפאָרן.

— איך האב מאָרגן — זאגט זיך — אווי פיל אָרבּעַט.

— נישט מער ווי איינמאל הין און צורייק.

— וואס זאגטוו? — פרענט וועלוואעלעס טאטע זיין פרוי.
— אויך האב נישט קיון ציימט.

— טו צויליב דעם קינד.

די מאמע קווקט אָפּ וועלוואעלען מיט א שמייכל און זאגט:

— גוט. אויב ער ווועט זיך אויפפרן גוט.

דעך דאיוקער צוֹאָג האט וועלוואעלען געמאכט גליילעך און ער
אייז גלייך אָרוּסֶנֶגֶל אָפּן צו זיינע כאווײַרִים מיט א סימכע.

— איך וועל מאָרגן פֿאָרְן מיט מײַן טאטנס טראמוני שפֿאַצְּרַן.
די קינדער האבן געלאכט.

- ביטט דאך ברוינגען זואם רעדסטען?
 — איך בין שווין כאווער — זאגט וועלזועלע — איך וועל פֿאַרְן
 מאָרגּן ווֹיַיט, ווֹיַיט, בֵּין פֿלאַמְעַט מָאוֹשָׁאָן צְרוּיק.
 — אָן גַּעֲלַת? — פֿרְעָנְט אַיִן יַגְעַלְעַ.
 — אָוֹאָדָע אָן גַּעַלְט. סְאיַז דאך מִין טָאתְנָס טְראָמוּוי!
 אָפּ מָאָרְגּן, נְאַכְמִיתִיך, אַיּוֹ וועלזועלע גַּעַשְׁתָּאָנָעָן מִיט זַיִן
 מאָמעָן אָן אוֹיסְגַּעַפְּצַצְתָּעָה. אָפּ דָּעַר סְקִינָע אָן גַּעַוְאָרט, אָז עַס זָלְל
 דּוֹרְגִּין זַיִן טָאתְנָס טְראָמוּוי.
 וועלזועלע האָט גַּעַדְאָרְפַּט ווֹאָרטָן לְאָנֶג, ווֹילְעַט עַס זַיִן דּוֹרְכָּ
 גַּעַנְגָּעָן אָסָּאָר טְראָמוּיעָן, אָבָּעָר נִישְׁתָּזְיִין טָאתְנָס, אָז עַר אַיּוֹ
 שַׂיִן גַּעַוְוָן אָוְמְגַעְדוֹלְדִּיך.
 — דָּאָן כּוֹאָן! — האָט עַר גַּעַשְׁרִינָן צּוֹ דָעַם מָאָטָרְמָאָן, זואָם
 אַיּוֹ דּוֹרְכְּגַעַפְּאָרְן — ווֹאוֹ אַיּוֹ מִין טָאתְעָ?
 — עַר קוּמְט.
 — עַס דְּאָרְפַּט נְאָך דְּוַיְעַרְן?
 — מִיטְנָן דְּרִיטְנָן טְראָמוּוי פֿאַרְטָט דִּין טָאתְעָ.
 ווֹעַן דָּאָן יַאֲנָקְל אַיּוֹ אַנְגְּעַקְמָעָן, אַיּוֹ וועלזועלע צְגַעְלָאָטָן מִיט אָ
 סִימְכָּע.
 — פֿאָפָּא!
 — זַיִן גַּעַלְעַ!
 וועלזועלע שְׁטִיגְט אַוְיפּ מִיט זַיִן מאָמעָן אָפּן טְראָמוּוי אָז
 זַיִן פֿאָרְגְּעָמָעָן אָפּלְאַז אָפּן פֿאָדְעָרְשָׁטָן בְּעַנְקָל, נַעֲבָן מָאָטְאָרְמָאָן.
 — פֿאָפָּא! — שְׁרִיְּט וועלזועלע — זַאלְסְטָט פֿאָרְן גִּיך.
 — מְעַשְׁוְגַעְנָעָר! — שְׁרִיְּט דִּי מָאָמָע — ווֹילְסְטָט, אָז דָעַר טָאתְעָ
 זָאָל אָרוּפְפָאָרְן אָפּ עַמְּצִיא? פֿאָר גַּעַלְאָסָן, יַאֲנָקְל, גַּובְגָּות אַכְתוֹנָה.
 יַאֲנָקְל דְּרִיטְנָן אָוִים דָעַם קָאָפּ, טָוָט אָוְינְקָן צּוֹ זַיִן יַגְעַלְעַ אָז
 חַוִּיבָט אָן פֿאָרְן.
 — טַאֲלָאָן! טַאֲלָאָן! — קְלִינְגָט עַר גַּלְאָט אַזְוִי, וועל-
 וועלען צּוֹלִיב.

וועלוועלע קען נישט איינזיצן אפנ בענקל און ער דרייט זיך
אָפַּ אַלְּעַ זַיְמָן, הַוִּיבְּתַּ זַיְךְ אָוֹן זַעַטְ זַיְךְ.
— פַּאֲפָאַ! — שְׁרִירַתְ עַר.

— זונעלען! — ענטפערט דער מאטע און דרייט עטווואס ארים
דעם קאָפַ.

ווען דער טראamuוי פַּאֲרַט אָפַּ צַוְּיִי קַוְּאַדְרַעַם. קומט צו דער
גַּוְּאַרְדָּא מֵיטַ דַּעַרְ פַּוְשְׁקָעַ, בְּאֶגְרִימַטְ זַיְךְ מֵיטַ וְעַלְוּוּעַלַּעַם מַאֲמַעַ אָוֹן
דְּרִיסְטַ אָפַּ, אַ שְׁמִיכְלַעַנְדִּיקְעַר, צַוְּיִי בַּילְעַטְן, וְעַלְבָּעַ ערְ דַּעְרָלְאַנְגַּט
וְעַלְוּוּעַלְעַן:

— נָא — זַאנְטַ ער — בָּאַהְאלְטַ זַיְךְ.
וְעַלְוּוּעַלַּעַם מַאֲמַעַ עַפְנַט דַּעַם בַּיְתָל, נַעֲמַט אַרְוִים צַוְּאַנְצִיךְ
סַעַנְט אָוֹן דַּעְרָלְאַנְגַּט זַיְךְ דַּעַם גַּוְּאַרְדָּא.
וְעַלְוּוּעַלַּעַ חַאלְטַ דַּי בַּילְעַטְן אַין האַנְט אָוֹן קוּקְטַ מֵיטַ בְּרִיאַת
צַעַפְנַטַּע אַוְגָן אָפַּ דַּעַרְ מַאֲמַעַן, אָפַּן גַּוְּאַרְדָּא. אָפַּן טַאַטְן אָוֹן
כִּידְעַשְׁטַ זַיְךְ.

— מַאֲמַעַ! מִיר דַּאֲרַפְּן אַוְיךְ נַעֲמַעַן בַּילְעַטְן?
— אָוְוָאַדְעַ.

— עַם אַיְזַ נִישְׁטַ דַּעַם טַאַטְנַם טְרָאַמוּויַ?

— דַּי מַאֲמַעַ דְּרִיסְטַ מֵיטַן קַאָפַּ:

— נַיְן, זַונְדַּעַלְעַ.

וְעַלְוּוּעַלַּעַ בְּלִיְבַּט זַיְנַן אַ וְוַיְלַעַ אַ שְׁמַארְקַ פַּאֲרוֹוָאַנְדְּעַרְטַעַר
אָוֹן מֵיטַאַמְּאַלְטַ טַוְטַ ערְ אַ וְוַרְףַ אַוְועַקַּ דַּי בַּילְעַטְן אָוֹן שְׁרִירַת אַרְוִים:
— נַיְן! עַם אַיְזַ מִיְּנַן טַאַטְנַם טְרָאַמוּויַ ערְ פִּירְטַ אַיְם... גִּיט
מִיר אָפַּ דָּאַם גַּעַלְטַ...

וְעַלְוּוּעַלַּעַ הַאַטַּ זַיְךְ צֻעוּוִינַטַּ. אַבְעַרְ אַלְעַ פַּאֲמַאְשִׁירַן אַיְן
טְרָאַמוּויַ הַאַבְן גַּעַלְאַכְטַ אָוֹן דַּעַרְ טַאַטְ הַאַטַּ זַיְךְ אַ וְוַיְנַקְ גַּעַטְוֹן צָוָם
גַּוְּאַרְדָּא אָוֹן ערְ הַאַטַּ צַוְּגַעַטְרַאַגְן וְעַלְוּוּעַלְעַן דַּי צַוְּאַנְצִיךְ סַעַנְט
אָוֹן גַּעַזְאַגְטַן:

— ביסט גערעכט, יונגעלאַע, כ'האָב גָּאָר פָּאָרְגָּעָסֶן, עַם אֵוֹ טָאָקָע
דיין טָאָטָנָס טְרָאָמוֹויִי, נָא דִיר אֲפַף דָּאָס גָּעַלְתָּ...
אָכָּעָר וּוְעַלְוָעַלְעַח הָאָטָש שְׁוִין נִישְׁתָּגַעַנְוָמָעָן אָוֹן אֵוֹ גָּזְעָסָן אָ
גָּאנְצָן וּוְעָג אָוֹן גָּעֻקָּקָט אִין גָּאָמָּאָרִין, אָטְרוּיְּדִיקָּעָר אָוֹן אָפָּאָרָה
קְלָעַרְטָעָר...
—

נוֹעַ פְּיוֹנָל — נְיוֹעַ לְיָדָעָר

די פִּינְגָּל פָּוּן קָאָלְטָנְלָאָנד קוּמָעָן אַיְינְמָאָל צּוֹפְּלִיעָן צּוֹ זַיְעָרָע
ברִידָּעָר אִין וּוְאָרָעָמָעָן לְאָנָד, פָּאָרָהָאָלָטָן זַיְיָ בָּאָדָעָר נְרָעָנָעָץ וּלְגָנָעָר
מִיטָּ בִּיקְסָן אָוֹן זַגָּנָן:

— שְׁטִוִּיתָן!

— וּוְאָסְמִי?

— מַעַן לְאֹזֶט נִשְׁתָּמָעָן אָרִין.

לְאָכָן זַיְיָ די פִּינְגָּל אָוֹן זַגָּנָן:

— אִיר שְׁפָאָסְטָן...

— כָּאַלְלָעָ — זַגָּנָן די זַעֲלָנָעָר — מִיר שְׁפָאָסְטָן נִשְׁתָּמָעָן, מִיר הָאָכָן
אוֹא בָּאָפָּעָל...

קוּקָן זַיְדָן די פִּינְגָּל אַיְבָּעָר דָּעָרְשָׁאָקָעָנָעָן.

— אָ בָּאָפָּעָל!...

— אָזְוִי אִין...

— עַם קָעָן נִשְׁתָּמָעָן זַיְיָ! שְׁוִין חָוְנְדָעָרְטָעָר יָאָרָן, אוֹ מִיר קוּמָעָן
אָהָעָר אַיְבָּעָרְוָוִוִּינְטָעָרָן...

— אָונְדָזָעָרָעָ טָאָטָעָם הָאָכָן דָּא אַיְבָּעָגְנָוִוִּינְטָעָרָטָה, אָונְדָזָעָרָעָ
זַיְדָעָם, אָונְדָזָעָרָעָ עַלְטָעָר-זַיְדָעָם...

ל י ט מ א ז

— אוניגס איז נאך נישט געהערט געווואָרַן, זויט וועלט איז
וועלט!...

די פִּינְגֶּל טִוְנְגָּן מִיט דֵּי זַעֲלָנְגָּה, בְּעַמְּנָה, גִּיבָּן זַי צֹו פָּאָרְשְׁטִיִּין,
וְוי אָמְגָּנְדָּעָכְּט זַי זַיְנָעָן, אַבְּעָר יַעַנְגָּה וּוְילָן נִישְׁתָּה הַעֲרָן.
— אַיר זַיְנָט גַּעֲרָכְּט — זַגְּנָן זַי — אַבְּעָר מִיר קַעְנָעָן אַיְיךְ
גָּרְנִישְׁתָּה הַעֲלָפָן.

— עַם אַיְזָה אַבְּאָפָּעֵל פָּוּן אַוִּיבָּן.

— וּוְאַסְּ-זַעַשׂ זַגְּנָט אַיר, זַאְלָן מִיר אִיצְּטָהָן, הָא? — פַּרְעָהָן דֵּי
פִּינְגֶּל פָּאָרְצְּזוֹוִיפְּלַטְּ.

— מַוְתָּה וּוְאַסְּ אַיר וּוְילְטָה...

— פָּוּן אָונְדְּזָעָרְטָוּעָן קָאנְטָה אַיר פְּלִיעָן צְוָרִיק אֲהִים...

— אַבְּעָר וּוְאַסְּ רַעַדְתָּ אַיר! מִיר הַאֲבָן דָּאָרָט נִישְׁתָּה צְוָנְגְּרִיטְּ
זֶיךְּ קִיְּזָן שְׁפִּיְּזָן, קִיְּזָן נַעַמְתָּ אָוָן וּוְעָלָן אַלְעָ אָמְקָומָעָן פָּוּן חָוָנָגָעָן
אָוָן קָעַלְטָה?...

— וּוּעַט אַיר...

דָּעָרָה עָרְטָה אֹזָא עַנְטְּפָעָר, וּוּעָרָן אַסְּאָר פִּינְגֶּל בֵּין.

— אָזְוִי רִידְן אִינְגָּנָעָן בְּרִידְעָר!

— וּוְאַסְּ זַיְנָט אַיר, פִּינְגֶּל, צַי וּוְאַלְדָּגָן אַוְלָאנִיס?

די זַעֲלָנְגָּר אָפְּ דָּעָר גַּרְעָנְגָּעָן לְאָכָן.

— וּוְאַסְּ מִיר זַיְנָעָן, זַיְנָעָן מִיר, אַבְּעָר אַרְיוֹנְלָאָזָן אַיְיךְ וּוְעָלָן
מִיר נִישְׁתָּה.

— אַבְּעָר פָּאָרוֹאָסְ?

— פַּרְעָהָן אִינְיִיקָּעָ שְׁוִין מִיט טְרָעָרָן אַיְן
די אַוִּינְגָּן.

— וּוְיַי אָזְוִי חָאָט מַעַן אָונְדוֹ גַּהְיִיסָּן.

די פִּינְגֶּל פָּוּן קָאלְטָנְלָאָנד וּעָן, אֹזְזָי וּוְעָלָן גָּרְנִישְׁתָּמָאָכָן,

פָּאָרְקְּלִיְּבָן זַי זַיְדָן אַזְוִית אָוָן קְלָעָרָן אָוָן טְרָאָכָן, וּוְאַסְּ צֹו טָוָן.

— צְוָרִיק אֲהִים פְּלִיעָן קַעְנָעָן מִיר נִישְׁתָּה. אַיְן אָונְדְּזָעָר לְאָנְדָּה
הַעֲרָשָׁן אִיצְּטָהָן פַּרְעָסָט אָוָן קָעַלְטָן אָוָן מִיר הַאֲבָן דָּאָרָט נִישְׁתָּה קִיְּזָן
שְׁפִּיְּזָן, קִיְּזָן נַעַמְתָּ אָוָן דָּעָם, אַיְזָה דָּעָר וּוְעָגָה גַּעֲפָעָרְלָעְכָּדָר אָוָן
מִיר וּוְעָלָן אָמְקָומָעָן פָּוּן דֵּי שְׁטוֹרָעָם אָוָן וּוְינְגָטָן...

— וואס-זשע טוט מען?

א קלין יונג פֿינגעלע נעטט א ווארט און זאגט:

— לאמר זיך אריינריזן און לאנד מיט געוואלד.

— טאכע אוזי. אונדזער לאנד איז די וועלט און מיר ווילען נישט פֿון קיין גרענצען — העלפט צו א צווית פֿינגעלע.

די עטלטער פֿיגל האבן געדרייט מיט די קעפּ.

— נייז, קינדר. מען דארפּ גוין מיט גוטן.

— לאמר שיקן צום עלצטן א שליעך און אים פרען: פֿאַרְ — וואס? פֿאַרְוּעָן?

די רײַד פֿון לעצטן ווערן אַנגענומען און מען שיקט אַוועק א שליעך. קומט ער צום עלצטן פֿוֹיגָל פֿון ואַרְמָלָאנְד און פֿרְעָגְטְ:

— פֿאַרְוּאַס? פֿאַרְוּעָן? שטענדייק נעטט מען אונדז דא אַוִיפּ גוּט און וואויל און פֿלוֹצִים...

דעַר עַלְצַטָּעַר פֿאַרְעַנְטַפְּעָרְט זיך.

— די מײַסָע דערפֿון — זאגט ער — איז אוזי: געווין אַשְׁלָעַט יאָרְ פֿאַרְן ווַיְינִיק קערנער אָפּן פֿעלְד...

— מיר וועלן קיינעם נישט געמען, דאס לאנד איז גרוּם און מיר וועלן זיך זוכן שפייז אין אַוְלְכָע געגנטן, וואָ אַיְיעָרָע פֿיגָל קומען נישט.

— יא — זאגט דער עַלְצַטָּעַר, אַבעָר...

— אַבעָר וואס?

— מיר ווילן דא נישט קיין פֿרְעָמְדָע, אַיר ווַיְיסָט דאָר, נייע פֿיגָל, נייע לְידָעָה; נייע לְידָעָה — נייע צִוְיטָן...

— איז וואס?

— און די נייע צִוְיטָן געפְּעַלְן אונדז נישט. אַרְבָּ אַיר ווַיְלָט מיר זאלן אייך אַרְיִינְלָאָז, זאגט זיך אָפּ פֿון אַיְיעָרָע לְידָעָה!...

— אָפּוֹגָן זיך פֿון אַודְזָעָר לְידָעָה!...

— יא. זאגט זיך אָפּ פֿון אַיְיעָרָע לְידָעָה ווַעֲנֵן די נייע צִוְיטָן. דער שליעך איז אוּקָץ ווַיְינֵן שׂוּעַטָּעַר און ברידער, און זוי דערציילט וואס מען פֿאַרְלָאנְגְט פֿון זוי און ווּן די פֿיגָל פֿון

קאלטנלאנד האבן דאס דערהערט. זייןגען זוי געוווארן ביין און אלע
אין איין קאל האבן זוי אויסגעשריגן:
— ניינ! מיר פלייען צוריק אהיים.

פון דעםאלסטט און זייןגען די פיגל פון קאלטנלאנד מעיר נישט
געפלויגן און ווארמלאנד און יעדעם יאר, ווען דער הארבסטט איי
געקומען, האבן זוי זיך אויסגעבעויט ווארעמען געסטטען, זיך פארזארגט
מייט שפייז און דארט לומטיך און פרוילעך פארברראכט די צויט.

איין די געסטטען פלעגן די פיגל זייןגען זיינער לידער און אפט
זיך דערמאגען די געשיכטע, וואס האט מיט זוי פאמירט איין
ווארמענלאנד און שטארק באדויערט זיינער דארטיקע ברידער.
— ניינ — האבן זוי געוזנט — דאס זייןגען נישט קיין פיגל,
נאר ואולד-גאלאנים. די דזוייקע אומראעט וועלן מיר געדענקיין
ויפיל מיר וועלן לעבן.

איינמאל, די ועלנער פון קאלטנלאנד שטייען בא דער גראנעז,
יאוועט זיך א גאנצע מאכובע פיגל פון ווארמלאנד.
— וואויהין? — פרעגן זוי די סאלדאטען.

— אין קאלטנלאנד.

— וואס?

— א גראימער הונגער בא אונדו, דער היישעריך האט אפגע
געטן אלע פעלדער. לאזט אונדו ארין.

— מען קען נישט — ענטפערן זוי די זעלנעה.

— וואס היומט?

— אוז באפעל.

— א באפעל! — זאגן די פיגל און כידעשות זיך — עם קען
ニישט זיין...
— מיר האבן זיך נישט וואו אהינצעוון — בעטן זיך די פיגל.

— פלייט צוריק אהיים...

— מיר וועלן דארטן אומקומוון פון הונגער...

— וועט איר...

— אוזי רידין איינגענע ברידער!..

די זעלנער לאבן.

— ברידער זייןט ארי!

— וואם דען זייןען מיר?

— וואלד-גאלאנים.

די פיגל זעען, או די זעלנער זייןען שלעכט. קליבן זוי אוים איינעם און שיקן אים צום עלצעטן. קומט ער, דער פיגל, און טיינעט:

— סטייטש? אוזי און אוזי, מיר וועלן אויסנין פון הונגער.

הערט דער עלצעטער פיגל אוים זייןע ריד און שמייכט.

— עמעם. טאכע אָראַכְמַאנָּעָם. אָבעָר ווֹאָס זָאָל אִיךְ טָוָן, אָ

שלעכט יאָר באָ אָנדָג, פֿאָרָאָן ווַיְיָנִיק קָרְעָנָר...

— מיר וועלן אויערט נישט נעמָען...

— יאָ, אָבעָר די מײַסָּע אָזָי אָזָי, מיר וועלן נישט קִין פרעמאָדָע אָיר ווַיְסָט דָּאָר, נֵיעַ פֿוֹגֶל — נֵיעַ לִידָעָר; נֵיעַ לִידָעָר — נֵיעַ צִיְּטָן...

דער שעלייך פון ווֹאַרְמָלָאָנד לְאֹזֶט אַרְאָפֶפֶת פָּאָרְשָׁעָמֶט דָעַם קָאָפֶת

און ווַיל שָׂוִין אוּוּקָנִין, אָבעָר דער עלצעטער רָוֶפֶת אִים צְרוּרִיק:

— זָאָג דִּינָעַ בְּרִידָעָר אָן שְׁוּעָמְטָעָה, אָן דָּאָם לְאָנד אָזָי פָּאָר

זְיוּ פְּרִיּוֹ אָן לְאָפֶן אָן ווַיל עַמְּ ווַיל קָעַן אַרְיִין...

דָעַם טָאָג אָזָי אַיִן קָאַלְטָנָלָאָנד גַּעֲוֹעַן אִיאַנְטָעַוּ אָן די פֿוֹגֶל

פָּוָן די בְּיִדְעָה לְעַנְדָעָר הָאָבָן זִיךְ אַוְיְנָגָעָמִישָׁט צְוֹאַמְעָן אָן גַּעֲפָרִיּוֹת

זִיךְ גַּעֲוָנְגָעָן אָן ווַיְדָעָר אָזָי גַּעֲשָׁלָאָסָן גַּעֲוָזָאָר אָ בּוֹנְדָא צְוִישָׁן די

בְּיִדְעָה לְעַנְדָעָר אָן עַמְּ אָזָי פְּיִיעָרְלָעָד דָּעַרְקָלָעָרְטָג גַּעֲוָזָאָר:

— אלָעַ פֿוֹגֶל זַיְנָעָן בְּרִידָעָר.

— נִיטָּאַ קִין גַּרְעָנְעָצָן. יְדָעָר פְּלִיטָטָרָאָק אָן פְּרִיּוֹ ווַאֲהָדָה

עַר ווַיל.

— אָונְדָעָר לְאָנד אָזָי די ווּעָלָט...

— אָונְדָעָר לִיד אָזָי אַיִיעָר לִיד אָן אַיִיעָר לִיד אָזָי אָונְדָעָר לִיד.

אָזָי אָזָי ווַיְדָעָר גַּעֲשָׁלָאָסָן גַּעֲוָזָאָר די גַּוְטְבָּרוֹדְעָרְשָׁאָפָט פָּוָן די

פֿוֹגֶל פָּוָן קָאַלְטָנָלָאָנד מִיטָּ די פֿוֹגֶל פָּוָן ווֹאַרְמָלָאָנד.

דעם פוייערס פאלדאָטן

א פוייער ארכעט מיט וויב און קינד אפֿן פעלד: אַקערט,
בראנגעוועט און זויעט. און אוּם קומט די ציימט פון שניות, ער געטעט
אראָפּ די טוואֹוע פון פעלד, צעמאָלט זי און באקט אָפּ אַכְיסֵל ברויט,
קלאָפְט מען אָן אַין טיר.

— וווער איז? — פֿרְעָנְגְּטַ דַעַר פֿוַיְעַר.

— עפּן. דַּאֲסַ בִּין אַיךְ, דַעַר פֿאָרְעַץ.

— ווֹאָס ווֹילְסְטוֹ?

— אַ כִּיְלָעַק בְּרוּיט.

— פֿאָרוֹאָס קומט עַמְּ דִיר — פֿרְעָנְגְּטַ דַעַר פֿוַיְעַר פֿאָרְכִּידְעַשְׁטַ —
הַאָסְטַ מִיר גַּעַהְאָלְפַן אַקְעָרָן, זַיְעָן, צַיְשַׁנְיָדָן?
— נַיְנָן.

— ווֹאָדָעָן?

— די עַרְד אַין מִינְעָן.

— ווֹאָס הַיִסְטַ דִּינְעָן? הַאָסְטַ זַי גַּעַבְרָאָכְטַ צּוֹטְרָאָנַן אַףְ די
פְּלִיכְעַם?

— זַי הַאָסְטַ גַּעַהְעָרְטַ צַו מִין טָאתָן.

— אָן דִין טָאטָע ווֹאוּ הַאָסְטַ זַי גַּעַנוּמָעָן?
דַעַר פֿאָרְעַץ ווּעָרְטַ בִּיְוָן:

— אַיךְ הַאָסְטַ נִישְׁתְ קִין צִיְמַט, פֿוַיְעַרְל, זַי אַוִּיסְצּוּטִינְגָן מִיט
דִיר, גַּיב מַוְרָן מִין כִּיְלָעַק אָן לְאִמְרָ נַיְנָן צַו אַנְדָרְעָן.

— אָן אַז נִישְׁטָם?

— אָז נִישְׁטָם ווּעָל אַיךְ גַּיְנָן צָוָם קִיְסָעָר, שִׁיקְטַ ער זַיְנָע סָאָלִי
דָאָטָן אָן זַי וּעְצָן דִיךְ אַיְין.

הַעָרְטַ דַעַר פֿוַיְעַר, אָז מַעַן קָעָן אִים נַאֲךְ אַיְנוּעָצְן אַיךְ, גַּיטְ ער
דַעַר פֿאָרְעַץ אַ בְּרוּיט אָן וְאַגְּטָן:

— קְוּמָעָן, קְוּמָט דִיר נִישְׁטָם, אַבְעָר...

ווען דער פֿאָרְעַן גִּיט אָוּוּק אָוּנָה דער פֿוּיֶּעֶר ווֵיל זִיךְ שְׁוִין
זעַצְמָן צָם טִישׁ, קְלָאָפְטָן מַעַן ווַיְדָעָר אִין טִיר.

— ווּעָר אִיז?

— עֲפָן, ס'אַיְוֹ דָעַר קְיֻסָּעָר.

— ווֹאָס ווַיְלָסְטוֹ?

— האָסָט אַרְאָפְגָּעָנוּמוּן בְּרוּיטָן פָּוּנָה, ווֵיל אַיךְ אַכְיַלְעָק.

— פְּאָרוּוָסָט קְוָמָט דִּיר אַכְיַלְעָק, — האָסָט מִיר גַּעַחַלְפָן
אַקְעָרָן, בְּרָאַנְעָוָעָן, וַיְיַעַן, צִי גַּאֲרָשְׁנִיךְ?

— נִין.

— אִיז עַפְשָׁעָר דַּי עַרְד דִּינְעָע?

— גַּעַוּוּם.

— אוּבָאָזְוִי קְיֻסָּעָרְשִׁי, גַּיְוִי מַוְיכָל, צָם פֿאָרְעַן, עַר חָאָט
שְׁוִין באַמְּרָא אַוְיְגָעָנָאָרָט דִּין כְּיַלְעָק.

— ווֹאָסְמִי?

— עַר חָאָט גַּעַזְגָּט — דַּי עַרְד אִיז זַיְנָע.

— דָעַר קְיֻסָּעָר שְׁמַיְיכָלָט.

— דַּי עַרְד אִיז טָאָקָע דָעַם פֿאָרְעָצָם, אַבָּעָר אַלְץ ווֹאָס דָעַר
פֿאָרְעַץ חָאָט, גַּעַהְעָרָט צָם קְיֻסָּעָר...

— האָסָט דַּי עַרְד צָוְוִי בְּאַלְעָבָטִים?

— צָוְוִי.

— דָעַר פֿוּיֶּעֶר טָוָת אַזְפִּיעַ אָוּנָה גִּיט דָעַם קְיֻסָּעָר אַבְרוּיט.

— עַם אִיז ווַיְיַנְּיק, פֿוּיֶּעֶר, — זָאנְטָה דָעַר קְיֻסָּעָר — אַיךְ האָב
הַיְנָט אַסָּאָך גַּעַנְעָרָאלָן, אַסָּאָך אַפְּיִצְרָן אָוּנָה סָאַלְדָאָטָן...

— ווֹאָס עַפְעָטָס?

— מִיר הַאָבָן אַסָּאָך סָאָנִים.

— דָעַר פֿוּיֶּעֶר לְאַכְתָּ.

— גַּיְוִי שְׁוִין, גַּיְוִי, עַפְשָׁעָר האָסָטוֹ אַסָּאָך סָאָנִים, אַיךְ נִישְׁטָמָ...

גַּאֲרָה, נָא דִיר אַבְרוּיט אָוּנָה לְאַמְּיר זִיךְ נִשְׁטָמָ קְרִיגָן.

— נִין. דַוְזָוָט מִיר גַּעַבְנָה צָעָן בְּרוּיטָן.

— עַפְשָׁעָר ווּעַט זִוְן גַּעַנְגָן דָרְיוֹ?

- ניון.
 — עפֿשעֶר פִּינְפָּן?
 — נאָר צעָן.
 — אָכְבָּר ווֹאָס רַעֲדַסְטוּ קִיְּסָעָר, אַיךְ ווּעַל דָּאָךְ האָבָּוּ ווַיְיִנְיקּ
 פָּאָר ווַיְוִיבּ אָזְן קִינְדְּעָר?
 דָּעָר קִיְּסָעָר ווּרְעַתְּ שָׁוֹן בֵּין.
 — דִּינְגּ זִיךְ נִישְׁטָה, ווַיְיִלְּ אַיךְ טֹו אַשְׁקָ מִיְּנָעָ זַעֲלָנָעָר, מַאֲכָן
 זַיְיָ פָּן דִּיר אַש אָזְן עַרְדָּה.
 — ווֹאָס הַיְמָטְדוּ ווּעַמְטָה זַיְיָ שִׁיקָן. סָאיְזָעָם דִּינְגּ זַעֲלָנָעָר?
 — גַּעֲוִוִּים, מִיְּנָעָ.
 — אַוְיבּ אָזְוִי, ווְאַסְ-זִישָׁעָ דַּאֲרָפּ אַיךְ זַיְיָ גַּעֲבָן עַסְן?
 — ווַיְיִלְּ אָזְוִי ווַיְיִלְּ אַיךְ...
 דָּעָר פּוּיְעָר זַעְטָה, אָז עַר האָטָה קִיְּן בְּרִירְעָר נִישְׁטָה, גַּיט עַר דָּעָם
 קִיְּסָעָר צעָן בְּרוּיטָ אָזְן זַאֲגָטָה:
 — קְוִמְעָן קְוִמְטָה דִּיר נִישְׁטָה. אָכְבָּר...
 זַיְיָ נַאָר דָּעָר קִיְּסָעָר אַיזְ אַרְוִוִּים, האָטָה ווַיְידָעָר עַמְעַצְעָר אַנְגָּעָה.
 קְלָאָפְטָ אַין טִיר.
 — ווּעַר אַיזְ?
 — עַפְנָן, סָאיְזָעָ אַיךְ, דָּעָר גַּאלְעָד.
 — ווֹאָס ווַיְלַסְטָמוּ?
 — האָסְטָה אַרְאַפְגָּעָנוּמָעָן בְּרוּיטָ פָּן פָּעַלְדָּה, ווַיְיִלְּ אַיךְ אַכְיַילְעָקָה.
 — פְּאַרְוּאָס קְוִמְטָה דִּיר אַכְיַילְעָקָה — פְּרַעַגְטָה דָּעָר פּוּיְעָר פָּאָר-
 כִּידָעָשָׂט — האָסְטָה מִיר גַּהְאָלְפָן אַקְעָרָן, זַיְעָן, צַי שְׁנִיּוֹדָן?
 — נַיְיָ...
 — אַיזְ עַפֿשְׁעֶר דִּי עַרְדָּ דִּינְגָּעָ?
 — גַּעֲוִוִּים...
 — אַוְיבּ אָזְוִי, גַּיִי, זַיְיָ מוּיכָל, צָום פָּאַרְעַיָּן אָזְן צָום קִיְּסָעָר, זַיְיָ
 האָבָּן צְוַגְעַנוּמָעָן דִּיְיָן כְּיַילְעָקָה.
 — זַיְיָ אָזְוִי?
 — זַיְיָ האָבָּן מִיר אַפְגָּעָנוּאָרטָה, גַּעֲזָגָטָה, אוּ דִי עַרְדָּ אַיזְ זַיְיָעָרָעָ...

דעָר גַּאֲלָעֵד שְׁמִיכְלֶת.

— ניינ. זיַּה האָבָן דִּיךְ נִישְׁתָּאָפְגָּעָנָארָט, אָבָעָר אלְעָז ווְאָס דַּעָר
פָּאָרָעָץ אָוֹן דַּעָר קִיּוּמָעָר הָאָט, גַּעַהָעָרָט פְּרִיעָר פָּוּן אלְעָז צָו נָאָט.

— האָט הַיִּסְטָם עַם דִּי עַרְדָּדְרִיּוּטְאָטִים?

— דְּרִיּוּ.

דעָר פְּיִיעָר גַּיְתָּ דַּעַם גַּאֲלָעֵד אֶכְרוּטָל, אָבָעָר עַר דְּרִיּוּטּ מִיטָּן
קָאָפּ.

— סְמָאִיז ווַיְיִינִיק, פְּיִיעָרְלָ.

— ווּפְיִיל ווַיְלַמְּטָוּ?

— צָעַן בְּרוּיטָן...

דעָר פְּיִיעָר כַּאֲפָט זִיךְ פָּאָרָן קָאָפּ.

— ווְאָס רֻעְדְּסָטוּ! עַם ווּעַט דָּאָר מִיר גַּאֲרְנִישְׁתָּ בְּלִיבָּן פָּאָר
וּוִיבָּן אָוֹן קִינְדָּעָר. אַכְּוֹז דַּעַם, פָּאָרְשְׁטִי אִיךְ נִישְׁתָּ פָּאָרוֹזָס קּוּמָט
גַּאֲטָט אַכְּוֹלָעָק, הָאָ? עַד האָט מִיךְ גַּעַהָאַלְפָן אַקְעָרָן, זַיְעָן, שְׁנִיְּדָזָן?

— גַּעַוּוּסָס, פְּיִיעָרְלָ, עַר האָט דִּיר גַּעַגְעַבָּן קוּיעָר צָו דַּעָר אַרְכְּבָעָטָן,
גַּעַשְׁקִיטָט דָּעָנָן צָו דַּעָר צִוְּתָה, גַּעַבְעַנְטָשָׁת דִּי טְוּוֹאָוָעָ אַיְן פָּעָלָד.

— גַּוּטָס. זָאָל זַיְעָן אָזָוִי. אָבָעָר ווְאָס דָּאָרְפָּה גַּאֲטָט אָזָוִי פִּיל בְּרוּטָס.

עַר האָט דָּעָן גַּעַנְעָרָאלָן, אַפְּיצִירָן, סָאַלְדָּאָטָן?

— זַיְעָנָע גַּעַנְעָרָאלָן אָוֹן אַפְּיצִירָן זַיְעָנָע מִיר, זַיְעָנָע דִּינְעָר...

— אָבָעָר אִיךְ פָּאָרְשְׁטִי נִישְׁתָּ, פָּאָרוֹזָס דָּאָרְפָּה מִיר גַּעַבָּן זַיְעָנָע

דִּינְעָר צָו עַסְּן?

דעָר גַּאֲלָעֵד ווּעַרְטָה בְּיוּזָס.

— רַיְיד נִישְׁתָּ קִיּוּן סָאָר, אִיךְ דָּעַרְצִיּוּל דַּעַם קִיּוּמָעָר...

דעָר פְּיִיעָר וּעַטָּה, אוּם אַיְוּ שְׁלַעַכְתָּ, גַּיְתָּ עַר דַּעַם גַּאֲלָעֵד צָעָן

בְּרוּיטָן אָוֹן זַאָגָטָן:

— קּוּמָעָן קּוּמָט דִּיר נִישְׁתָּ, אָבָעָר...

— אַיְן אַכְּוֹרְצָעָר צִוְּתָה אַרְוָם, האָט בָּאָמָ פְּיִיעָר אַיְן שְׁטוּב אָוִים-

גַּעַפְּעָלָט בְּרוּיטָן זַיְעָנָע זַיְן זַיְעָנָע גַּעַקְוּמָעָן אָוֹן גַּעַפְּרָעָנָט:

— טָאָטָעָ, וּוּאוֹ אַיְזָ אַונְדוּעָר בְּרוּיטָט?

— אונדזער ברוית איז באם פֿאַרְעַץ, באם קייסער און באם גָּאַלְעַץ.

— ווֹאָס עַפְעַט?

— אוֹי.

— זַי הַאֲבָן אָוְנְדוּ גַּעַתְּלִפְּן אַקְעָרָן, זַיְעָן, שְׁנִידְן?

— נַיְינַן, אַבְעָר זַי הַאֲבָן סַאַלְדָּאַטְן...

— אָוָן מֵיר הַאֲבָן נִישְׁתְּ קִיְּזַן סַאַלְדָּאַטְן?

— כְּיוֹוִים — קְרָאַצְטַן זַיְךְ דָּעַר פּוֹיעַר אִין קָאָפֶ — דָּוְכַּט זַיְךְ אָוָן נִישְׁתְּ.

— אָוָן ווֹאָס זַיְינְעַן מֵיר, שְׁטַעְקָנְסָס? דְּרַעְנְגַּר?

דָּעַר פּוֹיעַר חָאַט אַקְוָק גַּעַטְוָן אָפֶ זַיְינְעַ שְׁטָאַרְקָע, בְּרִיטְפְּלִיְּיַה
צִיקְעַ קִינְדָּעַר אָוָן עַמְּ אִיז אִים גַּעַוּאָרָן לִיכְטִיק אִין דַּי אַיְינַן.

— אַיר, זַיְינְטַן בְּלִיעְבָּן גַּעַרְכַּט.

— אָנוֹ, טָאַטְעַ, טַו נַאֲר אַקְאַמְּאַנְדְּעַוּוּ דִיְיַגְעַ סַאַלְדָּאַטְן — הַאֲבָן
אִים דַּי זַיְן גַּעַזְגַּטְמַט.

— אִין אַ רְיַי! — הָאַט דָּעַר פּוֹיעַר אַוִּיסְגַּעַשְׁרִיןַן מִיטַּפְרִיַּה.

די זַיְן הַאֲבָן זַיְךְ אַלְעַ אַוִּיסְגַּעַשְׁטַעַלְט אִין דָּעַר רַיִּע.

— גַּלְיַיךְ שְׁטִוִּין!

די זַיְן הַאֲבָן זַיְךְ אַוִּיסְגַּעַשְׁזִוְגַּן וּוּי סְטוּרְוּנְעַלְעַד.

— מַאֲרְשִׁין!

— וּוֹאַחְוִין? — הַאֲבָן די זַיְן גַּעַפְרַעַנְט.

— צּוֹם פֿאַרְעַץ, צּוֹם קִיְּסָעָר, צּוֹם גָּאַלְעַץ.

— נַאֲר ווֹאָס?

— זַאֲלַן זַיְךְ אָוְנְדוּ אַפְגָּעַבְנָן אָוְנְדוּרָעָר בְּרוּיטַ.

— הוֹרָא! — הַאֲבָן די זַיְן אַוִּיסְגַּעַשְׁרִיןַן אָוָן זַיְךְ גַּעַלְאָזָט מִיטַּן
טָאַטְן פֿאַרְוִים מַאֲרְשִׁין אִין שְׁטָאָפֶט אַרְיַין.

אַיִן הָאַלְטָן :

3	— — — — —	(1) פָעַטָעַר סִימְכָעַם שְׁפָאַסְעָרְיוּעַן
6	— — — — —	(2) פָעַטָעַר סִימְכָעַם דְּיוֹזִישְׁבָלְעַן
9	— — — — —	(3) דֵי לְעוֹזָאנָעַ האַט פָאַרְבָּלְאַנדְזּוּשְׁעַט
11	— — — — —	(4) צְוָנְגָאנָנוּעַט דֻעַם טִיר —
14	— — — — —	(5) פָעַטָעַר סִימְכָעַם גַּעֲבָרְטְּסְטָאַג —
16	— — — — —	(6) דֵי זָוַן אַיזְ מִיטְ מִיר בְּרוּגְעַן גַּעֲזָאַרְן
19	— — — — —	(7) וּוֹעַן אַיךְ וּוֹעַל גַּעֲוָונַט וּוֹעַרְן —
22	— — — — —	(8) מִיטְ דָעַר זָוַן אַף אַשְׁפָאַצְיָר —
25	— — — — —	(9) אַרְעַן אַף פָאַסְט —
27	— — — — —	(10) פָאַרְבִּיטְן דֵי בִּילְעַטְן —
31	— — — — —	(11) בָאַוְאַצְן דֻעַם יָאַם —
34	— — — — —	(12) פָוַן אַפְּלִיג — אַהְלְפָאַנְט —
39	— — — — —	(13) דָעַר פָאַרְשָׁלָאָפְעַנְעַר וּוֹעַכְטָעַר —
41	— — — — —	(14) דָעַר וּוֹעַכְטָעַר וּוֹאַסְ אַיזְ אַף לְיוֹתְישְׁ גַּעֲלָעְכְטָעַר —
45	— — — — —	(15) דָעַר הַעַלְדִּישְׁעַר וּוֹעַכְטָעַר זִימְל —
48	— — — — —	(16) דָעַר פִּילְם עַנְדִיקְט זִיךְ נִישְׁט —
55	— — — — —	(17) אַרְעַלְעַ נַאֲרַעַלְעַ —
59	— — — — —	(18) אַרְעַלְעַ וּוֹיל אַן אַנְדָעַר נָאַמְעַן —
64	— — — — —	(19) אַרְעַלְעַ לְאֹות זִיךְ נִישְׁט אָפְנָאַרְן —
68	— — — — —	(20) עַר וּוֹיל אֹז עַרְאַפְלָאַן —
73	— — — — —	(21) דָעַר פָאַרְשָׁלָאָפְעַנְעַר הַעַלְפָאַנְט —
76	— — — — —	(22) דָאַס קִינְדָר אָזְן דָעַר וּוֹינְט —
80	— — — — —	(23) דֻעַם טָאַטְנָס בְּרוּזְעַלְעַ —
84	— — — — —	(24) בָאַנְעַלְעַ לְעַרְנָט זִיךְ יְדִישְׁ —
87	— — — — —	(25) פְּרִילְיְינְג אַין לְאַנְד —
90	— — — — —	(26) בְּיַוְעַלְעַם לְעַרְעַקְעַ —
94	— — — — —	(27) דָאַס מִיְּרַעַלְעַ וּוֹאַסְ האַט לִיב גַּעַהְאַט דֵי זָוַן —
99	— — — — —	(28) וּוֹעַן דֵי טָאַטְעַם קָוְמָעַן פָוַן דָעַר אַרְבָּעַט —
103	— — — — —	(29) אַ צְיַינְדָעַלְעַ קָלְאַפְט אַין טִיר —
105	— — — — —	(30) דָעַר טְרוֹקְעַנְעַר רָעַן —
108	— — — — —	(31) דָאַס מִיְּדַעַלְעַ וּוֹאַסְ האַט גַּעַרְעַט אַנְדָעַרְש —
111	— — — — —	(32) דֻעַם טָאַטְנָס טְרָאָמוֹוי —
117	— — — — —	(33) נִיְיעַ פִּינְגְל — נִיְיעַ לְיְדָעַר —
122	— — — — —	(34) דֻעַם פּוֹיעַרְס סְאַלְדָאַטְן —

פֿרַעְמָדָע וּוּעָרְטָעָר

קוואדרע — בלאָק.
גּוֹוָרְדָּא — קָאנְדוּקְטָאָר.
אלמאַסְעָן — שְׁפִיּוּזְ-קְרָאָם.
סקִינְעָ — רָאָגָן.
מוֹיְ בֵּין — זְוִיעָרְנוּטָן.
נָאָדָא — גָּרְנִישָׂתָן.
גְּרָאַסְיָאָם — אָ דָאָנָּקָן.
קָאַלְעָקְטִיוּוּם — מִיקְרָאַ-אַמְנוּבוּסָן.
פְּלָאַסְעָ מָאוֹשָׁא — מַאיְ-פְּלָאָזָן.
פְּלָאַסְעָ אִיטָּאָלִיא — אִיטָּאָלִיעָנִישָׂעָרָ פְּלָאָזָן.
וּוִימְעַנְטָעָ לְאָפְעָוָן | שְׁטָעַטְלָעָרָ נָעָבָן בּוּעָנָם אִירָעָם
אַלְיוֹוֹצָם —
וּוִיזְשְׁלָאָנָט — פָּאָלִיצְיָאָנָט.
מְעַרְקָאָדָע — מַאְרָקִ-פְּלָאָזָן.
פְּעַלְאָטָע — פִּילְקָע.

פּוֹן זַעֲלָבָן אַוִיטָאָר דּוּרְשִׁינְעָנוּ:

פּוֹן אַלְעָ זַיְבָּן זַאָכָן

36 מִיְסְעַלְעָד — \$ 1.50

אַלְיָכְטִיוֹקָע זַעֲלָט

31 מִיְסְעַלְעָד — \$ 1.50

מייט באַשְׁטָעַלְוָנְגָעָן זִיךְ וּוּעָנדָן צָוָאָלָע אִידְיָוָשׁ בּוּכָהָאַנְדָּלוּגָעָן

און אוּיךְ צָוָמָעַכְבָּעָר אֶפְאָלְגָנְדָן אַדְרוּם:

Litman Geltman — Castelli 360, Buenos Aires

עם גְּרִיְיט זִיךְ צָוָם דְּרוּקָן:

טְעַאַטָּעָר פָּאָר קִינְדָּעָר

איַינְאַקְטָעָרָם, סְצַעַנְקָעָם, בִּילְדָעָר אָוָן שְׁפָאַמְעָרִיָּעָן.